

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóiroda: BUDAPEST, I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postatakarékpénztári csikk száma: 25.342
---	--	---	---------------------	--

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Nagytakarítás.

Akik nemcsak cipelik, hanem meg is tudják látni a maguk gyengéit, szüntelen harcot vívnak ezekkel az úgynevezett gyarlóságokkal, mert szabadulni szeretnének tőlük, de nem bírnak. Minden vasárnap megfogadják, hogy hétfőtől kezdve lemondanak erről vagy arról a rossz szokásukról, de a hétfő mindig nyomtalanul siklik el fölöttük, elsikkasztja a gyengeség. Így repül aztán az idő, miközben kopik a lelki, testi vagy anyagi jólét, egyre jobban elhatalmasodnak a szenvedélyek és káros szokások — ezek az apró foltok — s az efféle vergődő ember mind lejjebb csúszik az élet lejtőjén. Talán nem olyan mélyre, hogy minden odavesszen, de az bizonyos, hogy a kiegyensúlyozott élet csúcsára ezek az emberek soha sem jutnak el.

Egyik furcsasága az ember természetének, hogy a komoly küzdelmeket határozottabban, szilárdabban, mondhatnók könnyebben tudjuk eligazítani, mint az apró gyengeségeket, a kellemtelen szokásokat, ezeket a kicsi elősdiéket az erkölcsi és fizikai javakon. Úgy tapadnak ezek az emberhez, mint kutyahez a kullancs: nem pusztul bele, beteggé sem válik, de nyugta sincsen tőlük soha.

Már pedig ez éppen elegendő ok arra, hogy az ember se a hivatásában, se a magánéletében teljes értékűvé ne emelkedhessék, mert ezekkel a haszontalanságokkal folytatott szüntelen küzdelem eltereli a figyelmünk és erőnk jelentős részét a komoly tennivalókról. Minduntalan beléjük botlunk s olyan az életünk épülete, akár a ház, amelyiknek az alapanyaga viharálló kőből való, nagyvonásokban minden más is rendben van rajta, csak éppen körül a járda s az udvar tele szeméttel, hulladékkal. Hiába így a paradés falak, ajtók, ablakok s a kertben színpompás virágok is, mert a jóízű és rendszerető ember gyanakodva közeledik az ilyen portához s inkább átmegy az utca másik felére, semhogy a szemetes járdán végigtalpaljon.

Így riasztják el maguktól sokan az emberek bizalmát, holott pedig alapjában véve érdemesek volnának a megbecsülésére, mert vannak nagyon jó és hasznos tulajdonságaik, vannak talán kiemelkedő érdemeik is, az egyéniségük bántó vonásai mégis bizalmatlanná teszik az embereket.

A polgári életben ettől általában senkinek nem esik komolyabb bántódása, mert kölesönösen elnézik

egymásnak az emberek, besorolják egymás foltjait a közösen megvédett emberi gyarlóságok tengerébe, szívesen elhiszik egymásnak, hogy ez ellen tenni nem lehet, ha tehát a dolgát lényegében rendesen megcsinálja valaki, így is elég biztonságosan megkeresi a kenyerét, ami az átlagos polgári felfogás szerint tudvalevőleg az élet legfőbb célja.

A csendőr életcélja már ennél magasabbrendű s nem engedheti meg magának az ilyen gyengeségek kényelmét és tunyaságát, mert ezek és ezek lesik minden mozdulatát, figyelik a szavait, firtatják a szokásait. Velejár ez a csendőr kiemelkedő, megkülönböztetett helyzetével: töle nemcsak a szorosan vett szolgálatában, hanem emberi mivoltában is többet követelnek. Ezer és ezer embert kell néhány csendőrnek rendben tartania s ebben főeszköze nem a szurony, hanem az emberileg is példás egyénisége. Ha tehát a csendőr magának sem tud még a legapróbb emberi dolgokban is parancsolni, nem tartják az emberek alkalmasnak és méltónak arra, hogy másoknak parancsoljon.

Ezért nem szabad nekünk azokat a bizonyos leszokásokat minduntalan elodázott hétfőre halogatnunk, hanem még ma, most, azonnal ki kell spernünk magunkból az erkölcsi szemét apraját is. Rendezzünk könyörtelen nagytakarítást a pókhálós sarkakban is, pusztítsunk ki magunkból mindent, aminek a jelenlétéből azt érezzük, hogy megcsúfolja akaratunkat, mert minden csak ezen múlik.

Mennyi bajlódásnak, bajtársi egyenetlenkedésnek és tekintélyrontó ballépésnek vetjük ezzel végét! Az élet bőséges példatára bizonyítja, hogy a nagy dolgokban ott vagyunk egymás oldalán, megvédi az egyik csendőr a másikat az élete árán is, voltaképpen tehát nevetnivaló, hogy a haszontalan kis bogaraktól, fecsegéstől, krajcároskodó irigykedésektől és más piszkálódástól nem tudjuk egymást megkimélni. De nemcsak egymást, hanem magunkat sem mindenféle ártalmas szokástól, egyébként elfogadható élvezetek túlzásaitól és attól a sok kellemtelenségtől, ami az efféle haszontalanságok miatt éri az embert, holott alapjában véve minden képesség megvolna benne, hogy önmagának, a hivatásának és másoknak is hasznára és örömére legyen.

Amúgy is évelejen vagyunk még, amikor minden rendes ember levizsgáztatja magát abból, ami volt és nekikészül annak, ami jön, kezdjük hát az évet ilyen általános erkölcsi nagytakarítással. Rázuk le magunkról egyetlen mozdulattal ezeket az elősdiéket, mert ha belebonyolódunk a folytonos és meddő jellemcsatározásba, soha önmagunkkal elégedett emberek nem leszünk s akkor pedig hiába várjuk, hogy mások legyenek velünk megelégedve.

Az őrök karhatalmi szolgálatáról.

írta: BALOGH BÉLA alezredes.

A fejlődés örök törvényének minden alá van rendelve. A technika, földművelés, a különféle művészetek, az emberiség jólétét előmozdító szociális, gazdasági és politikai, szóval mindazok a kérdések, melyek az emberiséggel összefüggésbe hozhatók, folytonos haladást mutatnak. Ez a fejlődés nem áll meg a város határában, hanem a faluba való bebocsátását is követeli. Így lassan-lassan a falu is megváltozik.

A röviden vázolt fejlődési folyamat közül a gazdasági és politikai élettel karöltve megnyilvánuló mozgalmak érintik legjobban a csendőrség közbiztonsági szolgálatát, ezért időszerteinek tartom, hogy a karhatalmi szolgálattal behatódottan foglalkozzunk.

A csendőrségi karhatalmi erők kirendelésénél fontos szerepet játszik a nehéz gazdasági helyzettel kapcsolatosan a lakosság nyomott hangulat.

A nyomott hangulat nemcsak nagyobb mozgalmakor veszélyeztetheti a közrendet, hanem kisebb népgyűlések, adóvégrehajtások, sztrájkok, ter ezektől éhség-felvonulások, egyesek megélhetésébe vágó miniszteri rendeleteknek, mint pl. az ismert tejrendeletnek a végrehajtása is okot adhatnak az annyira fontos országos nyugalom megbolygatására. Ezeken kívül még sok, itt fel nem sorolható és előre nem látható esetek fordulhatnak elő, melyek mind alkalmasak lehetnek a közbiztonság súlyos megzavarására.

Ilyen esetekben a közrend fenntartása és megóvása érdekében a csendőrségi karhatalomnak kirendelése szük-

séges és indokolt.

Miután a karhatalom kirendelésének mindig más és más a célja, a karhatalom részéről is mindig más és más körülmintő eljárás szükséges.

Ha minden szolgálat vezényléséhez és teljesítéséhez rugalmasság és céltudatosság szükséges, ezek a kellékek a karhatalmi szolgálat ellátásánál fokozottan kell, hogy érvényesüljenek.

Hogy az őrök ennek a sokoldalú karhatalmi szolgálatnak tervszerűen, lehetően fegyverhasználat nélkül is eredményesen meg tudjanak felelni, rövid általánosságban és pár gyakorlati példa keretében, az őröket érintő mérvben, útmutatást óhajtok adni a jelenlegi viszonyok között leggyakrabban előfordulható karhatalmi szolgálatok eredményes ellátásához.

Cikkembe nemcsak a jót és helyeset, hanem az egyes helytelenségeket is felvettem okulásra, gyakorlati ismereteink bővítésére.

Általánosságban.

Karhatalmak kirendelése történhetik hatósági felbivásra-igénylésre, megkeresésre (Szut. 526—529. pontok), vagy pedig az előjárók parancsára (Szut. 533., 535. pontok).

A Szut. 536. pontja szerint a karhatalom létszámát a levezénylő csendőrpáncsnokság határozza meg, mely felelős azért, hogy a karhatalom olyan erős legyen, hogy feladatának minden körülmények között meg tudjon felelni. Az igénylő hatóságtól tehát tudja meg azokat az adatokat, amelyekből a karhatalom szükséges erejét megállapíthatja.

A Szut. 64. p. 5. alpontja ezt a rendelkezést kiegészíti.

Jövlünk, jövlünk, hozunk tömjént

Isten oltárának:

„Igazságot Magyarországnak!”

Hazamennék a falumba, de nem merek menni,
Édesanyám ott kesereg, mért hogy így kell lenni?
Hogy a házunknak falára cirill betű írva,
Tudom, hogy ha ezt meglátom, elfukadok sírva.

Jó az Isten, ad még magyar

Betűt a kis háznak:

„Igazságot Magyarországnak!”

Ne keseregj Turulmadár, lesz még fészked nálunk,
Visszatérünk mi magunknak a régi határunk;
Nem leszünk mi Csonkaország, nemsoká megválík,
Inkább együtt esünk majd el az utolsó szálíg!

Vérünk árán hozzuk majd el,

Mire nálljók várnak:

„Igazságot Magyarországnak!”

Dr. CSILLAG KAROLY.

A tiszta asszony.

írta: EMBER KALMAN.

Viki Róza se azért ment ki a hetipiacra, hogy aludozzon kofákkal, kirakó boltosokkal, hiszen van odahaza minden. Hanem, mert ez a nap a vasárnapi sétatónál is többet ígér minden héten, mert vidékről is sokan vannak, meg ilyenkor egymás mellett mindenki ott ácsorog a sorok között. A tiszteletesné asszony, meg a gimnazista lánya is megjárják magukat a jegyző úr is szívesen el-

NE KESEREGJ TURULMADÁR.

Ne keseregj Turulmadár, hogy fészked leégett,
Mire újra tavasz virít, újra lesz majd fészked;
Gondja lesz a jó Istennek, te szegény hazádra,
Jó az Isten, ad majd bim őt
A senyvedő ágnak:
„Igazságot Magyarországnak!”

Hová lettél Erdélyország, Vajda-Hunyad vára?
Hová lettél nagy Rákóczi sok kuruc fanyája?
Hová lettél Kincs-Kolozsvár aranyos vidéke?
Csak auttogva hallik ott a székelysk beszéde,
Jó az Isten, ad még hangot
N a magyarságnak:
„Igazságot Magyarországnak!”

Megszóltat a kassai dóm öblös, mely harangja,
Ide hallik egész hozzánk az a régi hangja;
Megértjük a muzsikáját, mintha csak beszélne, —
Mikor jöttek jó magyárok, ünnepi misére?

sziti. Eszerint a csendőr, illetőleg az őrsparancsnokság az állami és társadalmi rend, vallás elleni, nemzetiségi, munkás és egyéb társadalmi mozgalmakat figyelemmel kíséri, észleleteiről jelentést tesz. *sürgős esetekben közbélép.*

Az őrsparancsnok részére a Szut. 573. pontja előírja, hogy a szolgálat vezetéséért az őrsparancsnok a felelős, annak meghatározása, hogy mikor, hova, milyen feladattal és melyik csendőr vezényeltessék szolgálatba, teljesen az őrsparancsnok belátására van bízva.

A Szut.-nak utóbb hivatkozott rendelkezései tehát a felderítésről, hírszerzésről és ezek alapján a szükséges erő kirendeléséről intézkednek. A Szut. 341. pontja pedig meghatározza, hogy a csendőrséget harcszerűen megtámadó, vagy annak ilyen módon ellentálló tömeg ellen a rendelkezésre álló harceszközöket a harcászati elvek szerint kell alkalmazni. Ez utóbbi tehát a kirendelt erőnek mikénti felhasználását szabályozza.

Mindezeket összefoglalva s katonai szempontból nézve, megállapíthatjuk, hogy a karhatalmi szolgálat teljesítésénél három főtenyező játszik szerepet:

1. A felderítés (hírszerzés, megfigyelés, puhatolás).
2. A felderítés (hírszerzés, megfigyelés, puhatolás) alapján a megfelelő erő kirendelése.
3. A kirendelt karhatalmi erőnek mikénti felhasználása és magatartása.

ad 1. Felderítés (hírszerzés, megfigyelés, puhatolás).

Ehhez vegyük alapul a Harcászati Gyakorlat I. R. 1. füzet 169. pontjában foglalt felderítési alapelveket: „A felderítés célja a vezetésnek — elhatározásai alapjául és meglepetések elkerülésére — az ellenség helyzetéről és

valószínű *szándékáról* idejében lehetőleg világos és helyes képet nyújtani. Nagyon fontos a terepfelderítés is.”

A felderítés tehát közbiztonsági szolgálati szempontból megfelel a Szut. 64. pontjában foglalt egyes csendőrségi szolgálati feladatoknak.

A felderítést csendőrségi vagy közbiztonsági szolgálati nyelven nevezhetjük hírszerzésnek, megfigyelésnek, puhatolásnak is, mert ezek az utóbbi megatározások a közbiztonsági szolgálat lényegéhez közelebb esnek. A továbbiakban rövidség kedvéért csak a „felderítés” kifejezést fogom használni, amely magában foglalja az előbb említett fogalmakat is.

A szóbanforgó szempontból a felderítés eszköze a Szut. 68. pontja alapján vezénylendő „rendes”, „felszólított” és „ellenőrző” szolgálatot teljesítő járőrök, továbbá a Szut. 82. pontja szerint a csendőröknek szolgálaton kívül eszközölt kötelességszerű megfigyelő tevékenysége, de ennél a felderítésnél a Szut. 359. pontja értelmében a besugók alkalmazása is elengedhetetlen.

A felderítő szolgálatnál a járőrök eligazítására nagy súlyt kell helyezni, pontosan meg kell határozni, hogy az eligazítást végző parancsnok mi mindent akar megtudni.

Röviden összefoglalva megállapíthatjuk, hogy csak az állandó és folytatódó felderítés után tudjuk megállapítani a lakosság bizonyos irányú hangulátát, egyes esetekben pedig a nyomott hangulattal párosulandó és szándékolt tömegtevékenységet, ami végeredményében a nyugodt és szilárd közbiztonság megzavarására alkalmas.

Ha az erre hivatott csendőrsparancsnokok ezeket a szempontokat állandóan szem előtt tartják, akkor felügyeleti területükön a közbiztonsági állapotok nyugodtak

tréfál, kívül hogyan. Germán Julisnak is megmutathatja, hogy megint van új ruhája, hadd pukkadjon a segédjegyzője mellett. Egy szót itt is, ott is elcsíp a fülvél, lehet élni belőle egy hétig. De ma másért is ki kellett jönni... Egy levelet kellett bedobni a postaládába. Olyat, mint sokan.

Mikor befordult az Árpád-utcán, a sarkon. eléje piroslott a levélláda, mint egy nagy virág. Róza szíve megdobbant s a vér kilitt a bőre alá. Mit teszek?...

A láda résén a fogakat felbillentette a fehére boríték, benne fekete mérge. A postaláda meg se rezgett, mikor beléhullott a súly, amit vinni fognak a sorok, akinek irták, oda. Ott a súly talán szétszakítja a szívet, melybe beléhull... Ezt akarta, aki írta.

✱

Fekete Márton őrmester ott állott a baromfisorou. Figyelgetett jobbra, nézegetett balra. Mintha azért fizetné az állam! Jó dolga van, de Jolánnak is. Hogyan is számíthatott rá, hogy még „csendőrné” lesz? Mikor alig van valamijük? Gazsi Jolánnál húsz is akad csinosabb, táncosabb, módosabb, hogy tudta ráakasztani magát erre a csinos emberre?

Hat hónapja mult, hogy Viki Róza mindig ezekre gondolt, mert valamikor azt hitte, csak ő tudja megadni Fekete Mártonnak, amit egy asszony adhat.

Nem járt utána, hogy Gazsi Jolán akart-e az lenni, amivé lett s nem is tudta, hogy amikor megkérték a kezét, nem a mód jutott eszébe, de csak a szemébe gyűlt

meg a könny. Könnyek, melyek mióta asszony, mindig visszajönnek, mindig gyakoribbak s amelyek hol a boldogságból fakadtak, hol a magános éjszakák csendjében termettek. Mert, óh, de sokat volt egyedül, óh, de sokszor hiába ágyazott! Mit tudott erről más? Viki Róza se látta ezt a részét a Gazsi Jolán szerencséjének, azt, hogy a csendőrsasszony, míg az ura mások életéért és vagyonáért egész napját, éjét tölti, addig ő maga, a csendőr legközelebb való alakije védtelenül és árván van odahaza... A tiszta ágyban csak forgolódni lehet és gyakran rátapintani a forró párnák sívárságára, oda, ahol az ura feje kellene pihenjen...

Kik tudják ezt és kik gondolnak erre?

Viki Róza csak azt látta most is, hogy Fekete Márton őrmesternek tollas kalap árnyékolta barna-piros arca elégedett. Megint és még mindig... Hát, mosolyogjunk rá, nem sokáig lesz az... Így kell, szívesen, ne lássa a haragot, még eltálná, hogy a levelet... Jajj!...

Viki Róza lába reszketett, amíg elhaladt a csendőr előtt. Hideg kergetődzött a hátán a forrósággal, de kibírta. Kicsit kábult volt utána, de számolni azért tudott. Nyolckor kiszedik a lábát, tízkor már a címzettnél lesz... Délben, az asztalnál aztán... Biztos a torkára akasztja ez az ember a falatot annak a nyavalyásnak...

✱

Először is az írást figyelte Fekete őrmester. Nő írta, nem vitás. Helyből. Ki az ördög s mit akarhat? Miért nem jött élőszóval, aki akar vagy mond? Hogy felelni lehessen rá azonnal. Hát így az aláírás jutott a szemébe:

lesznek, meglepetések nem érhetik őket, mert minden eshetőségre előkészülve, célirányosan tudnak intézkedni. Közbiztonsági zavarok nem fognak előfordulni, így az örskörletek közbiztonsági állapotáért teljes mértékben, nyugodtan viselhetik a felelősséget.

Ami már a terep felderítését illeti, ezt kisebb karhatalmi szolgálatoknál néha mellőzni is lehet, mert a Szut. 351. pontja szerint minden csendőrnek alapos és részletes helyi ismerettel kell bírnia.

Ha azonban valamelyik községben vagy vidéken (elsősorban ipartelepek jönnek figyelembe) fegyveres ellenállással vagy tamadással lehet számolni, megelőzőleg a legapróbb részletekig menő terepfelderítést kell végezni. Meg kell állapítani, hogy az egyes házak építési munkáinál fogva (kiszögelések, erkélyek, úttalonn levő ablakok, tetőnyúlások, alacsony pinceablakok) mennyiben nyújtanak alkalmat az ellenszerezők tüzelésére; hogyan passzthatók ezekből a házakból az utcák; adódik-e az utcákban fedezési lehetőség (útárok, kiszögelő házak, mély kapuijak); egyáltalán mozoghat-e a karhatalom tüzharc esetén az utcán s ha nem, mennyiben alkalmasak az udvarok és telkek az előremozgásra, illetve, hogy miként lehet az udvarokon és telkeken az szükség esetén a mozgást biztosítani (kerítések rombolása, kiserülése, átmászási lehetőségek). Ilyen alapos felderítés mellett a karhatalom válságos helyzetbe alig kerülhet és a szabad mozgásával az eredményt biztosíthatja.

Ha várható mozgalmaknál komolyabb ellenszerezővel kell számolni, a felderítés fontos feladata annak megállapítása is, hogy titkos fegyverkezés nem folyik-e, nem rejtegetnek-e megbízhatatlan elemek fegyvereket s idegen vagy bentlakó izgatók nem garázdálkodnak-e? Szükség

ség esetén nem szabad megfélekezni a razzjáról. Éppúgy fontos megtudni azt is, hogy kikre (mely házak lakóira) számítgat, vagy nem számíthat a karhatalom. Mindezek a kérdések állandó gondját kell képezzék az örsöknek, de megoldásuk minden várható mozgalom előtt fokozott, súllyal esik latba.

ad 2. Felderítés alapján megfelelő erő kirendelése.

Hia az ad 1. alatti tárgyait felderítést a járőrök és az egyes csendőrök szolgálaton kívül vegrenajotnak, az őrsparancsnok ezeket a híreket összegezi és melegezi, hogy a karhatalmi szolgálat eredményes teljesítéséhez milyen erő szükséges.

Ha az őrsparancsnok mérlegelése után azt látja, hogy az őrs létszáma nem elegendő, halasztást nem tűró esetekben a szükséges erő kirendelése vegett a Szut. 216. p. alapján a szomszédos őrsöket közvetlenül meg kell keresnie, de ezt a szárnyparancsnokságnak is bejelenteni köteles.

Egyidejűleg a szakaszparancsnoknak is jelentést kell tennie a Nyut. 9. melléklet „Megjegyzés” 1. pontja értelmében.

Ha a kirendelt erő 14 főig terjed, parancsnok az őrsparancsnok, 15 főnyi vagy ennél nagyobb összpontosítás esetében, ha tisztet nem rendeltek ki, a parancsnokságot a szakaszparancsnoknak kell átvennie. (Szut. 584. p.)

Ettől eltérve, a szakaszparancsnokok a Szut. 584. pont 2. bekezdésében felsorolt esetekben a helyszíntre azonnal kiszállani kötelesek.

Ha a karhatalmi erő kirendelésénél az előbb írtak szerint járunk el, vagyis a helyzetet — néphangulatot — felderítjük és a felderítés után beérkező hírek alapján a helyzetet mérlegeljük, akkor a Szut. 536. pontjában

„Valaki, aki csak jót akar magának.”

Igy az, jót akar. „Csak”. Hát mi a rossz?

Eleinte még csak éjszakánként, mikor maga szolgálatban a tanyákat járta s másokra vigyázott. A magára nem tud eléggé ügyelni, a magára nincs szeme. Mostanában meg már nappal is, ha maga a laktanyában van. Könnyű kilesni, mikor jön haza, hiszen a kapujától végiglátja az utcán, amerre hazajár s a kutya a kertből hamar elinalhat. Azt se látta, hogy Balázs Jani hogyan kerül magát, azt se tudja, hogy maga előtt ő volt, aki a méz körül dongott? Azóta úgy látszik, édesebb a méz. Sajnálom magát, mert vakai. A jámbor Jolán meg nem is egészen jámbor.”

Fekete Márton őrmester hatodik hónapja érezte új élete boldogságát és csak az éjszakai szolgálatok homályosították el a ragyogást, ami körülvette azóta. Az éjszakai szolgálatok, melyek, ha csak abból állának, hogy menni-járni kell. De ez a legkönnyebb rész. És ezt hiába magyarul néz másnak, mint csendőrnek, magafajtájának, nem érti azt senki! És most már élete ragyogó tükrét becsapták sárral, mocskokkal?... Ez... ez, hé, levegőt, mert eldugaszolta valami a torkát, a keservit!

A levél fekete sorai felállottak, feléje, arcába nyúltak és zúgtak, szlusztek, zsvajogtak és forró levegőt fújtak magukból, a szoba velük forgott, a szekrények, padok elindultak és Fekete Márton valahogyan a kályhának lódult. A zaj felébresztette. Most már észrevehette, hogy a szeme előtt vörös karikák ugrálnak és ezek között szürkepalás, fehérfehér háza. Kis háza udvarán az almufa árnyékában barnaszemű, fehérfogú asszonya, körülötte a napsütésben mint ezüstpénzek, galambok repkednek a

mag után, amit asszonya a szakajtóból a majorságnak szór...

Belép a zajtalan gyalogkapun, a zárkattanásra asszonya megindul feléje, szíves a szeme sugara, meg öröm, mosolyogva szorítják meg erősen egymás kezét, odabujtatja karját amezének, érzi a fiatal test forró teljességét... hát hazugság ez?... Hát így beszennyezték a hecsületét, így akarják kisemmizni a faluból, ahol vízhozta a neve a nem itt születettnek?... Balázs Janival?

Tenyere csupa víz lett, a levél benne maszatos görcs. Kint ajtó csapódott. Körülnézett. Minden a helyén van. A lába reszket. Leült.

Jól esett neki a pihenés. Ugrani és szaladni kellett volna lábainak, de így akarta, leülni. A szó, ami kibujt az agyából: ölni! — megcsendesítette. Balázs Jani?...

Igaz a levél, igaz hát, mert arról ő is tud, hogy mikor először beszélt Jolánnal, azok tán már kézfogóra készültek... Igaz, alig látja mostanában a nyomorultat, hát akkor más is igaz?... Hát csakugyan merne a szemébe nézni az a bitang ilyen után? Igaz hát, a Vasút-utcán jár bazi, ellátni végig... Hát azért várta volna Jolán a kapunál? Hát a tanító úr, meg a Tar bácsi azért mosolyognának, ha találkoznak?...

A pisztolyát zsebetette. Tudatosan most már, majd leszakadó szívvel.

Kint az udvaron ragyogott a napsugár s benne a gyerekek. Valahonnan a tálsó szélről dohogott a déli vonat. Fekete felfogta ezeket s törődött azokkal, viszonozta a lovász köszöntését.

Elindult haza azon az úton, ahol eddig. Nyugodt

foglaltaknak teszünk eleget, amely szerint a karhatalom olyan erős legyen, hogy feladatának minden körülmények között meg tudjon felelni.

ad 3. A kirendelt — összpontosított — karhatalmi erő felhasználása és fellépése.

A karhatalom parancsnoka, a teljesítendő szolgálat előtt, a községnek — terepnek — azt a részét, ahol a karhatalom alkalmazásra kerül, szemrevételezi abból a célból, hogy a karhatalmi erőt hogyan, milyen alakzatban fogja odavezetni s a helyszínen milyen alakzatban fogja felállítani, alkalmazni.

Kisebb karhatalmi erők alkalmazásánál a helyszín előzetes szemrevételezése el is maradhat, mert ezt pótolja a helyi ismeret.

Az előbbieken tárgyalt terepfelderítés, szemrevételezés csak rendes viszonyok között, mondjuk felszólított szolgálat teljesítésekor lehetséges. Ha a karhatalomnak rendkívüli viszonyok között, pld. lázadás stb. alkalmával, idegen körletben azonnal kell fellépnie, akkor csak a megközelítés (előnyomulás) és a harcalatti felderítésre szorítkozhatik a parancsnok, mert előzetes szemrevételezésre ideje és alkalmja sincsen.

Gondoskodni kell egyes járőrök által teljesítendő folytatólagos felderítésről is.

Karhatalmi erőket csakis zárt egységben lehet alkalmazni, hogy az erő szét ne forgácsolódjék.

Karhatalomra kirendelt erőt járőrökre szétszartani nem célszerű, mert azok tömegbe sodródnak, működési képességük megbénul.

A karhatalmi erőnek ilyen módon való helytelen alkalmazására közlök egy megtörtént példát. X., 13.000

volt és azt gondolta, hogy ennek így kellett lenni bizonyosan. Egyszer a pap azt prédikálta — jutott eszébe —, hogy az ember sorsa előre meg van írva, azon csak a megírója tud változtatni... Hát akkor neki így írták a sorsát...

Hogy befordult az utcájába, szeme odatapadt szomszárjában a kapufára. Pusztá az, semmi és senki ott. Háza kéményén egyenes füst omlott vékonyan és aranyban az egész utca, naparanyban. Az emberek arcán nyugalom, vidám percek emlékei...

Földreesett fejét újból házához vonzotta valami, tán a búcsú, hogy hát mielőbb, ha már így lett... s akkor ott a kapunál megelevenedett a világ. Nagy kék virág hajlott a kapura s a virág fehér szára eléje intett valamit. Meghökkent az eddig mosolyt keltő és mindig várt látomáson s az ördög odabent sugni kezdett:

— Most int búcsút annak, aki megy tőle s nem annak, aki jön hozzá!

Fekete Márton meghökkent, meg akarta fogni magát, érezni akarta, hogy ő az, akit a párja vár, az élete másik fele, aki köszöntést hint jötte elé s mosolyával esküszik újra, akinek tárt karja kész fáradt feje alá... És az ördög sugdosott még, sugdosott volna tovább, de úgy érezte, hogy valami csodálatos tisztaság, sose hitt őszinteség, valami pazarfényű szeretet úgy ömlött feléje onnan hirtelen, a kapu kék virágjától, mint függönytelen ablakon beömlik a napfény. A vér az arcába kívánczozott és szégyelni kezdte magát. És ekkor szitkozódás robbant ki a száján: Ki írta ezt neki? Ki tudhat a dologról?

Az ördög visszatért, nem hagyta töprengeni. Sür-

főnyi lakosú, városi jellegű nagyközségben, az előző országgyűlési képviselőválasztás alkalmával mandátumot nem nyert képviselőt, akit az utóbbi képviselőválasztás alkalmával országgyűlési képviselővé választottak, a községben való átutazás alkalmával, a község lakossága ünnepélyesen fogadta és lelkesen ünnepelte. Rendfenntartásra kb. 40—50 csendőr volt az örsön összpontosítva. A parancsnok ezt az erőt a fogadtatás színhe-lyén, a község főterén és az odatorkoló utcák végén járőrökre osztotta fel úgy, hogy egy csendőr sem állott rendelkezésére, akivel később intézkedni tudott volna.

Amint a község lassan gyülekezett, a járőrök éppen olyan arányban vegyültek el a tömegben.

A járőrök egymástól szétszakítva, beszorultak az üdvözlésre összegyűlt 1500—2000 főnyi tömegbe úgy, hogy még a puskájukat sem tudták volna levenni a vállukról. Ha valami történik és a karhatalomnak fel kellett volna lépni, nem lett volna cselekvőképes egység. Szerecsére rendzavarás nem történt. Ilyen esetben, adott jelre, csak a puskát kell a csendőr válláról leemelni, s a karhatalom megszűnt.

Ebben az esetben helyesen cselekedett volna a parancsnok, ha 3—4 járőrt kinthagy az utcán és a téren, a többi csendőrt pedig a közeli községházában, esetleg megosztva, még egy másik alkalmas ház udvarában, zárt osztagban tartja készenlétben, hogy szükség esetében eredményesen tudjon fellépni.

Ha a kirendelt karhatalmi erő olyan nagy, hogy abból járőrszolgálatra portyázó járőrök elvonhatók, arra egyes járőröket a szorosan vett karhatalmi szolgálattól el lehet vonni.

A karhatalmi erőt a Gyalogsági (Lovassági) Gyakor-

gette a hangját, még csak pár lépés, most kell igyekezni, mert elvész számára az ember s mint a zuhatag ömlött Fekete fülébe:

— Látod, hogy lesett, nem várt, hanem lesett!... Lesett, hiszen máskor csak haragszó után jössz s akkor is ott áll... Honnan tudbatta, hogy jössz?... Nem várás ez! Nézd, most hátrafordul a feje és mégis integet! Félti az arcát és szemében a bűnt! Hátranéz a távozó után s nem előre az érkezőre, ember, hát siess!...

Fekete meglódult. Hazaért. Szeme átsiklott a kerítésen. Sehöl semmi... Asszonya hová lett? Hogy becsapódott a kapu, a konyha ablakon kiszólt az ismerős hang:

— Mingyárt megyek!

A hang szállott, lebegett, csengett és Fekete Márton szótlan maradt rá. Be se szólt asszonyához. Kapkodva, gyorsan nézett szájja a szobában: sehöl semmi. A tisztaszobába lódult át szinte lélegzettelenül: semmi nyoma ott se a bűnnek. Jóleső tisztaság, nyugtató nyugalom. A nagy asztal sarkán cérna, vászon. Közömbösen szaladt át a szeme ott, de visszafordult. Mintha a fehér ragyogásból apró kéz rózsállott volna feléje. Kezébe vette az egyik darabot.

Alig fedte el izmos tenyerét az és oly foró volt mégis és kacagott a hatalmas ujjai között: egy csöppnyi babaing... Rajta kék himzéssel: Marcika.

Fekete meggyötört agya csak kacagást hallott, dalt, muzsikát, az apaság csodálatos boldogságot adó muzsikáját, a szeme megtelt forrósággal, mozdult hirtelen az ajtó felé, ahol ott látta lángragyult arccal Asszonyát azzal a mosollyal, amivel a vajúdott asszonyok szokták elmondhatatlan kinjukat megkoszorúzni...

lati Szabályzathan foglaltak szerint kell megalakítani és vezetni.

Az A.—15. „Szabályzat a Karhatalmi Szolgálat Ellátására” című szolgálati könyv 6. §-ában foglaltaknak szem előtt tartására minden parancsnok fokozott figyelmet fordítson, nevezetesen: „A karhatalom, ha már működése kezdetén határozottan és tervszerűen lép fel, többnyire fegyveres erőszak alkalmazása nélkül is biztosíthatja feladatának sikeres megoldását.”

A karhatalmi szolgálat tervszerűsége tehát a felderítésen, a megfelelő erő kirendelésén és a kirendelt erőnek célirányos felhasználásán alapszik.

Ezek az irányelvek készítettek arra, hogy az őrök működési keretén belül, a karhatalmi szolgálat tervszerű keresztülvitelével foglalkozzam, hogy az arra hivatott parancsnoknak támpontokat adjak.

A karhatalmi szolgálattal való beható foglalkozás a mostani gazdasági és politikai viszonyok között, mint már azt cikkem elején is érintettem, felette fontos. Igazolják ezt a másfél évtized óta, a bel- és külföldön lezajlott események, mikor nemzetek és országok léte vagy nemléte forgott kockán. Sajnos, a kocka a mi részünkre rosszul fordult, eredménye ennek az ország megcsonkítása. Annak idején tervszerű karhatalmi szolgálattal, az események folyásának más irányt lehetett volna szabni!

Karhatalmi szolgálat népgyűlés alkalmával.

Feltevés: X. őr 1935. január 9-én 9 órakor a járás főszolgabírájától írásbeli felhívást kap, hogy Y. községben N. politikai párt részére 1935. január 15-én 9 órai kezdettel, a község háza előtti téren nyilvános népgyűlés tartására az engedélyt megadta, amely alkalommal a rend fenntartásáról az őr gondoskodik.

A gyűlés nagyarányúnak és igen izgalmasnak ígérkezik, szélesebbkörű intézkedés látszik szükségesnek.

A felhívásban, illetve a népgyűlést engedélyező határozatban a népgyűlést bejelentő és kérő, valamint a felszólaló egyének nevei is fel vannak sorolva.

A népgyűlésen a hatóságot Sz. szolgabíró fogja képviselni.

Tájékoztató adatok a felleléshez: Y. község az őr-állomástól 8 km. távolságra van.

Mik az őrparancsnok teendői a felhívás kézhezvétele után? A következők:

1. A felhívást vettemezzi és iktatja (Csűsz. 137. pont).

2. A Szut. 525. pont értelmében a felhívásban foglaltak végrehajtását mérlegeli.

Miután a felhívásban foglaltak teljesítése a csendőrség feladata, megállapítja az őrparancsnok, hogy a felhívást teljesíteni kell.

3. Ré zlezezi a felhívás tartalmát, mikor, hol, milyen távolságra lesz a népgyűlés. Politikai, nemzetvédelmi és közbiztonsági szempontból milyenek a népgyűlést bejelentett és az engedélyt nyert személyek. Ugyanígy elbírálja a népgyűlésen felszólaló szónokok személyét is. Gondolkodik a népgyűlés tárgya felett. Milyen Y. község zömének világnézeti pártállása?

Megállapítja, tegyük fel, hogy a népgyűlést bejelentő

és az engedélyt nyert személyeket és a szónokokokat egy kivételével mind ismeri. Azok szélsőséges gondolkodásúak.

4. Számításba veszi Y. község 5000 főnyi lakosságát, amelyből 1500 felnőtt férfi és nő van, tehát, ha a felnőttek legnagyobb része a népgyűlésen részt vesz, kb. 1000 ember megjelenésére lehet számítani.

5. Mérlegeli a népgyűlés tárgyát, a nehéz gazdasági helyzettel párosult nyomott néphangulatot. Így arra a következtetésre jut, hogy a népgyűlés alkalmával esetleg rendzavarás is előfordulhat.

6. Mindezekből megállapítja az őrparancsnok, hogy a népgyűlésen a karhatalmi szolgálat tervszerű ellátása céljából további felderítés szükséges. Ezért a felderítésre nézve intézkedik.

Az őrparancsnok intézkedése a felderítésre:

1. Az őr legénységét oktatáshoz rendeli, a felhívást felolvassa. (Oktatás közben előbbi megállapításait nem közli, hogy az alárendeltjeit ne befolyásolja további eljárásaikban, a felderítésben.)

Az oktatáson jelen volt csendőrök figyelmét felhívja a Szut. 82. pontjára, a szolgálaton kívül eszközözlendő kötelességszerű megfigyelésre és a Szut. 359. pontjára, a bűnözők alkalmazására.

2. A felderítést járőrökkel fogja végeztetni. A népgyűlés megtartásáig öt nap áll rendelkezésre.

Egy járőrt az őrparancsnok helyettes parancsnoka alát eligazít annak az őrjáratnak a portyázására, amelyikbe Y. község is esik, ahol a népgyűlés lesz.

A másik járőrt távolsági kimutatás szerint vezényli azoknak a tereptárgyaknak a leportyázására, amelyek Y. község körül fekszenek s előírja Y. község leportyázását is. A járőrök 2 óra múlva indulnak.

A járőrök eligazítását a 767/csf. 1933. számú rendeletben foglaltak szerint eszközöli.

A járőröknek a népgyűlés lefolyásához szükséges felderítésre a következőket parancsolja:

Meg kell állapítani:

a) Milyen a népgyűlést bejelentő és az engedélyt nyert egyének megbízhatósága állami, nemzetvédelmi, közbiztonsági szempontból (a felhívásban felsoroltak neveit feljegyezteti.)

b) Milyen a szónokok megbízhatósága ugyanilyen szempontokból?

c) Milyen lesz a beszédek célzata?

d) Nagy-e az érdeklődés a népgyűlés iránt? Sokan fognak-e azon megjelenni?

e) A községben van-e agitáció a népgyűlés mellett vagy ellen? Idegenek — ismeretlenek — nem járnak-e a községeket? Kik azok? Igazoltatni, szükség esetén az őrre elővezetni, Hamis vagy hamisított igazolványokra nagy figyelemmel lenni.

f) Milyen a nép hangulata. Rendzavarástól kell-e tartani?

g) Az őrjáratba tartozó többi tereptárgyknál ugyancsak érdeklődni kell, hogy a lakosság az Y. községben tartandó népgyűlésre el fog-e menni?

h) A népgyűlés helyének részletei.

i) Itt fel nem sorolt esetleges egyéb megállapítások, melyek az illető őr szempontjából számításba jöhetnek és szükségesek.

A népgyűlés helyét B. törzsrőrmester, őrparancsnok helyettes szemrevételezi. A helyszínről helyszínrájozt készít. Egyben megállapítja, hogy a karhatalom hol lesz legcélszerűbben felállítható.

Az őrparancsnok ezeket a parancsait a járőrveze-

A XVII. század második felében minden lovasezred egyezer forintot kapott a hadjárat tartamára a veszendőbe ment lovak pótlására. Ez az összeg bizony kevés volt, azonban abban az időben igen sok zsákmányolt lo került az ellenségtől, melyekkel a fogatékokat pótolni lehetett.

Trungel János esperes-plébános, pápai kamarás, vitéz Falvai József vicarius adiutor és Szilvassy László kántortanító kíséretében, a szentestén látogatást tett a Mókai őrsön és megáldotta a csendőrkarakcsnyfát. A közgazdálkodás meghívta az ünnepi vacsoraasztalhoz vitéz Kolvay vicarius adiutort, aki magasszárnyalását beszédében méltatta a szenteste jelentőségét.

tőkkel lefratja. Legcélzzerűbb azonban 3 példányban gépen leírni és a járőrvezetőknek kiadni.

Ha hasonló célból egy nagy kiterjedésű őrsállomáshelyen vagy hasonló nagyságú külközségben kell felderítést végezni, a községet szakaszokra kell osztani, hogy melyik községrészben melyik járőr derít fel, vagy melyik csendőr végez szolgálaton kívüli megfigyelést.

Az őrsparancsnok elhatározza, hogy ezt a két járőrt Y. községben ellenőrizi, amely alkalommal a felderítést a maga részéről is bevezeti.

Az őrsparancsnok a felderítéshez igénybeveszi a B. embereit, továbbá a papot, jegyzőt, tanítót, községi bírót, iparosokat, a községben még számbavehető megbízható egyéneket, hogy a felderítés minél tökéletesebb legyen. A népgyűlés megtartásáig B. hálózatát kiépíti.

Az őrsparancsnok felderítése ugyanazokra az adatokra terjed ki, mint az eligazított járőröké.

Szolgálatból az őrsparancsnok előbb bevonul, mint a másik két járőr és a feljegyzett felderítésének eredményét újból átnézi, esetleg kiegészíti.

A bevonult járőrök járőrvezetőit egyenkint az őrsirodába rendeli, a felderítés eredményéről készített jegyzeteket tőlük átveszi, azokat esetleges kérdéseivel kiegészíti. Azért kell a járőrvezetőket külön-külön kikérdezni, hogy a többiek előtt történő kikérdezés során a mások által jelentett és hallott adatoktól magukat ne befolyásoltassák, mert ezáltal a jelentések nem fedik a valóságban megállapítottakat, így tehát a felderítés eredménye értéktelen lenne.

Az őrsparancsnok a járőrök jelentéseit a maga meg-

állapításaival összehasonlítja és az így nyert képet mérlegeli, kiértékeli.

Felderítés alapján a megfelelő erő kirendelése.

A felderítés adatait az őrsparancsnok a következőkben összegezi.

ad a) A népgyűlés bejelentését és engedélyezését kérő egyének állam-, nemzetvédelmi, közbiztonsági szempontból *nem megbízhatók*.

ad b) A szónokok megbízhatósága hasonló az ad a) alatti személyekéhez.

ad c) A beszédek tárgya a gazdasági helyzet megvitatása.

ad d) Az érdeklődés a lakosság minden rétegében nagy. Sok résztvevőre lehet számítani.

ad e) Idegenek részéről agitáció még nem észlelhető, de a lakosság a gyűlés tárgyával sokat foglalkozik.

ad f) A lakosság hangulata nyomott. Rendzavarástól is lehet tartani.

ad g) A népgyűlésre az őrskörlet többi községeiből eljönnek az emberek. Így a népgyűlésen 1000—1200 fő részvételére kell számítani.

ad h) A népgyűlés az Y. községháza előtti téren lesz megtartva. A szónokok a községháza előtt felállított emelvényről fognak beszélni.

ad i) A járőrök esetleges külön jelentései.

Miután 1000—1200 fő fog a népgyűlésen megjelenni, mivel a hangulat nyomott, rendzavarástól is lehet tartani, az őrsparancsnok megállapítja, hogy az őrs 6 főnyi tényleges létszáma a rend fenntartására nem lesz elég,

rodót 21 órára, az ébresztőt 15-én 4 óra 30 percre rendeli. Reggeli 5 óra 10 perckor. Indulás 5 óra 30 perckor. Fejenként a 30 darab tartaléktöltényt kiosztja (Szut. 536. pont). Két — saját örsbeli — csendőrt a laktanya őrszere és távbeszélőügyelet tartására viaszanyag. A laktanya kapunak zárátartását elrendeli.

Január 15-én 5 óra 20 perckor az őrs és a vezényelt legénység 8 fős rajba sorakozik. A puskák megtöltése és a szuronyok feltuzése után (Szut. 536. pont) a raj telraj-oszloposan X. közsgbe 5 óra 30 perckor elindul.

A raj 7 óra 45 perckor X. községhezahoz megérkezett. A két, előző napon kiküldött járőr az őrsparancsnoknál jelentkezik és a felderítés eredményét jelenti. Az őrsparancsnok a két járőr egyjeli felderítésének eredményét az eddigi megállapításokkal összeveti, kiértékeli.

Az őrsparancsnok a községi elöljárósággal értekezik és a karhatalom mellé két bizalmi egyen kirendelését kéri.

Az őrsparancsnok a szónoki emelvény helyét megérkezése után azonnal a községhezától 50—60 lépésre határozta meg, ennek végrenajtasára a községi elöljáróságot felkéri. Egyben jelentkezik Sz. szolgabíronál (Szut. 534. pont), ki a népgyűlés elenőrzésére van kirendelve. A kirendelt szolgálót a felderítés eddigi eredményéről tájékoztatja. A legénység ez idő alatt pihen.

8 óra 15 perckor a raj sorakozik, csatlakozik a 14-én kivevényelt egyik 2 főből álló járőr is. Így a raj létszáma 10 fő lesz. A másik 2 főből álló járőrt az őrsparancsnok eligazítja a népgyűlés színhelyének közvetlen környékének portyázására, ehhez parancsa:

A járőr a népgyűlés színhelyének környékén — Kert-, Poros- és Pajta-utcákban fog portyázni. Feladat: a népgyűlésre felvonuló tömeget megfigyelni. Csoportosulások és azoknak célját meg tudni. Megfigyelni, hogy a népgyűlésen résztvevők botokat, puskákat stb. eszközöket nem hoznak-e magukkal. A járőr 8 óra 55 perckor a rajhoz bevonul.

8 óra 30 perckor a raj félrajoszlopban felvonul a népgyűlés színhelyére, a községhez elérti tere.

A raj felrajtási helye a községhez elért, egysoros vonalban.

Rajparancsnok (öpk.) intézkedik, hogy a községhezahoz ablakai ne legyenek zárva, az épületben idegenek nem tartózkodhatnak. A községhezahoz felügyeletével a kisbírórt bízza meg.

Intézkedik a rajparancsnok az oldalak és a hát megfigyelésére, az egyes csendőroket figyéléssel bízza meg.

A rajparancsnok (öpk.) helyét a raj jobbszárnya előtt és oldalt 5 lépésre választja. A bizalmi egyének a raj jobbszárnyától 8—10 lépésre vannak.

A rajparancsnok (öpk.) az összegyűlt tömeget és a hangulatot figyeli s ezzel a felderítést a helyszínén személyes nyegelésével folytatja. Ezáltal előre képet alkothat magának arról, hogy fellépés esetén mire számíthat, mert tudja, hogy kikkel áll szemben.

A népgyűlésen résztvenni szándékozók lassan gyűlekeznek és így megjelenik a rendezetlen tömeg.

Az első szónok a népgyűlést megnyitja, mely alkalommal a tömeg érdeklődése máris megnyilvánul.

Következő szónokok beszéde a hatóságai személyi figyelmztetésének ellenére izgatással fajul. A tömeg hangulata forrni kezd. Erőszakoskodástól lehet tartani.

B. szolgabíró látja a veszélyesnek ígérkező helyzetet, ezért a szónoktól a szót megvonja és a népgyűlésen résztvevőket távozásra, a tér elhagyására szólítja fel.

A hatóságai megbízott felhívása eredménytelen, a szónok tovább izgat, a tömeg nem mozdul.

Ezért a szolgabíró a karhatalom parancsnokának a Szut. 10. pontja értelmében a következő szóbeli felhívást adja: „A szónokot, akitől a szót megvonam, fogja el. A gyűlést beszüntetem. A tömeget oszlassa szét.”

A rajparancsnok (öpk.) parancsai: „Erős és Vas őrmesterek a szónokot fogják el, Bot törzsőrmester és Száles őrmester a járőr fedezésére indulj.”

A két kirendelt járőr puskáját súlyba véve, megindul (Szut. 302. pont), a szónok elfogását a „törvény nevében” kijelenti. Ha az elfogott ellenszegülne, a Szut. 328. p. szerint kényszerítő eszköz alkalmazásával a járőr a tömegből kiragadja. Őrzés és további eljárás végett a községhezahoz kíséri. Az elfogottat a községi fogdában helyezi el, két csendőr az őrzésre viaszamarad, a járőr többi tagjai a beosztási helyükre bevonulnak.

Az események gyorsan peregnek. A tömeg hangulata mind izzóbb.

A rajparancsnok (öpk.) a tömeget felszólítja: „A törvény nevében felszólítom, hogy oszlojanak szét!”

Ha ez a felszólítás rövid várakozás után eredményre nem vezet, a rajparancsnok (öpk.) az egyik befolyásos bizalmi egyént felszólítja a Szut. 340. p. értelmében, hogy a „tömeget figyelmeztesse, hogy azonnal oszlojon szét, a teret hagyja el, máskülönben a karhatalom fegyvert fog használni”.

(Folytatjuk.)

A német-francia ellentét és a Saar-medence.

Írta: RÉCZEY FERENC vkszt. őrnagy.

Lehet-e vajjon józanul elgondolni, hogy a békeszerződés versaillesi rendje véglegesen pontot tett a rajnai evszázadok óta szembenálló ellentetre? Több, mint 700 esztendő óta egész Európa jóformán ennek a párharcnak függvényeként mutatkozik előttünk.

Az államok és nemzetek az európai kontinensen aszerint közelednek egymáshoz, vagy távolodnak egymástól, amint e hullámzó menetű és lankadni nem akaró viadal egyik vagy másik résztvevőjéhez csatlakoznak.

A német-francia viszony újkori és legújabbkori történelme egyben Európa történelme is.

A Saar-medence sorsa is súlyosabb kérdés, mint két ország egymásközötti egyszerű vetélkedése.

A rajnai kérdés alatt sohasem a folyó mentét kell értenünk, hanem azt a több, mint 180 km széles föld-sávot, amely e hatalmas folyamot jobb- és balpartján Svájtól egészen a torkolatáig övezi. Minden időben véres és elkeseredett összecsapások színhelye volt ez a terület. Nagyon messze kell nyúlunk a történelemben, hogy a küzdelem kezdetét megtaláljuk. A harmadik század második harmadában tört be a frankok germán népe a Rajna alsó folyása mentén római területre, az alamanok pedig a mai Elzászt özönlötték el. Kereken négyszáz évig egyesítette a frank birodalom a különböző néptörzseket és fajokat az Elbától le messze délnyugatra a Pireneusokig. De ez a hatalmas egység megbomlott, — az uralkodó osztályok kettéváltak, — keleten erkölcsben és szokásban germánok maradtak, míg túl a Rajnán római és főleg gall elemekkel erősen ke-

veredve, — két különböző nép került szembe egymással.

Már a tizennegyedik századtól kezdve elkecsereglett és makacs, vissza-visszatérő küzdelmek indultak meg a stratégiai határokért. Örök kívánság és sóvárság francia részről a Rajna elérésére, amint az 1648-tól a század végéig és a Napoleoni időkben a középső és az alsó Rajnánál sikerült is. Ez a határ ugyanis kényelmes biztosított német támadások ellen.

Leplezetlenül talán legjobban abban a tervezetben mutatkozik meg ez a törekvés, amelyet Foch marsall 1918 novemberében terjesztett elő és amely főbb vonásokban a következő: A Rajnavidék és a csatlakozó terület önálló ütköző államként alakuljon meg francia befolyás alatt; a folyam jobbpartján megszállandó hídfők addig maradnak francia kézen, amíg Németország a békefeltételeket teljesen végrehajtja. Elszász-Lotharingiát és a Saar vidéket Franciaország véglegesen birtokába veszi. A titkos szándék ezen túlmenően pedig az volt még, — hogy a megalakítandó rajnai ütközőállam Franciaországgal szoros vám- és külpolitikai szövetségre lépjen és a határok így katonailag valóban a Rajnáig nyúljanak.

*

†

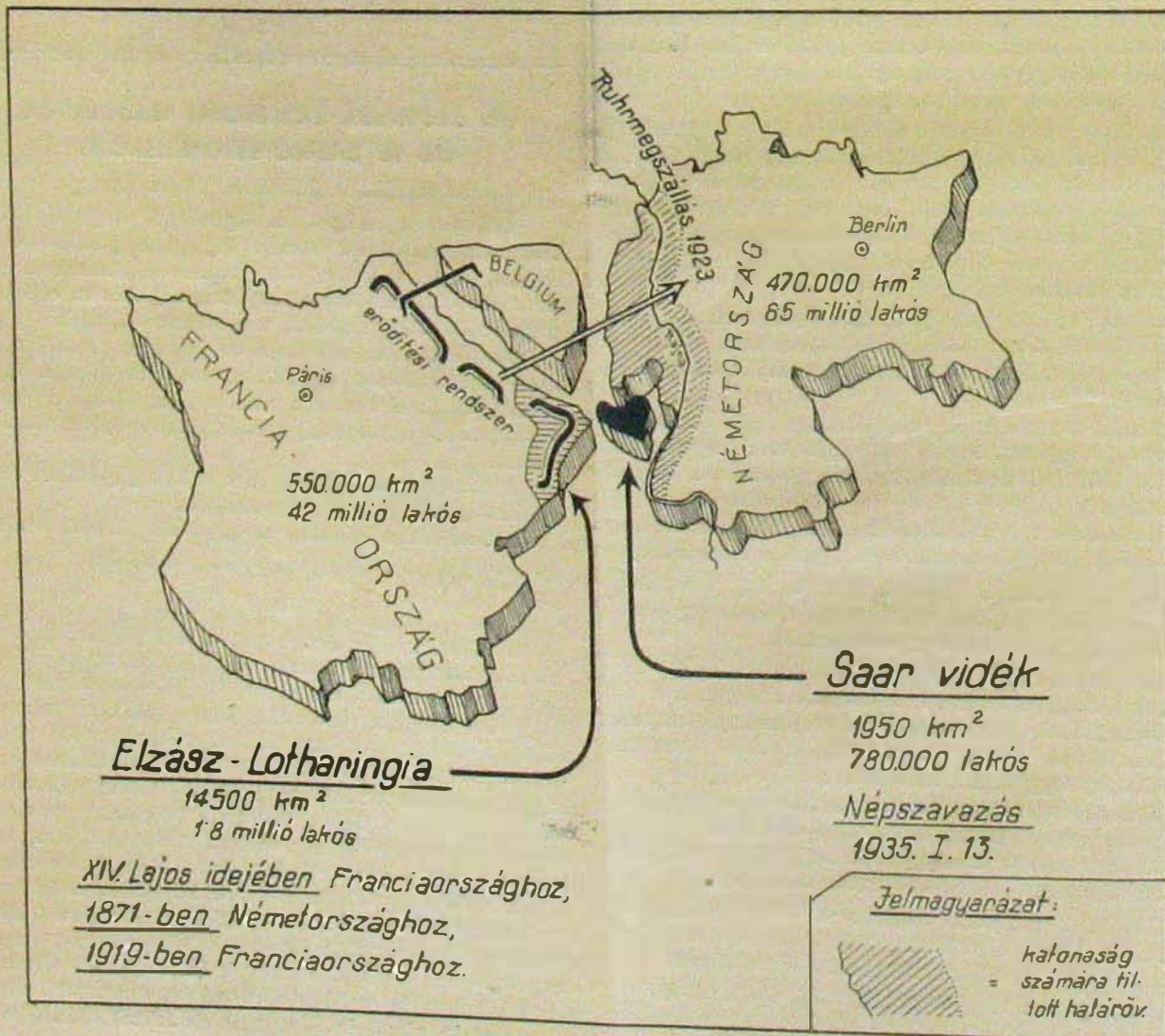
„Most nem lehetett többet elérni az angoloknál és az amerikaiaknál”, mondotta ekkor Clemenceau. „Tizenöt

év múlva én már nem leszek, de ez a tizenöt esztendő legyen elég önöknek ahhoz, hogy határaink elérjék a Rajnát.”

Lepergett az idő óráján ez a tizenöt esztendő is, — Versailles-tól Locarnon és Lausanne-on át hatalmas volt az út, — a rajnai hídfők megszállását jóval hamarabb fejezték be, — de a francia-német viszony a Saar-kérdés miatt változatlan képet nyújt ma is.

Ezért vált fontos dátummá 1935 január 13-ika nemcsak Franciaország és Németország, de egész Európa számára is.

A Saar-medence béke- és hadiparilag súlyosabb jelentőségű, mint azt a terület nagysága alapján gondolni lehetne. Kb. 1950 négyzetkilométeren csak 780.000, túlnyomólag német lakosa van, de hatalmasan fejlett vasipara és kőszénbányáinak gazdagsága rendkívüli, akár Franciaország, akár Németország számára csaknem pótolhatatlan értéket jelent. A hadiipar három alapanyagából: a vasércből, a szénből és a nyersolajból a nagy háború előtt és alatt az első kettőt Dél- és Nyugatnémetország csaknem egészében erről a területről szerezte be. Mivel a lotharingiai vasbányák ma francia kézen vannak, nekik is elsőrendű érdekük, hogy a bányák termékeit feldolgozó iparvidék továbbra is fennhatóságuk alatt maradjon.

Német rendőrök, sakkasztal mellett várták meg az újév jövőtelét.

A berlini félhivatalos nyilatkozatok úgy szólnak, hogy Németország tudja és akarja is vállalni a visszacsatolással együttjáró pénzügyi terheket.

Németország éppen úgy, mint a világháború előtt, egészen a legutóbbi időkig a teljes politikai és katonai bekerítés veszedelme előtt állott. A bekerítés lehetősége részben katonaföldrajzi adottság is, de sokban hozzájárult ehhez a francia külpolitika mesteri vezetése, amely érzelmileg, gazdaságilag és politikailag, katonai téren pedig szerződések és szövetségek egész rendszerével fogta körül Németországot. A Líz, Németországot környező állam között a négy legerősebb katonai hatalom: Franciaország, Belgium, Lengyelország és Csehszlovákia, részben egymás között szoros szövetséget alkotott. Az 1934. januári német-lengyel megegyezés e katonai gyűrűt keleten megtörc. Kétszeresen fontos lett tehát Franciaországnak, hogy nyugaton a helyzet változatlan maradjon. Franciaország hat szomszédja közül Spanyolország, Belgium, Luxemburg és Svájc nem jelent veszélyt. Olaszországtól, amelytől ugyan másirányú ellentétek még mindig elválasztják, nehezen járható és aránylag könnyen védhető, igen nehéz hadművelési terep választja el, ahol az átjárók és közlekedési lehetőségek jórészt francia kézen vannak. Csak Németország felé, északon és északkeleten hiányzik a természetes védővonal.

Ezt a hiányt mesterséges védelmi rendszerekkel, a Rajnavidék katonai mentesítésével és a német haderőnek korlátokat szabó rendelkezésekkel pótolták.

A Saar-medencében legalább is a jelenlegi állapot

fenntartása tehát a hadüpari kívánságokon felül, francia stratégiai érdek is volna.

*

A világháború előtti időkig Németországnak a Rajnától nyugatra fekvő részei óriási hídfőt alkottak, amelynek oltalma alatt a német hadseregek négy irányban: a belforti, charmesi, stenay-i és az Oise melletti horpadásokban törhettek előre. Ma, Elzász-Lotharingia elvesztése, a Saarvidék véglegesen ki nem alakult helyzete és a rajnai semlegesített terület miatt, a Rajna melletti német felvonulás nem látszik valószínűnek. Sokkal inkább várható, hogy a német haderők hadművelési alapjukat a Majnatól északra, talán a Werra-Veser, Thüringiai erdő területére fektetik. A francia erősítés már megszervezett rendszerei mellett a kelet-ről jövő támadás csak a holland-belga határ felől, a Meuse-Oise irányában talál szabad utat, ha a Dunától délre levő területet Svájc felé nem vesszük figyelembe.

*

Sokáig az volt a fontos a Saar-ügyben, hogy lesz, vagy lehet-e ma háború mindebből?

Németország őszintén és komolyan, békésen akarta a kérdést megoldani. De Franciaországban is túlságosan tisztába jöttek már azzal, hogy pl. a Ruhr-megszűlés részlekről egyike volt annak a kevés külpolitikai botlásnak, amelyeket Franciaország valaha elkövetett.

„Csak egynéhány mérnök és annak személynéyes biztonságát szolgáló katonai különítmény jön!” Ezzel a nyilat-

kozattal nyomultak be a megszálló csapatok 1923 januárjában a Ruhr-területre. És pár héttel később szabályszerű hadsereg vonult fel a Foch által annyiszor emlegetett „darázs-fészekben.”

Az akkori megszállás hírhedt emlékei túlon túl élnek még az európai közvéleményben, semhogy ezt a Saarvidéken még egyszer meg lehetett volna kockáztatni.

Miért történt akkor francia csapatösszevonás a múlt év októberében a Saar-medence körül, Metz és Thionville-nél? Éppen azért, nehogy a népszavazás esetleges eredményel alapján felbuzdulva, Németország ugyanazt cselekedje meg. Megtörténhetett volna esetleg, hogy Németország hadseregen kívüli egységei, vagy akár a Saarvidék némethű szervezetei a népszavazás során önhatalmuklag proklamálják a visszacsatolást, kész helyzet elé állítva így a Népszövetséget is.

Lehet, hogy Mussolini múlt évi júliusi erőyes felépése az olasz-osztrák határon példaképpen lebegett a franciák előtt. De akárhogyan van, a „fait accompli” jelentősége túlon túl közismert a nemzetközi politika utolsó húsz esztendejéből. Ezt megakadályozandó, vonult fel a francia fegyveres harapófogó, hogy a Népszövetség határozatát bevárják és annak ezzel a nyomatékkal majd érvényt is szerezzenek.

Minderre azonban nem volt szükség. A Népszövetség hármass bizottságának hetekig tartó nehéz tárgyalások után sikerült a Saar-kérdést népszavazáshoz előkészítenie és mi e sorok megjelennek, az eredmény mindnyájunk előtt ismeretes lesz.

Még a múlt év decemberében jött létre ez a meg egyezés a német és a francia kiküldöttek között, — melynek alapján, ha a szavazás Németország mellett szólna, — a német kormány kilencszázmillió frankot fizet készpénzben a bányák megváltásáért Franciaországnak. Ezenkívül előre meghatározott időközökben bizonyos mennyiségű szénét bocsát a franciák rendelkezésére minden ellenkövetelés nélkül.

E megállapodás alapján Franciaország eleve lemondott esetleges erőszakos bevonulásról és a népszavazás rendjének biztosítására nemzetközi semleges csapatok, — angol, olasz, svéd és holland különítmények vonultak fel a Saarvidéken.

A „huszonegyes” csalásai.

Írta: Dr. SCHREIBER DANIEL rendőrkapitány.

Ez a kártyajáték mindig volt, van és lesz. Most is játszik. Mindenütt, sokan. A csalók azért szeretik, mert mindenki ismeri, nem komplikált és ezért az egyszerű embe-
ke ek hajlandók inkább ezt játszani, mint egy nehezebb fajta játékot. Meg azután a játékosok azt is gondolják, hogy itt nincs fortély, csak a véletlen szerencse irányítja a nyerést-vesztést.

A bankár mindenkinek leoszt egy-egy lapot a 32 lapos magyar kártyából és az első lap után tehetnek tétet a játékosok. Ezután leosztja a bankár a második lapot. Akinek az első két lap után van 21-e (ász és 10-es), az mindjárt nyer s ezt a két lapot azonnal ki is vághatja. Egyébként az nyer, aki 15—21 között a legnagyobb számot éri el. Alsó 2, felső 3, király 4, ász 11-et számít, a többiek a számozásuk szerint (7, 8, 9, 10). Egyes helyeken az alsó, felső és király csak 1 pontot számít. Tizenötön alul

nem lehet megállni, akinek pedig 21-nél többje van, az „fuccsol”, a lapjait eldobja, leteszi s a tétje elveszett. Ha az első két lap nem elég a játékosnak, addig ker lapot, ameddig jönnek látja, hogy a 21-hez közelebb jusson. A bankár nyer akkor is, ha valamelyik játékoskal egyforma lapja van.

A csalók leginkább a lapok cinkelését alkalmazzák, ha felülről osztanak. Rendszerint az összes kártyák megvannak jelölve, aszerint, hogy melyik hány egységet jelent. A szín itt úgy sem fontos. A cinknek az a haszna, hogy a csaló mindig látja, hogy mit kapott és mit fog kapni az áldozat és hogy mit fog kapni azután ő maga. Pl. a csaló kezében van egy ász (véletlenül ezt kapta először) s azután látja, hogy a következő lap, amit az áldozatnak kellene leosztania, 10-es, akkor a felső két lapot előrecsúsztatja, azután a felsőt vissza s ekkor a második (a felső alatt levő) lapot kicsúsztatja az áldozatnak. Vagy a jobb kezével megfogja s kivágja ezt a második lapot, mintha felülről húzta volna le s azután lehúzza magának rendesen a még mindig felül lévő 10-est s megnyerte a játszmat.

Sokan csak az ászokat, tízeseket és figurákat jelölik meg, mégpedig úgy, hogy az ászok és tízesek hosszabb oldalát, a figurának pedig a felső és alsó rövidebb oldalát érdesítik meg, durvítják el, késsel, vagy ollóval. A többieket (7, 8, 9) felismerni arról, hogy nincsenek cinkelve, így a csaló a lapok beosztásánál, ha jól a tenyerébe veszi a csomagot, érzi, hol érdes a kártya s aszerint oszt le vagy tart vissza lapokat. Ha pl. van egy tízese a csalónak s érzi, hogy a két első lap figura (alsó, felső, király) a csak a harmadik lap tízes vagy ász, akkor az első két lapot leplankolja, vagyis a csomag tetejéről az aljára viszi s leosztja magának a tízest vagy ász és 20-a vagy 21-e lesz. Biglizést is erősen használnak a csalók. A tízest és az ász hosszában lefelé, az alsót, felsőt, királyt felfelé hajlítják meg, míg a 7-, 8-, 9-es lapokat egyenesen hagyják. Ha a csalók snapszalinnál elhasznált kártyákkal játszanak, ott a 7-, 8-, 9-es lapokat minden cinkelés nélkül felismerik, mert azok tiszták maradtak.

Ha az áldozat első lapja jó, akkor rendszerint nagy tétet tesz s még külön tétet is ajánl fel, az ú. n. „csúszót”, amire a bankárnak nyilatkoznia kell, hogy elfogadja-e vagy sem. Ha a csaló látja a cinkről, hogy a játékos számára olyan lap következik, amellyel 21-e nem lehet, akkor elfogadja a külön tétet, ha pedig jó lapot lát, akkor nem. Sokszor, ha két játékos van a társaságban, akik nem tartoznak a csalókhoz s az egyik mint játékos felajánlja az első jó lapjára a csúszót s az áldozat mint bankár nem meri elfogadni, akkor a csalók egyike tartja a külön tétet, ha a cinkről látja, hogy a csúszót felajánló játékosnak a következő lapja nagyon gyenge lap.

Sokszor dolgozik falazóval is a csaló. Ez rendszerint tőle balra ül, tehát neki maga előtt oszt le lapokat. Ha most a csalónak tízese van, akkor a falazónak addig oszt le lapokat (3—4-et), míg tízes vagy ász nem jön. Azzal nem törődnek, hogy a falazó már régen befuccsolt. Fontos, hogy egyikük nyerjen, a haszon ugyanis közös. Nem tartják be pontosan a játék szabályait s nem titkik fel az elfuccsolt lapokat, hanem maguk elé teszik, figurával lefelé. Vagy pedig a falazó kér még lapot, de megbeszélte módon jelzi, hogy 17-je van. Ekkor a csaló csak úgy oszt neki következő lapot, ha látja, hogy az alsó, felső, vagy király, a többi lapokból nem, nehogy fuccsoljon.

Azúlról osztásnál hasasítva nézi meg a csaló a következő lapot. Tükör vagy pl. öngyújtó fölött oszt s ha látja, hogy az a játékosnak jó lenne, kisujjával különválasztva, visszatartja s a következőt osztja le.

Sok előnyt szereznek maguknak a csalók a „lógózással” is. Az egyik leosztásnál sok lapot kérnek s abból egyet — lehetőleg egy ászt — ellopnak s elrejtnek. Zsebbe, öلبе, közelöbe vagy tenyérbe. Ha a kapott két lap közül az egyik 8-, 9-, 10-es, ász, akkor a másik, rosszabbik lapot kicserélik a „lélógózott” ásszal s felmutatják a 19-et vagy 21-et.

Felülről-osztásnál sokszor megcsinálják a paklit a csalók. A pakli tetejére visznek keverés közben vagy lógózással hat lapot: 1. tizes, 2. ász, 3. ász, 4. 9-es, 5. 9-es, 6. 10-es. Ebből az első játékos kapja az első (10) és negyedik lapot és van: 19-e, a második játékos kapja a második és ötödik lapot (ász és 9-es) s van 20-a, míg a csaló kapja a harmadik (ász) és a hatodik (10) lapot, kivágja a 21-et és behúzza a „jó” lapokra erősen megrakott téteteket.

Preparált kártyákat használhat a csaló, akár alulról osztanak, akár felülről. Vagy csak a 7, 8, 9, 10 és ász lapokat preparálja, a többieket (alsó, felső, király) nem s akkor a lapok leosztásánál érzi, hogy magasabb értékű lap jön-e vagy sem. A preparálás itt úgy történik, hogy a nagyértékű lapokat egész hosszában egyenletesen lecsiszolják s így, amikor a csaló a balkezeben a csomagot tartja s a jobb kezével húzza le felülről vagy alulról a lapokat, érzi, hogy melyik lap jön könnyen (ez a lecsiszolt, tehát nagyértékű lap) s melyik jön nehezen (a gyenge lap). A csiszolás olyan vékonyra vette le a lap szélét, hogy azt csak a csaló „finom” ujjai veszik észre. Ha tehát a csaló érzi, hogy — miután 17-je van — kisértékű lap következik, (mert nehezen csúszik), akkor ezt lehúzza, de ha érezne egy nagy lapot, ami elfuccsolná a 17-et, akkor „resztál”, vagyis marad.

A másik preparálási mód az, amikor mind a négy ász és az egyik tizes van preparálva homorúra, vagy domborúra s a többi lapok ezzel ellentétesen. A játékokban az áldozat és a két csaló vesz részt, akik egymással szemben ülnek. A csalók itt akkor nyernek, ha valamelyik játékos oszt, amikor tehát az nem gyanakodhatik. Mivel két játékos van s a bank felváltva megy, elég sokszor megcsinálhatják ezt a „fört”. De elég egy este két-háromszor megcsinálni, hogy feltűnő ne legyen s egyébként is ilyenkor mindig nagy a bank s külön tétet is provokálnak a „jó” lapok.

Tehát: az első játékos kever s átadja emelni a második csalónak. Ez a kezébe veszi a csomagot s mintha kivenné a „belét”, kihúzza a csomagból a sarkánál, vagy a közepénél — ahogy a preparálás történt — a négy ászt és a tizest, tehát az öt jólapot s a csomag tetejére téve visszaadja a játékosnak osztásra. Ez a kihúzás és a csomagra való rátétel egy pillanat alatt történik s nem feltűnő az áldozatnak, mert az nem bánja, ha a csaló még egyszer átkeveri a lapokat. Ez pedig elég a csalónak, hogy egyszerre kihúzza az ujjai között maradt öt preparált lapot. Ekkor az első játékos oszt s az első lap minden játékosnál — s a két csalónál is — ász vagy tizes. Ekkor az egyik csaló külön tétet ajánl fel, a csúszót, amit mind a két játékos megtesz, mert mindegyiknek ása vagy tize van. Így a bank és a külön tét most már nagy összeget tesz ki.

Ezután leosztja a játékos a második lapokat. Az 5. ik lap a melléte ülő második csalónak jut s ez vagy ász, vagy a tizes, ami az öt preparált lap között van. A csalónak 21-e van, behúzza a bankot s a külön tétet is. A többi lapok már úgyszegények arra, hogy nyerni lehetne másoknak is. Itt azért kell falazó, hogy az emelésnél kihúzza a cügos lapokat. Egyébként is a csalók ilyen cügos

kártyát akkor használnak, ha nagyon magasra ment fel a bank s ekkor azután egy jó időre meglegszenek a nyereséggel. Egy ideig egész tisztességesen, tényleg a szerencsére bízva magukat, játszanak.

Sokszor már csak második játéknak játszik a csalók a 21-est. Először valami ártatlanabb játékba ugratják be az áldozatot, pl. snapszliba s azt csak sürbe vagy borba játszik. Mikor a „partner” már kicsit érzi az alkoholt, könnyelműbb és bátrabb lesz, akkor jönnek elő a 21-essel. Ilyenkor már vakmerőbb trükkkel dolgoznak a csalók, különösen akkor, ha ketten-hárman vannak együtt az asztalnál s egy-két áldozat kifosztására szövetkeztek. Ilyenkor minden erőszakos dolgot megcsinálnak. Pl. az egyik csaló 4—5 lapot is kér, erősen befuccsol s abból összeállít 3—4 lapot, amiből 20-at vagy 21-et tud csinálni, a 4-ik vagy 5-ik lapot megfordítva a lapok alá teszi, a megmaradt lapokat kitergeti s azt mondja: 21-em (vagy huszam) van. A felesleges lap lefelé volt fordítva, rákerült a csomag tetejére s egyik sem meri azt mondani, hogy a csaló ezt a lapot most tette rá. Pl. a csaló kap egy alsót, kap egy kilencest, egy királyt, egy nyolcast. Ez összesen huszonhárom. Ebből egymás mellé teszi a 8-ast, a 9-est és a királyt, ami 21-et tesz ki, az alsót lefelé fordítja s a négy lapot ráteríti a csomagra. Az alsó mindjárt úgy marad ott, mintha ott lett volna azelőtt is, a többi három lapot pedig szétterítve mutatja, hogy nyolcshóli, kilencesből és királyból huszonegy van. Ha gyanús is az eset, senki sem tudja rábizonyítani, mert olyan észrevétlenül csinálja azt, hogy egy lapot megfordítva a csomag tetejére tesz.

Másik trükk, amit szintén falazóval csinál a csaló, a következő: A falazó a csalótól balra, melléte ül. A bankot a csaló adja s az első lapját díszkiáltan megmutatja a falazónak vagy másként adja tudtára, hogy milyen lapja van. A falazó vigyáz arra, hogy idegen kibickek ne legyenek körülötte. A csaló-bankár leosztja a lapokat, aminek során a falazó 4—5 lapot vesz magának. Ő nem akar nyerni, sőt előre elhatározza, hogy be fog fuccsolni. Mégpedig aszerint veszi a lapokat, hogy milyen a bankár-csaló első lapja. Ha pl. tudja, hogy az 8-as, akkor a nála lévő négy-öt lapot gyorsan összeállítja magának, olyan módon, hogy olyan lapokat vegyen egymás mellé, amelyek együttvéve 12-öt vagy 13-at tegyenek ki. Pl. a falazó a következő lapokat kapta: alsó, kilences, király, tizes. Ez összesen 25, tehát fuccsol. Azonban a lapokat gyorsan (már amint kézhez kapta, rendezi) úgy rakja össze, hogy 13 — de legrosszabb esetben 12 — értékkel tegyen egymás mellé lapokat. Így egymás mellé tette a 9-est és a királyt ($9 + 4 = 13$) s azután melléje az alsót és a tizest. A legyezőt úgy csinálja meg, hogy balról jönnek a lapok s a jobbról következő legyező sarkánál az előbbi lapra kerül. Ekkor becsukja a „legyezőt”, azzal a kiáltással, hogy: fuccs, leteszi a lapokat az asztalra. A csaló pedig ezeket a lapokat ráteszi a csomag tetejére. Ha az áldozat már sokat ivott, akkor a falazó is egyszerűen a csomagra teszi a lapokat, vagy a csomag alá, — ha alulról osztanak — de akkor a két jó lap, a kilences és a király a legyező jobbszélére kerülnek. Ha a háver „elfuccsolt” lapjai a csomagon vannak, akkor a bankár leoszt magának két lapot onnan, mégpedig a 9-est és a királyt s az első nyolcas lapjához hozzáadva, kivágja a 21-et.

KI TUDJA?

Hogyan hívták a 13 aradi vértanút?

Sí a csendőrségi szolgálatban.

Írta: THASSY-PLAVENSZKY FERENC százados.

A gyorsasággal manapság már minden és mindenki számol, nem maradhatott el ebben a csendőrség sem. Ma már a csendőrségnek is rendelkezésére áll a kerékpár, motorkerékpár és a helyszínelő gépkocsi. Önmagától vetődik fel a kérdés, miért ne állítanánk céljaink szolgálatába a síadta gyorsaságot is, ha lehet és ott, ahol lehet.

Nemcsak sportolásra és edzésre szolgáló eszköz a sí, hanem — nézetem szerint — eléggé fontos szerepet töltene be télen a hegyes terepű őrskörletekben, de különösen az ily terepű határszéli őrsőkön.

Elég, ha pl. a szilvásváradí őrskörlet térképére ránézünk, hogy lássuk: maradt még síelésre alkalmas terepünk.

A hegyes körletű ökön, ahol a hó korábban leesik és huzamosabb ideig tart, a sível való portyázást különösen az alábbi körülmények indokolhatnák:

1. Az emberi e őt megkíméli, erőit takarít úgy, hogy negyedrészt erővel bírja a járőr pl. az előírt útvonal leportyázását elvégezni.

2. A terep teljes mértékben kihasználható sível, mindenütt alkalmazkodni lehet hozzá. A mozgás nincs útvonalhoz, úthálózathoz kötve, hanem a terepadta alakulatok kihasználásával minden tereprész bejárható és rejtettebb gyanús helyek könnyen és gyorsan átkutathatók.

3. Olyan tereptárgyat vagy tereprészt is le lehet portyázni, amely télen a magas hó vagy hófúvás miatt sí nélkül járhatatlan s meg nem közelíthető.

4. A sí ott sem akad el, ahol más közlekedési eszköz már felmondja a szolgálatot, a gyalog-közlekedés pedig vagy nehézségbe ütközik, de ami amúgy is igen lassú, amikor valami nem szablonos feladatról van szó.

Egy példából kiindulva, próbálom rámutatni, hogy a sí használata nagy előnyére volna a szolgálatnak. Vonzunk párhuzamot a gyalog és a sível portyázó járőr között.

A szilvásváradí őrs kivezénnel egy járőrt Tótfaluvölgy, Gerennavár (749 m), Vörösvárhegy (951 m), Feketeszállás (800 m), Nagykőhát (938 m), Nagymező, Csurgói vadászlak, Bánkút, Bálvány (956 m), Ablakoskővölgy, Elza-lak (408 m), Ágazatbérc (686 m) tereptárgyak leportyázására, mert az orvvadászat nagyon elharapózott. A hó átlag 30—50 cm. Természetesen több helyen hófúvással is számolni kell. A járőr kiindulási pontjának tengerszint feletti magassága 345 méter. A legmagasabb pont, amely a portyázási útvonalba esik, 950 méter, a megteendő útvonal hossza 25 kilométer.

Először a fentebbi 1. pont alatt említett erőmegtakarítással foglalkozom.

A példában felhozott esetben a járőrnek gyalogmenetben nagy nehézséggel kell megküzdeni, különösen a láb magasraemelése és a hóban való besüppedése, valamint a folytonos visszacsúszás miatt.

Bár a példában említett hó magassága alacsonynak látszik, mégis hegynek fel s hegyről le 605 méter magasságkülönbséget gyalog megtenni — jól tudjuk — nagy erőfelhasználással jár. Ez sok kalóriát fogyaszt, ami pedig gyors fáradást, kimerültséget okoz.

Ezzel szemben sível ugyanennek az útnak megtételéhez negyedrészt erő sem szükséges, mert a sí nem süpped le annyira a hóba, hogy az embert az előrejutásban akadályozza, hanem a hó felületén marad a az egyenes előrecsúszó lépésekkel — sikon és hegynek fel — a haladást egyenletessé, könnyebbé és tértnyerőbbé teszi. A lejtők pedig lesiklásra jól kihasználhatók, az alatt a tüdő és szív megpihen. A lesiklás gyorsaságát természetesen a járőr szabályozni tudja aszerint, amint azt a feladata megkívánja.

A sível felszerelt járőrnél tehát a fáradtság, vagy kimerültség nem fog olyan mértékben jelentkezni sem a szolgálat alatt, sem a szolgálat után, mint egy gyalogosan portyázó járőrnél.

Attérek a 2. pontra, amely szerint a terepet sível

teljes mértékben ki lehet használni, ahhoz alkalmazkodni lehet. Ez természetes, a sí mivoltával velejáró előny. Ha ez nem volna nagyon is komoly könnyebbség, a sít ki sem találták volna. Ezt tehát nem kell részleteznem.

A járőr tehát az előírt tereptárgyakat a legrövidebb s a neki legalkalmasabb, maga által kiszemelt útvonalon, nem pedig nagy kerülőkkel közelíti meg, mint ahogy azt a gyalog járőr tenni kénytelen.

A síelő járőr így a terepen a neki alkalmas útvonalat feladatával összhangban úgy választja meg, hogy menetvonala tereptárgytól-tereptárgyig nagy kitérésektől mentes legyen, továbbá uralgó, kilátópontokon vezessen keresztül, hogy a környező terepen is jó áttekinthetőség legyen s a közbeeső rejtettebb és gyanús helyeket gyorsan, de mégsem felületesen átkutassa.

Szolgálati utasításunk 242. pont 4. bekezdése előírja, hogy a távolsági kimutatásban megjelölendők a csak nyáron, vagy a csak télen portyázandó tereptárgyak, valamint a havazások idején nem portyázható tereptárgyak és útvonalak.

A 244. pont 3. bekezdése pedig megmondja, hogy mivel télen egyes tereptárgyak egyáltalán nem járhatók, külön téli és külön nyári őrjáratokat kell összeállítani.

Ebből a két pontból következik, hogy ilyen tereptárgyakat, tereprészeket, vagy útvonalakat télen gyalog járőr nem portyáz, a sí azonban áthidalhatná ezeket a közbiztonsági szempontból mégsem kívánatos, kényeszerű tereprészkapcsolásokat. Nem kétséges, hogy ezeknek a látszólag télen élettelen tereprészeknek a szemeltartása sem mellőzhető szempont. Megfelelő sí-őrjáratok beosztások összeállítása pedig nem volna nagy feladat.

Télen az őrskörlet kerülete be volna osztva sível és gyalog portyázandó területre. A sível való portyázásnál is — figyelemmel a Szut. 250. pontjára — az őrsparancsnok belátása szerint egyes kivézenyelt járőröknek egyes községek vagy tereptárgyak, bármilyen sorrendben és bármilyen irányban való leportyázását előírhatná, sőt egyes községek és tereptárgyak leportyázására is vezényelhetne járőröket, ez valószínűleg a leggyakrabban fordulna elő. Megoldható volna a szét-szárt havasi községek portyázása is nagyobb kerülők nélkül. Ha pedig oly viszonyok vagy események állnának elő, melyek a járőr sürgős megjelenését — ily helyeken — szükségessé teszik, a járőr késedelem nélkül odasiethetne, ahol szükség van rá.

A fent vázolt őrjáratokat úgy kellene összeállítani, hogy azok csak nappalra, de legfeljebb 18—20 órára terjedjenek s ha portyázási útvonaluk túlnyomó részben lakatlan terepen vezet keresztül, lakott tereptárgy is legyen közbeiktatva, melegedésre, kisebb pihenésre (pl. erdészlak, menedékház, stb.). Kilométerenként 30 perc portyázási idő volna számítandó, mint a lovon teljesített szolgálatnál.

Felmerül azonban itt a kérdés: alkalmas-e a sí-járőr éjjeli portyázására?

Teljes sötétségben nem, mert a terepet nehéz kiismerni, bár a hó némileg világít, de éppen ez az, ami a szemet megtéveszti, mert a terep szintjét egybeolvasztja. Ellenben holdvilág mellett lehetséges, mert a terep akkor jól áttekinthető. Több ízben tettem holdvilágos éjjelen nagyobb sítúrákat.

Vegyük most a sí gyorsaságában rejlő előnyt, aminek a mai életben nagy szerepe van. Vannak esetek, mikor csak a gyorsaság révén tudunk eredményt elérni.

Az eddig leírtakból is látjuk, hogy a sí-járőr gyors és mozgékony a terepen. Gyorsasága és mozgékonyasága főleg ott fontos, ahol más közlekedési eszköz igénybe nem vehető és mégis gyorsan kell előrejutni, vagy gyorsan kell valamely tereptárgyat, tereprészt elérni.

A sí gyorsaságának előnye gyakorlatilag a nyomondüldözésnél, orvvadászok üldözésénél és hasonló esetekben mutatkoznék meg.

A sí gyorsaságára nehéz általános érvényű adatokat felhozni, mert az ember egyéni bíróképességétől és tudásától eltekintve, elsősorban a hóviszonyoktól, a hó minőségétől, másodsorban a terepalakulattól s a magasságkülönbségektől, végül magától a sítől, annak minőségétől is függ.

Meg kell még említenem a hegyes vidéken lévő határszéli őrsök egyes szolgálatait, amikor a sí kiemelkedően jó segítő eszköze lenne a szolgálatnak. Így a határszél lezárása, a csempészet megakadályozása, razziák.

Nem hinném, hogy a síbe vetett bizalmamhan csalódnék. Láttam a háborúban a sí-járőrök gyors cselekvőképességét, ruganyosságát, mozgékonyaságát, váratlan, meglepő megjelenését s ha így visszagondolok, a sí iránti bizalmam csak növekszik. Nekünk békében is állandó harccal kell szembenéznünk, gyors cselekvésre, rugékonyságra van szükségünk.

A sínek alkalmazása szolgálatban természetesen csakis akkor jöhet szóba, ha jól kiképzett terepsíelő legénységünk volna, akik ezen a téren felállított követelményeknek minden tekintetben megfelelnek, de ez könnyen megoldható volna rendszeres sí-tanfolyam felállítása útján. Elég volna 1—2 oktató néhány segédoktatóval.

Második feltétele a szolgálat sível való ellátásának a jó és célszerű öltözet és felszerelés.

Kérdés, milyen öltözetrel és felszereléssel volna ellátva a sí-járőr.

Az én elgondolásom és tapasztalatom szerint az öltözet és felszerelés a következőkből állana:

I. Ruházat: Fehérnemű: alul vékony, könnyű gyapjútrikó, nadrág és ing, efölé rendes vászon alsónadrág és ing.

Nadrág: hosszú sí-nadrág, amelynek az alsó része a bokához fekszik — mintegy mandzsettászerűen — s gumitalpalóval van ellátva. A talpaló cipőn belül a harisnyára jön. A nadrágnak pedig olyan hosszúnak kell lennie, hogy szára a befűzött sí-cipőre visszahajoljon.

Zubbony: a rendes zubbonytól csak annyiban volna eltérés, hogy a gallér lehajtos volna s az ujjak alsó széle elzárható, hogy a hó be ne szívárognon. A nyakravaló helyett barna, puha anyagból készült (panama-vászon) 6—8 centiméter széles és 1 méter hosszú nyakkendő (lovagló nyakkendőszabás).

Vihar-kabát: Könnyű, vízálló anyagból készítve. Bő szabású, hogy a köpenyre is felvehető legyen s a szabad mozgást ne hátráltassa.

Köpeny: Vihar-kabáttal együtt összecsavarva a járőr-bőröndre mállázva.

Nagy hidegben esetleg ujjnélküli bőrmellény is jó, de ajánlatosabb ilyen esetben két fehérnemű használata (vászoning és alsónadrág), mert így a mozgás könnyebb, nem válik nehézkessé és meleg is így az alsóruha.

Kalap helyett a régi ernyős tábori sapka, melyen egy kis tollforgó lenne, — hogy a csendőrséggel megmaradjon.

Kesztyű: 5 ujjas gyapjúkesztyű, amelyre vízálló

anyagból készült felső kesztyű felhúzása célszerű, amely a zubbony ujját is befedi.

Harisnya: gyapjúból, 2 pár, egy rövid és egy hosszú.

Cipő: az általánosan ismert sí-cipő.

Cipőborítók: vízhatlan sátorlapanyagból készítve olyan módon, hogy a cipő orrát is borítsák, különben olyan, mint a lábszárvédő. Hordása szükséges, mert a hó nem ér a cipő meleg bőréhez, így nem tud azon elolvadni és a cipőt szárazon tartja, a lábat pedig a fagyástól megóvjá.

II. Szerelvény: **Karabély:** hordmódja vállon keresztbe, mint a lovascsendőrnél.

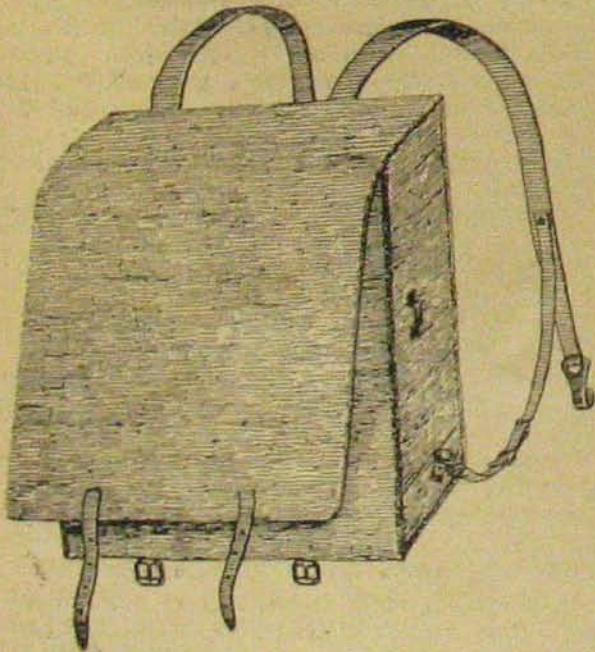
Szurony: gyalogsági szurony (nem csendőrségi).

Kard és csendőrségi szurony azok hosszú méretei miatt a sí-járőrnél tekintetbe nem jöhetnek, mert a szabad mozgást akadályozzák.

Legalkalmasabb volna csuklószzerűen visszahajló szurony, de emiatt a karabély alsó ága is átalakítást igényelne.

Emlékezetem szerint ilyen karabéllyal voltak felszerelve háború alatt az olasz kerékpáros alakulatok.

Derékszíj, tölténytáska, járőrbőrönd: Hordászijai a katonai hátbőröndnél használt szíjakkal azonosak, keskenyebb kivitelben. Alakja, mint a gyalogsági tölténybőrönd, de nagyobb valamivel, mint a járőrtáska.

A bőröndnek hát felé eső részére len-bevederrel ellátott, méretekeltlen hajlított, ruganyos készülék volna szerelve, amely a derékhoz és a háthoz simul s így a hordást megkönnyíti s a feltörést megakadályozza.

Hordmódja: háton, mint a hátibőrönd, derékszíjba befűzve. Ezáltal a bőrönd rögzítve van s az ide-oda csúszásától mentes.

Málházása, mint a járőrtáskának, de még azon felül: egy pár sí-kesztyű, fülvédő, zöld szemüveg, egy darab alumínium sí-orr, 2 doboz sí-viasz (egy a foka-ragasztáshoz, egy pedig lealkló-viasz), egy gyapjómellény. (Mindez nagyon kevés helyet foglal el.)

A járőrbőröndre — mint előbb említettem — volna még málházva az egybecsavart köpeny és vihar-kabát.

III. Sí-felszerelés: 180—200 centiméter hosszú sí, élvédővel ellátva.

Kötés, ami igen fontos alkatrész, könnyen és gyorsan

kezelhető s a cipőhöz pontosan hozzáilleszthető legyen, nehogy a poák között a lábfej mozogjon.

A mai katonai követelményeknek legjobban megfelel a tavaly forgalomba hozott „Szepes”-féle kötés.

Egy pár könnyebb sí-bot, hótányérokkal.

Egy pár fókabőr. Hegynek felfelé menetnél használjuk, legbiztosabban megakadályozza a visszacsúszást. Ajánlatos a „Bilgeri” rendszerű kombinált foka, amely a felcsatolás mellett ragasztható is.

Az itt felsorolt öltözetet és felszerelést az eddigi tapasztalataimra építettem fel s mindez csak egyéni nézetem, de azt hiszem, a mai követelményeknek általában megfelelne. Persze, hogy mi jobb és mi célszerűbb, ahhoz többek hozzászólása és több oldalról megvitatott megbeszélés volna szükséges.

Vitéz Pamothy István őrmester.

A világháború kitörésekor önként jelentkezett harcateri szolgálatra. 1914 október 8-án osztották be a 31. hadosztályhoz, ahol tábori csendőr szolgálatot teljesített. De ő a rajvonalba akart kerülni s ezért a harcoló csapatokhoz való áthelyezését kérte. Így az oroszok ellen harcoló 69. gyalogezredhez nyert beosztást.

Hamar átesett a tűzkeresztségen s mindenütt megálta helyét. Kiváló harcos volt. A legvállságosabb pilanatokban is feltalálta magát.

1914 november 25-én az oroszok az ezredet Novobruicán község mellett megtámadták. Pamothy őrmester a 13. század tartalék szakaszának helyettes parancsnoka volt. A szakaszparancsnok megsebesülése után átvette a szakaszparancsnokságot. Ekkor kapta a parancsot, hogy azonnal menjen a 15. század megsegítésére, mert ott az oroszok áttörték a rajvonalat. Rettenetes golyózáporban vonult fel szakaszával s az oroszok betörését megakadályozva, visszakergette az ellenséget. Ekkor észrevette, hogy a 16. századot az oroszok elfogták és el akarják kísérni. Pamothy őrmester másodmagával gyorstűzzel az oroszokra esapott, a századot kísérő ellenséges katonákat lelőtte és a 16. századot a fogságba jutástól megmentette. Közben renkívül súlyos ágyéklövést kapott, mellyel kórházba került. 5 évig feküdt kórházban s 11-szer operálták meg. De legnagyobb fájdalma az volt, hogy emiatt nem mehetett többé ki a harcra.

Pamothy István őrmestert rettenthetetlen bátorsággal véghezvitt hőstettéért az I. osztályú ezüst vitézségi érmmel tüntették ki és Magyarország Kormányzója 1923 június 17-én vitézzé avatta.

A huszárcsákó színeszaga onnan ered, hogy a régi magyarok, mint minden keleti lovas nép, a takarmányzárót, vagy a szakmánykötélet a fűvegre kötve hordták, hogy jobban kéznél legyen. Ez a színér később a csákónak a válhoz való erősítésére szolgált, míg végül kizárólag mint díszítés maradt meg.

MAGYAROSAN, KATONÁSAN.

A pesti nyelvről.

Nemrég tanuja voltam a villamoson, amint két süldő lányka emígyen beszélgetett:

— „Az a *link* pasi csak *froclizott!*” (Magyarul: Az a szélhámos alak csak ugratott.)

— „Na de *kitoltam* vele és *stande pityere elpucolt!*” (Magyarul: No de elbántam vele, vagy: kijátszottam, megcsúfoltam és tüstént elszedett, vagy elhordta az irháját.)

Két pesti lányka, két pesties mondat... Látszólag csekélység, de ha jobban szemügyre vesszük, méltán elszomorkodhatnak rajta. Az ifjúság életkedvének ilyen zamatos kicsattanása bizonyára másoknak is kedves, derűs jelenség, azonban a nyelvi megnyilatkozása csöppet sem rokonszenves. Olyan ez, mintha tiszta bájos virágokat szennyes, gyűrött papírba csomagolnánk. Hiszen a két magyar lánykának pajzán jókedvben elhangzott két mondatában alig van magyar szó, s ha van is, csúnyán eltorzult alakban és romlottan elferdített jelentésben! Valósággal le kell fordítanunk magyarra fura beszédjüket. Röviden: megfertőzte már beszédmodjukat a pesti alvilág nyelve, sőt talán — ami ezzel rendszerint együtt jár — a „szelleme” is.

Pedig a két kislány — úgy látszott — jobb köreinkből való volt. S éppen ez a főhiba! Mert ha a tolvajoknak, betörőknek, hamiskártyásoknak és egyéb a társadalmon kívül (helyesebben: alul) élőknek megvan a maguk külön nyelve, az ú. n. „jassz-nyelv”, ez még megérthető. Hiszen ennek elsősorban az a magyarázata, hogy ők bujkálni akarnak a nyelvükben is, vagyis arra törekszenek, hogy mások, „avatatlanok” ne értsék meg, amit ők beszélnek. Azt is jól tudjuk, hogy az élő nyelv rohanó sodrát nem lehet ide-oda irányítani, vagyis, hogy a „fejlődés”-nek nem lehet útját állni, de kérdezzük: Mi szükség van arra, hogy a nyelvfolvamnak ezt a tisztátalan hordalékát átvegyék azok a felsőbb rétegek is, amelyeknek éppen a tiszta nemzeti nyelv és érzés fokozott kiművelése a hivatásszerű feladatuk?

Mivel jól tudom, hogy a két kislány esete nem magábanálló, jónak vélem, hogy röviden ismét rámutassak a pesti nyelv fertőző hatására. Egyelőre még csak a kávéházakban, vendéglőkben és egyéb nyilvános helyek

társaságában „virul” ez a különleges „tájszólás”, de itt már a fiatalok táncos „zsúr”-jain is találkozhatunk vele, sőt — ha nem jól vigyázunk — egyszercsak jobb köreink szalonjaiba is bevonul és otthonossá lesz.

*

Egyik-másik pesties szótást annyira megszoktuk, hogy hiába van *miazunk tőle* (— hiába rossz, csúnya, kellemetlen nekünk, vagy: hiába undorodunk tőle), mégis *mitmacholjuk* (— együtt csináljuk, végezzük, vagy: velük tartunk, úszunk az árral).

Aztán vannak — még jőnevű írók is —, akik az alvilág szókincsének használata közben a „jellemző erő”-re hivatkoznak, vagyis, hogy az alvilági és saját szerűen pesti alakok szerepeltetésekor szükséges őket a saját nyelvükön megszólaltatni. S ebben van is valami, de mi szükség van arra, hogy olyan bőven és olyan nyilvánvaló pártfogással írjanak róluk? Nincs más kedvesebb, és fontosabb tárgykörük — éppen manapság — az ilyen magyar (?) íróknak? S nem érzik a felelősséget, hogy az ilyen írásokkal azt a magyar nyelvet rontják és piszkítják be, amely nekik himevet és — üzletet biztosít?

Úgy látszik, mindez nekik *simon* (= nem fontos, nincs). Egy kis *zri* (= botrány, zaj) különben sem árt, ha hozza a jó *báreszt* (= készpénzt). Hiszen ők legtöbbször úgyis csak a *gubára*, *dohányra*, *lővéra* buknak (= a pénzbe szerelmesek, a pénzhez van kedvük).

Pedig a fővesztély innen, az ilyen „irodalom” felől fenyegeti azokat a körölnket, amelyek ritkán vagy egyáltalán nem érintkeznek a pesti alvilág „nyelvtermő” személyeivel, hanem inkább olvasás vagy továbbadás útján veszik át a jassz-nyelv szavait és szólásait.

Közülük sok — legalább is Budapesten — már általános használatnak örvendő, sőt az irodalmi és köznyelvbe is beférkőzött, pl. (a már felsoroltakon kívül): *pali*, *balek* (= könnyelmű, tapasztalatlan ember), akit *28-ra lehet venni* (= be lehet csapni); *ricsoj* (= láрма, hangos mulatság), *fölvág*, *aufschneidol* (= henceg), *begyulad* (= megijed), *bliccel* (= megszökik előle, elmulaszt), *csór* (= lop), *balhé* (= baj, kellemetlenség), *csirke* (= fiatal lány), *tyúk* (= nő), *megvág* (= megpumpol, megszarol), *pónem* (= arc, ábrázat), *klapec* (= gyerek, fiú), *nimolé* (= nem, semmi), *nimolista* (= éhenkórász), *stopp* (= állj, lefoglalom), *duma*, *smonca* (= üres fecsegés), *fatig* (= készen van, elkészült), *szépen megyek* (= ahogy is megyek), stb., stb.

Különösen kedveltek az — i képzős rövidítések, pl. *cigi* (= cigaretta, szivarka), *restí* (= vasúti vendéglő), *zaci* (= zálogház, a német *Versatzamt*-ből), *díri* (= direktor, igazgató), *cuki* (= kedves, drága, cukor), a mozi pedig már „jó öreg” magyar szó lett.

Legújabban „alkotása” a pesti nyelvnek a *janpec* és a *juraász*. Ezek a torzszülöttek még nagyvonalú fiatalok, remélhetőleg rövidesen el is pusztulnak. Mert szerencsére a tolvajnyelv szókincse általában kérész-életű. A 100 év előtti elődeik pl. *feies* (= tiszt), *leves* (= ezüst pénz), *megruház* (= megver) stb. ma már alig ismertek.

De ez természetesen nem csökkenti a veszélyt. Hiszen sok ilyen kellemetlen (német, cigánv. zsidó) eredetű szó és kifejezés mégis megmarad: különböző hangváltozások, eltorzulások után az állandó használat következtében alkalmazkodik ugyan a magyar nyelv szerkezetéhez, de végeredményben a nyelv eredeti tiszta szellemét rontja.

Ki, mi szüli ezt a torz zagyaléknyelvet? — A felelet nem könnyű, mert előbb a tősgyökeres magyar szel-

Buda ostrománál 1899-ben nevezetes szerepe volt Rácz Gábor ferencrendi harátnak, kdt a magyarok „Tízszáz Gábor” néven ismertek. Tízszáz Gábor különféle tizes golvókat, tizedesek, tizedeseket és egyéb golvókat talál a vár ostromozásának elpusztítására. Nagy műszaki zseninek is kellett lennie, mert az ostromló keresztény sereg által a Dunán vert hajóhid megrongására praktikus úszó védelmi berendezést is szerkesztett.

lem és nyelv elerőtlenedésének okait kellene vizsgálnunk. Az azonban kétségtelen, hogy igen sok ilyen mérgező giz-gaz-szó egyes magyarnyelvű (de valójában nem magyarvéri) irodalmi és sajtótermékben üti fel a fejét, ahonnan aztán esetleg még színpadra is kerülve hódító divattá válik. Nemrégiben pl. kezemből került egyik jövevű (és persze jólkereső) pesti írónak az a kis darabja, amelyik egyik színbázi műintézetünkben heteken át „bombasikkerrel ment”. Fiatal diákgyermekek és — lányok szerepelnek benne. Most itt ne szóljunk arról a „szellemről”, amelyben a szerző ezeket a koraérett, romlódo aszfaltvirágokat szerepelteti, inkább néhány „jellegzetes” szót és kifejezést jegyezzünk ki belőle: *fatter, zsúr, srévizari, tuttó* (bizonyos), *sacool, jó bőr, klassz: nő, sulis, randi, csini, strapálja magát, kipuool* Amerikába, *bele van zuhanva* (szerelmes), *na mondja már, nekünk legyen mondva*, stb.

Hát ez nekünk is „van mondva”. Mert bizony sokszor tapasztaljuk, hogy jobb köreink fiatalosága is minden tartózkodás nélkül fogadja, élvezi és terjeszti ezt az „irodalmat” és ennek torz nyelvét.

Pedig minden igaz magyar ember emelkedett szellemű világban él. Méltatlan hozzá, hogy a pesti nyelv kinővéseit átvegye és használja. Ha pedig véletlenül egy-egy mégis ráragad, rázza le magáról, mint az útszéli bogáncsot. Könnyen megteheti, hiszen — hála Istennek — tudunk még anyanyelvünkön becsületesen írni és beszélni.

vitéz Bózsás József százados,
A Ludovika Akadémia tanára.

Ezer kerékpár.

Írta: EGY ŐRSPARANCSNOK.

Csak úgy körülbelül állapítom meg, hogy egy év alatt a naponta megjelenő Ny. é. VI. fejezete alatt ennyi — ezer — az a kerékpár, amit köröznek. „Keresett bűnfelek”, amint a VI. fejezet felirata mondja. E fejezet aránylag a legbővebb és az itt írt bűnfelek 98%-a kerékpár s e 98%-ból alig látunk viszont néhányat a Ny. é. XII. fejezete alatt. (Visszavonások.)

Es ez — úgylátszik — természetes. Hiszen a gyakoribb bűncselekmények közül a kerékpár ellopása a legkönnyebb. A végrehajtás úgyszólván egy pillanat. Mert úgy-e az egész csupán annyi, hogy A. felül B. kerékpárjára, mely a bolt vagy hivatal elé van állítva s ezzel a felüléssel már el is követte a biciklilopást.

Azután üthetik bottal a nyomát. Állítom, hogy ha nehéz a tüzesetek, pénzhamisítások nyomozása, nem sokkal könnyebb a kerékpárok ellopásának kiderítése sem. Minden sikeres nyomozás első feltétele, hogy nyomok, általában tárgyi bizonyítékok legyenek. Ennél a bűncselekménynél, az elkövetés után már bottal üthetik a kerékpár nyomát. Mert úgy n hol, mikor hagy nyomot a kerékpár? Majd mindig, de alig van annak értéke. Először is, hány külső kerékpárgumi egyforma rajzolatú? Hány eltűnik a keményebb talajon, hányat befúj a szél, elver az eső? Megállapítható a tettes menekülési iránya? Marad valami nyom a nyomozónak?

Rendszerint csak a károsult leírása a gépről. És az, hogy a kerékpáron X. Y. (a káros) névtáblája volt, de csak volt. Esetleg a következő utcáson, ahol a tettes pumpálás ürügyével szépen tótágraat állítja a gépet, le szereli a táblácskát, zsebvágja s ugyanakkor kiveszi onnan a másik névtáblát, amelyen már az ő neve áll.

Egy ügyes járőröm egyszer személynotozásánál 5 darab kerékpár-névtáblát talált egy csavargó zsebében. Mind az ő nevére festve. Belsmerte, hogy kerékpárlopásokból él. Cselédkönyve volt s az ott bejegyzett névvel egyezett a kerékpár-névtábla. Ugyan ki hitte volna, hogy a bicikli lopott. Megkockáztatom a fellejtést: sok más járőr elengedte volna.

Világos ezek után, hogy a kiderítetlen esetek jegyzéke elég sok kerékpárlopást tart nyilván s ha ezek iratait megnézzük, egyetlen adatot mindig megtalálunk bennük: a kerékpár leírását. Ilyen kormány, olyan fék stb. És megy a körözés. De nem sok gyakorlati célja van annak, hogy egy ilyen leírású kerékpárt lessenek a járőrök a maguk körletében, ahol — mondjuk — munkások járnak munkába és hazafelé és nem egy, nem is tíz azonos leírású kerékpár szalad előttük. Talán akkor még eredményesen lehetne körözést ellenőrizni, ha ritkán s ha főleg idejében jönne. Csakhogy! Szegeden a Széchenyitérnen egyik üzletből kijön egy férfi, kissé elsápad: eltűnt a kerékpárja. Körülnéz: ott egy rendőr. *Hozza-szalad.* Elmondja a baját. A rendőr mit tehet? Ott a kapitányság — mondja s a tornyos városházára mutat. A károsult odasiet, mire odaér, már csak lihegni tud, beszédében kapkod. Ennélfogva újból kell kikérdezni. Felveszik végül a panaszt. Aztán? Eltelik jó óra, ha nem kettő-három, míg az arra hívatottak tudomást szereznek a kerékpár eltűnéséről, bizony — ellopásáról. Mit tud erről a vasútállomás előtt álló rendőr akkor, amikor a károsult még a kapitányságon jár? Semmit. Pedig előtte karikázik el a tettes Kiskunfélegyháza felé.

Mit ér tehát akkor már Szegeden a körözés?

Vegyük talán a csendőrség működési területét? Őrsparancsnok bajtársaim előtt ez nem szükséges. Csupa bosszúság az ilyen panaszt hallgatni. Mindenki nyomban a károsultat hibáztatja: miért nem vigyázott jobban, mikor tudja, hogy mindenki szívesen felkap a gazdátlanul látszó kerékpárra, amely nemcsak szórakozást nyújt de sokaknak a kenyérkeresésükben is segítőtársa. Miért nem vigyázott rá?

De ezzel a panasz még nincs elintézve. Utána kell járni a tettesnek. Nyom? A kerékpár leírása. Figyelmeztetés a járőröknek, ügyeljenek, mivel a körletben — tegyük fel — nem sok a kerékpár, tehát a lopott is könnyen szembeötlök. Ez igaz, ha ki nem cseréli a tolvaj a kormányt, ha a külső gumi a régi marad, ha a vázat nem festi át időközben a tolvaj barátja, a kovács, a mázoló, vagy maga a tettes. Mert nem nagy mesterség az egész. Ütheti a nyomát most már minden járőr.

Miután a kerékpár jól szalad, a tettesnek is van anynyi esze, hogy sürgősen odébbáll, esetleg a hetedik határba. Nem kerül ez sok időbe a csendőrség működési területén sem.

Az elkövetés egy pillanat, használható nyom nem marad, mi az hát mégis, ami az elkövetést megnehezíti s a nyomozást megkönnyíti?

A puskára erősíthető *szurony* eleinte egyszerű fanyállal volt ellátva, melynél fogva a puská csővébe dugták. Mackey angol tábornok 1689-ben felfedezte a csőalakú nyakkal ellátott szuronyt, melyet a cső végére húztak és így a feltűzött szurony mellett tüzelni is lehetett a puskából. Később, hogy a szurony szilárdabban álljon, a nyakat hasítékkal látták el, hogy rugószerűen szoruljon a cső köré. Majd a célzómb számára kis nyílást vágtak bele, hogy a célzómb is tartsa. A szilárdság fokozására azonkívül a szuronyokat bórrel vagy posztóval is kibélelték. A szurony kis vaspálca volt, mely levélalakú lapos kis lándzsafejen végződött.

Olvastunk már erre vonatkozó közleményt a Csendőrségi Lapok 1931. évi február hó 20-i számában dr. Kovács-Buna Károly rendőrfogalmazó úrtól. Ő nyilvántartási rendszerrel próbálkoznék. Nehéz megoldás, mert a lopások naponta tömegesen ismétlődnek, a nyilvántartást kiegészíteni ezért kellő időben lehetetlen volna.

En igazolvány rendszeresítésével gondolnám megoldani a kérdést. Nem ugyan a kerékpárok ellopását megátoltni, hanem a nyomozást elősegíteni. Ennek lényege az volna, hogy mindenki, akinek kerékpárja van, a községi előljáróságoktól vagy rendőrkapitányságoktól — Budapest esetleg a rendőrszobáktól — igazolványt kapna, melyen a személyi adatokon kívül a kerékpár részletes leírása volna azzal, hogy a kerékpár az igazolvány tulajdonosáé.

Perze ez nem sokat érne, sőt, hátrányosabb volna az addigi helyzetnél, ha nem lenne ugyanakkor kötelező a fényképes személyazonossági igazolványok beszerzése is! Országos jelentőségű és a közbiztonsági közegek részére örvendetes intézkedés volna.

Ha valaki eladná a kerékpárt, ugyanazon a helyen, ahol az igazolványt kapta, átíratná a kerékpárt s ezt az igazolványra rávezetné.

Igy már nem volna kérdés megoldani az inasok, kifizetőik stb.-ek kerékpárjának igazolvánnyal való ellátását. Megoldható volna a kölcsönbe kapott kerékpárok igazolása, megoldható az is, ha valaki időközben más községbe távozott s ott adja el a kerékpárját (bejelentő lap-szelvénnel kapcsolatban) stb. stb.

Különös, hogy állat, gépkocsi és számos más tárgy, dolog igazolólapra, marhalevéllé, származási igazolvánnyal van ellátva, igazolva, a kerékpár pedig, mely a mai életben ezrek tulajdona, „szabadon” jár és cserél gazdát.

Hangsúlyozom, hogy nem akartam pontos, részletes, kidolgozott tervet adni e sorokkal, erre hivatottnak nem is érzem magamat. Csak annyit akartam, hogy egy igen kellemetlen bűncselekmény nyomozásának a körülményeit nagy vonásokban újra felvessük s az orvoslás módjai felett gondolkozzunk, mert tagadhatatlan, hogy ez a bűncselekmény sok embert érint súlyosan, sok csendőrnek és rendőrnek szerez kellemetlen gondokat és az is bizonyos, hogy eddig nem akadt gyökeres orvosság az elmondottakra.

Ma már nincs örskörlet, ahol ezzel a kérdéssel ne kellene igen komolyan foglalkozni. Egymást támogatjuk a bűn elleni küzdelemben, ha megvitatta a lehetőségeket, keressük a megoldást.

Technikailag kell elintézni az egészet, — mondhatná valaki. Éspedig úgy, hogy aki a gépet valahol magárahagyja, az láncolja, kulcsolja le stb. Igen, így is lehet. De ahol kulcs van, ott álkulcs is hamar születik. Aki kerékpárra vág, vagy aki kerékpárlopásokból él, módot fog találni az ily lekötözött gépek elszalajztására is. Erdemes ezen törni a fejét, hiszen napi 30—50 pengő keresetről is lehet szó. Falvakon pedig, ha csak havi 50 pengőt jövedelmez az „üzlet”, akkor is fényes.

Úgy kell megoldani, ahogyan az autóknál van, mondja a másik vélemény. Számtáblával, igazolólappal.

Igen, véli a harmadik, de az igazolvány-rendszerrel sem akadályozzuk meg az ellopást.

Ez igaz, mondhatja megint más, de megkönnyítjük a tettes kézrekerítését. Egy vértatlan razzia kiváló eredményeket hozna. Az ezernyi ellopott kerékpár erősen lecsökkenne,

CSENDŐR LEKSZIKON.

9. kérdés. A Szut. 63. pontjának 18. alpontja szerint a határárakulatok által csempészetten tettenért s átadott idegen honos, jogtalan határátlépőket a ténylebrással együtt a kir. ügyészséghez a csendőrség továbbítja. Mi a magyarázata ennek a rendelkezésnek szemben azzal a ténnyel, hogy például a kir. járásbírósnak átadandó egyén kiértelet már nem a csendőrségnek kell ellátnia? A rendelkezés szerint kétség merült fel abban az irányban is, miért van szükség jogtalan határátlépés és csempészet esetén a kir. ügyészség közreműködésére a miért nincs utalás a csendőrség közreműködésére, ha az átkísérendő egyén nem csempészet vagy jogtalan határátlépés, hanem valamely büntett vagy vétség gyanúja terhel?

Válasz. A fennálló jogszabályok szerint általánosságban súlyos és kisebb jövedéki kihágások vannak. A súlyos jövedéki kihágások a kir. törvényszékek, mint jövedéki büntetőbíróságok hatáskörébe tartoznak, a kisebb jövedéki kihágások tekintetében az eljárás a pénzügyi hatóságok hatáskörébe tartozik. A vámjog szabályozásáról szóló 1924. CX. t.-c.-ben, különösen a csempészetet tiltó rendelkezések olyan kihágásokat is megállapítanak, amelyekre 6 hónaptól 2 évig terjedő fogságot is lehet kiszabni, tehát súlyos jövedéki kihágásról is lehet szó, amikor a határon tettenérnek és elfogtak valakit. Ezenkívül a vámjövedéki kihágás miatt letartóztatott terhelte köteles a vámhivatal vagy általában a pénzügyi hatóság azonnal, legkésőbb 48 óra alatt a letartóztatás helye szerint illetékes bíróság (törvényszék), vagy kir. járásbírósnak elé állítani.

Ez a magyarázata a Szut. ama rendelkezésének, hogy a határárakulatok által csempészetten tettenért s átadott idegen honos határátlépőket a kir. ügyészségnek kell átadni. A jogtalan határátlépés egyébként a 100.000 B. M. 1930. sz. rendelet 18. §-ának II. a pontjába ütköző, pénzbüntetéssel büntetendő kihágás, amelynek elbírálása a közigazgatási hatóság (államrendőrség) hatáskörébe tartozik. Minthogy a letartóztatás kérdésében sürgősen határozni kell megokolt, hogy ily határozat tárgyában ama kir. törvényszék mellett működő kir. ügyészség tegyen belátása szerint indítványt, amely, ha a kihágás súlyos, az ügyben ítékezni is fog. Megokolt a kir. ügyészségnek való átadás azért is, mert a kir. ügyészség gyakorol felügyeletet a területén lévő bírósági fogházak fölött, amelyek valamelyikében a letartóztatottat el kell majd helyezni. Megokolt a kir. ügyészségnek átadás végül azért, mert ez egyúttal annak a pénzügyi hatóságnak (pénzügyigazgatóságnak) székhelyén van, amely az ügyben vizsgálatra és vádemelésre hivatott. A kir. ügyészségnek módjában van eléje állított terhelte ügyében megfelelő intézkedéseket tenni és például a csendőrséghez felhívásokat kibocsátani, ha a terhelte más bűncselekmény is nehezedik.

Eddig nem volt semmi akadálya annak, hogy a csendőrség a határárségtől átvett, csempészet stb. miatt elfogott egyéneket is, úgy, mint bármely más elfogott egyént, ne a kir. ügyészségnek, hanem a legközelebbi kir. járásbírósnak adja át, de ennek nem volna sok értelme, mert a járásbírósnak az elfogott egyént továbbkísérletésére rendszerint úgy sincsen személyzete s ezért az átvétel után kénytelen volna a helyi őrsnek azonnal felhívást adni az elfogott egyének az ügyészséghez való továbbkísérésére. Ezt a felesleges munkát meg lehet takarítani, ha a járőr az illetőt közvetlenül az ügyészséghez kíséri.

A Szut. 64. pont. 18. alpontja annakidején a pénzügyminiszter úr kérésére lett a Szolgálati Utasításba felvéve. A kérés a pénzügyminiszter úr a határárség létszámánálval indokolta. A gyakorlat azonban azt mutatja, hogy erre a ren-

delkezésre ma már nincs szükség, mert a határőrség eleendő létszámmal rendelkezik ahhoz, hogy az elfogottakat közvetlenül az illetékes kőr ügyészséghez is kísértesse. Tudomásunk szerint az a rendelkezés ma már a gyakorlatban nem is alkalmazható, azért valószínű, hogy az utasításból is törölve fogják.

10. kérdés. Hogyan hajtják végre a repülőket az alacsony támadást? Milyen előnyökkel jár ennek az alkalmazása és hogyan védekezik ellene a csapat?

Válasz. A jövő háborújában a repülőket döntő szerepet fognak játszani. Ezt a felfogást nemcsak a szakirodalomban folyó viták bizonyítják, hanem az a hatalmas készülődés is, mely az egész világon folyik. Ez a készülődés nemcsak a repülőgépek számának ugrásszerű emelkedésében jut kifejezésre, hanem az alkalmazási eljárások kutatásában is.

A holt célok (hidak, gyárak, raktárak stb.) ellen bombatámadást végrehajtó repülőket mind nagyobb magasságra (4—6000 m.) szorítanak, mert alacsonyabb repülésnél a légvédelmi tűzérő nagy veszteségeket okozó tűzével kell számolniuk.

Lapunk olvasói természetesen elsősorban az érdeklik, hogy először ellen hogyan fognak működésbe lépni az ellenséges repülőket. Repülő-támadás a barchan álló csapatrészeket, a kőzőket ritkán fogja érni, mert ezek a zélességi és mélységi távozódás következtében nagy célt nem mutatnak. A repülőket nagyobb, jól látható és nagy hatást biztosító célokat keresnek. Ilyenek lesznek: menetelő vagy pihenő csapatok, tartalékok, útegek stb. Ezeknek megtámadása nagy magasságból nem célszerű, mert a hatás a bombavetés nagy szórása miatt nem kielégítő. Számolnunk kell azzal, hogy a jövőben ily célok ellen a repülőket alacsony támadást hajtának végre.

Ez abból áll, hogy rendszerint több repülőgép, egymást követve, a föld felett 5—25 m. magasan repülve, rácsap a célra, azt géppuskatűzzel végigszórja (percenként 1500 lövés), kidob néhány bombát s tovább repülve vagy végleg eltűnik, vagy kis idő múlva a támadást megismétli. A csapatot kísérő légi figyelők lekénnek a légi rajdoló adásával, mert alacsony támadáshoz a repülőket dombos, erdős terepet választanak s miután közvetlenül a föld felett repülnek, a légi figyelők csak akkor veszik észre a gépeket, mikor azok már egészen közel vannak. A figyelőknek nem elég észrevenni a gépeket, azt is meg kell állapítani, hogy saját vagy ellenséges gépeket észlelnek-e. Nem nehéz kiismerni, hogy míg a figyelő ezt elvégzi és a csapatnak jelt ad, a másodpercenként 70 méter sebességgel közeledő repülő mekkora utat tesz meg; többnyire már a csapat felett lesz, mire a jel odaér. Könnyű elképzelnünk a megtámadott csapat helyzetét. A nagy zúgással közeledő, géppuskázó és bombákat vető repülőgépek támadása többnyire zavart kelt, fejtelenség támad s a csapat pillanatok alatt nagy veszteséget szenved. A légvédelmi tűzeszközök hatása erősen lecsökken, mert a repülő csak pár másodpercig látható, tűzzel nehéz követni, de többnyire nem is lehet, mert ez a tűz a saját csapatot veszélyeztetné. Az alacsony támadás a most elmondott módon többnyire sikerülni fog, ha a csapat a védekezés módjait nem ismeri, vagy azok alkalmazását elmulasztja.

Mint minden támadásnál, úgy ennél is ismerjük a védekezés módját, mely abból áll, hogy a légi figyelők számát növelik, azok a csapatot nagyobb távolságról kísérik és különlegesen erős hatású jelzőeszközökkel vannak felszerelve. A géppuskák kocskára vagy gépkocsra építve, állandóan tűzzel kísérik a csapatot.

A repülő az alacsony támadást csak akkor alkalmazza, ha azt meglepetésszerűen tudja végrehajtani. Tehát sük, vagy nyílt terepen, ahol messzire lehet látni, alacsony támadással nem kell számolni a csapatnak. Alacsony támadásnál a repülőket rendszerint időzített bombát használnak, mely pár másodperccel a leesés után robban.

11. kérdés. A Szut. 330. pont 5. alpontja szerint a szolgálatban álló csendőr kötelességyveret használni, ha az elfogott vagy elfogandó veszélyes gonosztevő menekül, a fegyverhasználatnál fenyegető rákiáltás ellenére sem áll meg és más mód nincs feltartóztatására. A 339. pont szerint veszélyes gonosztevő többek között az, aki 5 évnél hosszabb tartamú szabadságvesztés-büntetéssel büntetendő cselekményt követett el vagy kísérelt meg. Lehet-e veszélyes gonosztevőnek tekinteni azt az egyént, aki lopás miatt már

két-szer büntetve volt s utolsó büntetése kiállása óta 10 év még nem telén el, újabb lopást követ el, amely különben az ellopott tárgy értéke szerint csak vétség lenne?

Válasz. A tettes harmadik lopása miatt a Btk. 338. §-a alapján minősülő lopás büntetével lévén gyanúsítható, veszélyes gonosztevőnek nem tekinthető, mert ennek a bűncselekménynek legnagyobb büntetése 5 évi börtön, s így a Szut.-ban meghatározott feltétel, az 5 évet meghaladó szabadságvesztés-büntetéssel járó bűncselekmény gyanúja fenn nem forog.

12. kérdés. A járőr a gyanúsítottól őrizetbe vesz egy hordót s bűnjelként átadja a közvédelmi előjáróságnak. A gyanúsított attól tartva, hogy jó hordója kárba veszt a haladási útjában, megkéri a közvédelmi bírót, hogy engedje meg a hordó kivételését. A közvédelmi bírót kiadja a gyanúsítottnak a jó hordót s helyette a gyanúsított egy rossz állapotban lévő hordót helyez az őrizetbe vett hordó helyébe. Ilyen bűncselekményt követett el a közvédelmi bírót, miégynt a gyanúsított?

Válasz. A közvédelmi bírót hivatali eljárásában megszegte kötelességét s ezzel a gyanúsítottnak jogtalanul használt, az igazságszolgáltatásnak, tehát az állam érdekeinek pedig sérelmet okozott. Ez a cselekmény a Btk. 471. §-ába ütköző hivatali visszaélés vétségének tényeleit tünteti fel. A gyanúsított mint felbújtó tartozik felelősséggel a Btk. 69. §-ának 1. pontja szerint.

13. kérdés. Az 1927. XXXIII. t.-c. 1. §-a szerint olyan ifjú egyén számára, aki még nem töltötte be az életé 18-ik évét, nyilvános helyiségben vagy helyen (vendéglőben, kávéházban, szállóban, kimerésben, kocsmában, üzletben vagy kirándulóhelyen és táncmulatságon stb.) szeszest italt fogyasztatni nem szabad, még abban az esetben sem, ha felnőtt kíséretben van. Nyilvános helyiségben vagy helyen ifjú egyén számára szeszest italt felnőtt sem rendelhet és a törvényes képviselő vagy a felügyeletre jogosult egyén sem engedheti meg neki szeszest italt fogyasztását. Kérdés azonban, hogy oly nyilvános helyeken és helyiségekben, ahol szeszest italt rendszeres fogyasztása folyik, akár nyilvános táncmulatságok alkalmával, akár máskor, megengedhető-e fiatalokú egyének tartós jelenléte szeszest italt fogyasztása nélkül s ha nem, jogosult-e a csendőr eltávolításuk végett intézkedni?

Válasz. Nincs olyan jogszabály, amely megtiltana, hogy fiatalokú egyén, kellő felügyelet mellett a kérdésben felsorolt helyeken tartózkodhassék. Atmenetileg felügyelet nélkül is tartózkodhatik fiatalokú egyén ilyen helyen vagy helyiségben, így például nem ütközik semmiféle tilalomba, hogy egy fiatalokú szeszest italt rígyen onnan, mint kiüldönc olyan egyén részére, aki szeszest italt fogyasztására jogosult.

Természetesen más az eset, ha a fiatalokú megjelenése ily helyeken bármely körülmények között is (tehát akkor is, ha szülője felügyelete alatt van) olyanakká minősíthető, ami veszélyezteteti a fiatalokú egyén erkölcsi fejlődését, tehát ha a fiatalokú egyén ily helyeken való tartózkodása azzal a veszéllyel jár, hogy a lelki elzúllás útjára csúszik. Ilyen esetben a csendőrnek kötelessége fellépnie. Hiszen a Szut. 504. pontja is erre kötelezi a csendőrt, hogy figyelemmel kíséresse a fiatalokúak erkölcsi életét, sőt szellemi fejlődését is. E pont értelmében ugyanis, ha a csendőr azt észleli, hogy valamelyik fiatalokú eddigi környezetében erkölcsi romlásnak van kitéve, vagy zúllásnak indult, erről a szükséges adatok megállapítása után (de alakszerű nyomozás meg-ejtése nélkül) a közigazgatási (állami rendőrségi) hatóságának és ha helyben van, a fiatalokúak bíróságának is tetgyen jelentést.

Csak dicséret illeti meg tehát a csendőrt, ha figyelemmel kísérr oly jelenségeket, amelyek a fiatalokú egyének erkölcsi

Érdekes,

de mely bölcsességet rejtő orosz közmondás ez:

Ötön készülöz? Imádkozzál egyszer,

Tengerre méyy? Imádkozzál kétszer.

Megházasodol? Imádkozzál háromszor

és szellemi fejlődésére veszedelemmel járnak s a fiatal-korúak védelme érdekében megfelelően fellép, hiszen a társadalmi védekezésnek a fiatalok bűnbe rohanása ellen csak végső eszköze már. Amidőn a büntető jogszabályokba ütköző fiatalok egyenlőre kell foglalkozni. A védekezésnek főeszközei inkább azokban a megelőző gyermekvédelmi intézkedésekben vannak, amelyek a fiatalok erkölcsi fejlődését veszedelembe juttató tényezők elhárítását és leküzdését célozzák. A környezetnek romboló befolyása és az elhanyagolt vagy helytelen irányú nevelés káros hatása az, amelyből később a fiatalok és a felnőttek bűnözése bőségesen fakad.

A fiatalok bíróságáról szóló 1913. VII. t.-c. 66. §-a meglehetősen széles hatáskört biztosít a fiatalok bíróságának oly esetben, amidőn a gyermek, vagy bűncselekménnyel nem gyanúsított kiskorú (18 évesnél fiatalabb) egyén környezetében az erkölcsi romlás veszedelmének van kitéve vagy züllesnek indult. A fiatalok bírósága a következő intézkedéseket teheti:

1. figyelmezteti a szülőt, a törvényes képviselőt vagy azt, akinek háztartásában a kiskorú él, hogy reá szigorúbban ügyeljen és őt gondosabban nevelje;

2. utasíthatja a szülőt, a törvényes képviselőt vagy a gondviselőt, hogy a kiskorút megfenyítse, iskolalátogató kötelességére szólítsa, az erkölcsi fejlődésére veszedelmes környezettől, foglalkozástól vagy életmódtól visszatartsa;

3. ha megokoltnak látja, a kiskorú nevelésének ellenőrzése és felügyelete végett ideiglenesen pártfogót rendelhet; ha pedig a kiskorú testi vagy erkölcsi állapota veszedelmének van kitéve, őt kivetheti környezetéből és ideiglenesen elhelyezheti az állami gyermekmenhelyen avagy gondozását mindaddig, amíg a gyámhatóság ebben a kérdésben határoz, megbízható hozzátartozójára vagy más alkalmas személyre, gyermekvédő vagy patronázs-egyesületre bízhatja.

Kétségtelen, hogy a fiatalok egyének nem kivételes, hanem rendszeres kocsázása a legnagyobb mértékben veszélyezteteti testi és lelki épségüket, erkölcsi és szellemi fejlődésükre rendkívül káros hatással van.

Amint a fenteből látjuk, ilyen jelenségekben az utolsó szót a fiatalok bírósága, illetőleg a gyámhatóság van hivatva kimondani. A csendőrnök tehát nem az a kötelessége, hogy ezeket a kérdéseket élére állítsa maga döntőn, hanem az, hogy az említett hatóságok munkáját előkészítve és támogatva a szükséges adatokat összegyűjtse. A gyakorlatban sokkal nehezebb is ezekkel a kérdésekkel még ezeknek a hatóságoknak is megbirkózni, mint egyben, mert a családi élet benső köreiből kell behatolni, ez pedig sokszor igen kényes és bonyolult dolog.

Szó sem férhet hozzá, hogy a csendőr a Szut. 64. pontja értelmében a közrend és közbéke megőrásában ráhárult feladat teljesítésében az ilyen, a társadalmi és állami életre veszélyes jelenségek ellen fellép. Ezt a fellépést azonban éppen úgy jeleznie kell a belátásnak és a tapintatnak, mint az erélynek. Ha kivételes jelenségekről van szó s a fiatalok fejlődésére komoly veszedelem nem jelentő, ha mindjárt bírósági alá is eső körülményeket észlel, mellőzze a beavatkozást. Csak akkor kell fellépni határozottan, ha nem szörvényságról, hanem rendszerességről, rosszakaratról és erkölcsi lejtóról van már szó. Ha nyilvános botrány jellegét ölti fel az ilyen jelenség (például ittas egyének trágár beszédei vagy más ledér mulatságait hallgató és szemlélő gyermekkorúakról van szó) természetesen joga van az illetőnek azonnal megszüntetni. Elvül szolgáljon azonban, hogy feladata tulajdonképpen az említett hatóságok megfelelő intézkedéseinek előkészítése alapos megfigyelések és pontos jelentések útján.

Egyet semmiesetre sem szabad elfelejtenie. A magyar csendőrt mindig jellemezte a katonás szellem és a lovagias gondolkodás. Mikor a gyermekek érdekeinek védelmében fellép, gondoljon arra, hogy gyermekekkel áll szemben, tehát a szigorúság mellett a szeretetnek is meg kell nyilvánulnia intézkedéseiben. Ha ezt a szeretetet ilyenkor meg tudja érzékelteni a csendőr, meg vagyunk győződve, hogy mely erkölcsi hatást ér el. Mindenesetre kerülnie kell, hogy intézkedései gyermekekkel szemben erőszakosak legyenek, ez mindig általános és kinos feltűnést kelt. Öröndetes jelenség, hogy csendőr nevét ilyen esetekkel kapcsolatban sohasem emlegették. A látszatát is el kell kerülnie annak, hogy hivatalos hatalmának érvényesítésére helyezi a hangsúlyt, helyett ügyelnie kell, hogy intézkedéseinek helyességéről minden tiszteletteljes ember meg legyen győződve.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Irtá: PORPÁCSI GYULA tiszthelyettes
(Szombathely).

I.

Sorozatos betörések kiderítése.

Nagyatádon 1930 december 18-tól 1931 április 6-ig hét üzletbetörés történt. Az üzletekből pénzt, szeszes-italokat és egyéb kézműárt loptak el.

A tettes az üzlethelyiségekbe éjjel 22 és 24 óra között ajtónyitást útján hatolt be. Álkulcsait ügyesen használta. A helyszínen tárgyi bizonyítékokat egy esetben sem hagyott vissza. Az ellopott tárgyak, az elkövetés helyének és idejének, valamint a végrehajtás módjának feltűnő hasonlatossága egy tettesre utalt.

Az örs négy esetben önállóan, három esetben pedig a nyomozó alosztály egyenruhás nyomozóival karöltve teljesítette a nyomozást. A nyomozás minden esetben eredménytelenül végződött, bár a nyomozást vezető és az abban közreműködők alapos és részletes munkát végeztek.

Az örsparancsnok az 5-ik betöréses lopás eredménytelen nyomozása után sürítette az éjjeli szolgálatokat és ezzel kapcsolatosan gyakori leltartatott, mert feltételezte, hogy a betörések ismétlődni fognak. A megelőző szolgálatba bevonta a községi hajdúkat, az ott állomásozó lovas próbacsendőröket és a cserkészeket is. De a betörések a fokozottabb szolgálat mellett is megismétlődtek.

A sűrűn előforduló üzletbetörések nyugtalanították a község lakosságát. Az eredménytelen nyomozások csökkentették az örsrel szemben táplált bizalmat s egyben az ismeretlen tettest is felbátorították.

A nyomozó alosztály parancsnoka a beérkező jelentésekből látva a nagyatádi viszonyokat, 1931 április 18-án elhatározta, hogy a tettes felderítésére 1931 ápri-

Lloyd George volt angol miniszterelnök, a trianoni békeszerződés angol megalkotója éles támadást intézett az angol kormány ellen, amiért az nem hajlandó kezébe venni a békerevizio ügyét. Sir Thomas Inskip angol igazságügyminiszter Readingban mondott beszédében erőlyesen visszautasította Lloyd George támadását s hangoztatta, hogy éppen Lloyd George volt az, aki a rossz békeszerződéseket készítette.

„Azt mondják, — folytatta az angol igazságügyminiszter — hogy a béke felülvizsgálásra szorul. Ezzel egyetértek, de sajnálom, hogy Lloyd George nem használja fel kiváló tehetségét és óriási tapasztalatait arra, hogy megmondja nekünk, mit kell tennünk, hogy ezek a szerződések végrehajthatók legyenek. Lloyd George legalább annyira felelős azokért a bajokért, amelyektől nyolc-tíz éve szenvedünk, mint bárki más Európában és a nemzeti kormánynak joga volna tőle követelni, hogy jöjjön a segítségünkre.”

lis 18-án polgáriruhás nyomozót rendel ki. Választása rám esett. Parancsa a következő volt: Lehallgatásokkal, megfigyelésekkel és az ottani gyanús és rovott egyénekkkel való érintkezés felvételével derítsék fényt a betörések tettesére.

Nagyatádra másnap 9 órakor érkeztem meg. A vasútállomástól a község felé menet két férfi haladt előttem. Beszélgettek. Olyan távolságban követtem őket, hogy beszélgetésüket megérthessem.

Egyikük társától a nagyatádi ujságok felől érdeklődött. Társa ujságként mást mit is közölhetett volna, mint a sorozatos betöréseket, majd megjegyezte, hogy „a csendőrök tehetetlenek.” Ez a szó végig sértett, erőt is merítettem belőle.

Embereim letértek egy mellékutcaiba, én pedig lehajtott fejjel, gondolkozva haladtam az ős-laktanya felé. Utközben elhatároztam, hogy a délután folyamán egyes vendéglőkben megjelenek s amennyiben alkalom adódik, ismeretséget kötök az ottlevőkkel.

Az ősre érve, csak a napost találtam otthon, a szakasz- és őrsparancsnok, valamint a többi csendőrök szolgálatban voltak. Bevonulásuk csak a délutáni órákban volt várható. A napos, Németh törzsőrmester jelentette, hogy az éj folyamán újabb betörést kíséreltek meg. Ez meglepett, de jelentőségét nyomban felismertem. Ugyanis úgy vélekedtem, hogy az embereket az újabb betörés közlékenyebbé teszi. Nem tévedtem.

A délután folyamán elmentem egy kevésbé jómúnévnek örvendő vendéglőbe. Az ivőszobában öt legényt találtam, akik közül négyen kártyáztak, az ötödik pedig kibicelt. A közvetlen szomszédos asztalnál foglaltam helyet és látszólag érdeklődést tanúsítottam a kártyajátékuk iránt, így most már egy kibic helyett kettő is volt. Ekkor csendőrrárör haladt el az ivőszoba előtt, a járdán. Ennek láttára kibiclérsam, akit a többiek Ferkónak becéztek, megjegyezte, hogy „most megint őket fogják zavarni.” Ferkó társait pillanatnyilag csak a kártyajáték érdekelte és így a tárgyhöz csupán egy-két zót szoltak. Ez is elégséges volt ahhoz, hogy Ferkó megjegye a következő megjegyzést: „En gondolom, ki a tettes.” A beszélgetés ezzel, sajnos, abban maradt. Elhatároztam, hogy Ferkóval felveszem az érintkezést, de ezt nem a kocsmában akartam megvalósítani. Ugy tettem, mintha sürgős dolgom lenne és eltávoztam a vendéglőből.

A vendéglőből az ősre mentem, ahol Németh törzsőrmestertől megtudtam, hogy a kérdéses Ferkó Mák Ferenc* munkanélküli iparossegéd. Ferkó személyazonosságának megállapítása után most már csak azt kellett eldöntennem, hogy Ferkó nem részes-e a betörésekben. Ebből a pubatolásomnak az volt az eredménye, hogy Ferkó tettességét vagy részességét el kell ejteni. Így volt ez jó.

A továbbiakban elhatároztam, hogy Ferkót felkeresem másnap a lakásán és elhangzott kijelentése alapján igyekszem tőle a tettes személyére vonatkozólag bővebbet megtudni.

Vasárnap reggel lévén, Ferkót egyben találtam. Nyomban felismert, mint kibiclérsát és szinte látszott, hogy sejti jövetelem célját. A hosszú út helyett a rövidebbet választottam. Rövid beszélgetés után közöltem vele, hogy miért jöttem és mit akarok tőle. Ferkó először kissé tartózkodó volt, de mikor bizalmát sikerült megnyernem, közlékenyebb lett és a tettest Veres József ottani lakos jómódú és közmegebecsülésben álló iparos-

mester egyetlen fiának személyében megnevezte.

Feltett kérdésemre a következőket adta elő:

Veres többizben felkérte őt, hogy a betörésekben mint őrtálló segédkez en, ő azonban Veres kérelmét minden esctben visszautasította. Pár nappal ezelőtt Veres felkereste lakásán és tudtára adta, hogy legközelebb Horgos Péter ottani lakos rőfőskereskedő magánlakásába fog betörni, csak azt várja, hogy a kereskedő vásárra induljon.

Mivel további teendőim egyéb megállapításoktól függtek, aznap 10 órára a község északi bejáratánál találkozást beszéltem meg Ferkóval.

Ferkó közlései alapján elhatároztam, hogy Verest, ha csak lehetséges, betörésen tettenérve fogom el.

Tekintve, hogy a következő nap hétfő volt, nem tartottam kizártnak, hogy Horgos vásárra indul. Ezt feltűnés nélkül óhajtottam megállapítani, ezért Németh törzsőrmestert kellő ürüggyel Horgoshoz küldtem. A válasza az volt, hogy Horgos nem szándékozik vásárra menni.

Nem maradt más hátra, mint Horgost a tettes személyének említése nélkül belevonni tervembe. Így is történt. 9 órakor megjelentem lakásán és közöltem vele, hogy a lakásába be akaruk törni. A tettes ek csak arra várnak, hogy vásárra távozzon. Ezután felkértem, hogy aznap este a szokásos előkészületek megtétele után, a szokott időben, mintha vásárra menne, induljon el nejjével együtt a legközelebbi községbe és ott rokonánál háljon meg, helyiségeit pedig a tettes elfogása céljából éjjelre engedje át a csendőrségnek.

Horgos beleegyezett és rendelkezéseimet teljesítette. Délután 15 óra tájban kocsit rendelt a lakása elé és az est beálltáig a vásárra viendő edényeket ládákba csomagolva, felrakta.

10 órakor a megbeszélrt helyen találkoztam Ferkóval, akivel tervemet közöltem és tudtára adtam, hogy Horgos az estéli órákban kocsin vásárra indul. Felkértem, hogy 16 óra tájban Veressel sétáljon el a Horgos lakásával szemben levő járdán és a ikor látja, hogy Horgos az áruit a kocsira rakja, hívja fel erre Veres figyelmét. Veres válaszát jegyezze meg és azt délután 17 órakor ugyanitt velem közölje.

Ferkó a kitűzött időben megjelenve, közölte velem, hogy Horgos vásárra való előkészületei Vere ben örömet váltottak ki, a készülődés láttára kijelentette, hogy az éj folyamán, ha az asszony is elmegy a férjével, a szándékoit betörést végrehajtja. Horgos 23 órakor szándékozott a lakásáról elindulni.

Terveimet a szakasz- és őrsparancsnokkal csak este közöltem, az előbbi felkérve, hogy az éjzaka járőröket ne küldjön ki.

Németh törzsőrmesterrel 23 óra tájban, kellő óvatosság betartása mellett Horgos laká ára mentem. Horgos az indulásra már készen állott. Átadta lakása kulcsait, megmutatta szobáit, majd nejjével együtt kocsin elindult a szomszéd községbe.

Horgos udvarát épületek határolták. A bejutás a kapun álkulccsal és a falházon át volt lehetséges. Lakása előszobából, hálóból és egy nappali szobából állott. Az udvarra a hálósobának egy, a nappalinak két ablaka nézett. A helyiségek lezárása után a nappali szobában, a fal mellett álló szekrények mögött helyezkedtünk el úgy, hogy a szekrények mögé egy-egy széket tettünk és azokra leülve, vártuk a fejleményeket.

Mindkettőnkél villamos zseblá pa volt. A megállapodás szerint a tettest a zseblámpám meggyújtása pillanatában kellett meglepni.

* Neveket megváltoztattuk. (Szczrk.)

Éjjel után 10 perccel az udvarban ugrás zöreje hallatszott. Kb. 5 percnnyi idő elteltével a nappali- és hálószoba ablakain Veres bekopogtatott. Természetesen nem kapott választ. Egy kis szünet után a háló- és a nappali ablakain gyufával bevilágítva szemlélte a szobát. Mi pedig lélekzetviasszafojtva vártunk s alaposan megijedtem, amikor a gyufa fényénél saját magamat megláttam a tölem oldalt levő tükörben. Azt hittem, hogy Veres is megláthatott, de ez szerencsére nem történt meg.

Mikor Veres meggyőződött, hogy a szobában senki sem tartózkodik, a hálószoba külső és belső ablakszárnyainak középső üvegtábláját bezúzta. Utána 2-3 percnnyi szünet következett. A szünet után az ablakon keletkezett résen benyulva, kinyitotta az ablakszárnyakat és bemászott a hálószobába. Az ágyban és az éjjeli szekrényekben pénz után kutatott, de mivel nem talált, átjött a másik szobába, ahol elfogtuk.

Ez olyan váratlanul érte, hogy még a helyszínen beismerte a Nagyatádon történt összes betöréseket. Kijelentette, hogy ilyen mozzanatot csak moziban látott.

A betörésekkel kapcsolatos bűnjelek legnagyobb része megkerült.

Mivel a jelenlétünkben létrejött helyszín is érdekelt, azt is megtekintettük. Legnagyobb meglepetésünkre a kitört üvegdarabokból egyet sem találtunk az ablak párkányán és annak közelében. Veres erre vonatkozólag a következőket adta elő:

Az előbbi betöréselő nyomozásánál hallotta, hogy a csendőrök ujjlenyomatokat is kerestek. Mivel attól tartott, hogy a kitört üvegdarabokon ujjnyomai visszamaradnak, azokat a sértett udvarában levő nyitott kútba dobta.

Elfogatásakor úgy viselkedett, mintha valami hőstettet hajtott volna végre és olyan magatartást tanúsított, mint aki sok évet töltött már börtönben. Pedig csak 19 éves serdülő ifjú volt, de betöréseit úgy hajtotta végre, mintha már 20 éve csinálná.

Igyekeztem Veres lelkületét megismerni és főleg megtudni azt, hogy a cselekmények elkövetésére mi indította. A következőket tudtam meg:

Veres egy távolabbi községbeli nővel ismerkedett meg. A nő bizony nem tartozott az erkölcsös nők sorába. Verestől állandóan pénzt kért. Szülei mindaddig, amíg nőismerőséről tudomást nem szereztek, anyagilag támogatták. Amidőn megtudták, hogy mi célból kell neki a pénz, a támogatást részben megvonták. Veres, ki nem tudott szabadulni a nőtől, azon töprengett, hogy valami módot találjon a pénzszerezésre. Ekkor eszébe jutottak a ponyva-detektívregények és a moziban látott betörők. Ezeket az ismereteit felhasználva, megkezdte a sorozatos betörések végrehajtását.

Egyizben annyira ment a vakmerőségben, hogy az egyik üzletbetörés után, ahonnan szivarokat is lopott, a lest tartó községi hajdút szivarral kínálta meg. A hajdú mit sem sejtve, elfogadta a szivart.

E nyomozással Veres 7 esetén kívül más személyében további 2 lopás és 7 csalás eset is kiderült. Utóbbiak nyomozásában az őrs többi beosztottjai is tevékenyen közreműködtek.

*

A fenti eset jó példa arra, hogy egyes bűnügyek felderítésénél mennyire nélkülözhetetlen a polgári rubás nyomozó. Az egyenruhás járőrök többhavi munkája eredménytelen maradt, míg az ügyesen fellépő és eljáró polgáriruhás nyomozó 48 óra alatt fényt derített a betörés-sorozatra.

Arra is rámutat ez az eset, hogy a tettes néha olyanok sorából kerül ki, akikre a nyomozás során még gondolni sem mert senki. Ez utóbbi tény a legvalószínűbb magyarázata az előzőleg lezajlott nyomozások sikertelenségének. Ki gondolt volna a vagyonos iparos siheder fiára?

Jellemző a ponyva-detektívregények és úgynevezett bűnügyi filmek — különösen az ifjúságra gyakorolt — metelyező hatása. A fiatal Veres a gondolatot, szaktudást és arcátlanságot, szóval mindent belőlük merített.

Igazságtalanság volna azonban elhallgatni, hogy az elfogási trükk alkalmazásánál a derék polgáriruhás nyomozó sem vetette meg ezt a forrást. Jól tette.

II.

Beszélő helyszín.

1934. április 29-én 9 órakor az igali szolgabírói hivatal irodafőtisztje az őrsöt távbeszélőn arról értesítette, hogy aznap virradóra ismeretlen tettes íróasztala fiókját felfeszítette és 19 pengőt elloptott belőle.

Mohácsi tiszthelyettes őrsparancsnok a feljelentés vétele után a helyszínre ment és ott elsőnek a bűncselekmény felfedezőjét, az irodafőtisztet, utána az irodaszolgát kérdezte ki.

Az irodafőtiszt Mohácsi tiszthelyettes feltett kérdéseire a következőket adta elő:

Vasárnapra való tekintettel csak fél 9 órakor ment a hivatalába. Postabontás után íróasztala fiókjában egy postaútlványt szándékozott elhelyezni. E célból az íróasztal fiókját kulcsával ki akarta nyitni, de a reteszt többszöri kísérletezés dacára sem tudta a zárba helyezett kulccsal elfordítani. Rosszat sejtve, szólít hivatali társának, akinek a jelenlétében egy erős rántással kihúzta a fiókot. Ekkor meglepődve észlelte, hogy a fiókból 19 pengő hivatalos pénz hiányzik. Az irodafőtiszt előadta még azt is, hogy hónap végén az íróasztal fiókjában rendszerint 4-500 pengő szokott lenni, de most szerencsére 3 nappal ezelőtt 500 pengőt a páncélszekrényben helyezett el.

Az irodaszolga kikérdezése során előadta, hogy a hivatalban ő jelent meg elsőnek s az előszoba ajtaját zárva találta. Az ajtót kulcsával nyitotta ki. A hivatali helyiségben a rendestől eltérő változást nem észlelt. Az ablakokat zárva találta.

Mohácsi tiszthelyettes a kikérdezések után a belső és külső helyszínt tekintette meg és az ott észlelt elváltozásokat és nyomokat biztosítva, az őrsre távozott.

Az őrsről az esetet a nyomozó alosztályparancsnokságnak távbeszélőn bejelentette és támogatását kérte. A nyomozó alosztály járőrének megérkezéséig helyben többirányban nyomozott.

Az őrs támogatására az alosztályparancsnokság engem és Nagy Lajos törzsrőrmester helyszínelőt rendelt ki.

A helyszínére 30-án reggel megérkezve, az őrs járőrével helyszínelést foganatosítottunk, amelynek eredménye a következő volt.

Nem szabad elfelejteni

soha a nagy költő szavait:

Ha minket is elfű a sors zivatara,

Nem lesz az Istennek soha több magyarja...

A szolgabírói hivatal utcára nyíló ajtajának zárja sértetlen volt, abban karcolási nyomok nem voltak észlelhetők. A hivatal előszobájából a kapualjba nyíló kétszárnyas ajtó zárjában, melyet a bűncselekmény felfedezésekor zárva találtak, 4 különböző irányt mutató, jól kivehető karcolási nyom volt látható, melyek álkulcstól eredtek. Az irodatiszt íróasztalfiókjának felső felületén négy, 1,5 cm. széles téglalapú benyomat volt látható, amely feszítő vastól eredt. Az asztal fedőlapjának alsó oldalán, a fiók felett, a fiók szélétől 9,5 cm. távolságra a feszítőeszköz negatív benyomatát szintén jól ki lehetett venni.

A fiókban állapotváltozás alig volt. Az íróasztal többi fiókjai és a hivatali helyiségben elhelyezett íróasztalok fiókjai érintetlenek voltak.

A hivatalhoz tartozó, drótkerítéssel határolt konyhakert délnyugati sarkában, továbbá attól kb. 20 m. távolságban a kerítés mellett a kerti útig és onnan vissza a kerítés sarkáig lábnyom-csapás volt a puha talajban. E nyomok a kerti úton a talaj keménysége miatt megszűntek.

A lábnyom-csapás hegyes cipőtől eredt, amelyet leírás, lemérés és lerajzolás útján rögzítettünk.

A tettes ama ténykedéséből, hogy kizárólag az illető irodatiszt fiókját, vagyis azt az asztalfiókot törte fel, amelyben pénzt szoktak tartani és azt olyan időben tette, amikor abban rendszerint nagyobb összeget tartanak, arra lehetett következtetni, hogy a tettes helyi ismeretekkel rendelkező egyén volt.

Ezen feltevés helyességét igazolta az is, hogy a tettesnek, mielőtt még a sértett íróasztalához juthatott, másik két irodán kellett áthaladnia, ahol az íróasztalok fiókját érintetlenül hagyta. Helyi ismerettel nem rendelkező egyén először az útjában eső irodahelyiségben levő íróasztal fiókaiba legalább is betekintett volna és csak úgy ment volna tovább a többi helyiségekbe.

A tettes azon eljárásából, hogy távozása után a kapualjba nyíló ajtót bezárta, megállapítható volt, hogy ezzel a cselekmény felfedezését egy későbbi időpontra szándékozott eltolni. Ebből viszont valószínűsíteni lehetett, hogy a tettes menekülését fedezte, mert az ajtó bezárása következtében a bűncselekményt 2½ órával később fedezték fel. Ez a körülmény arra mutatott, hogy a tettes nem lakik helyben és ezért igyekszik magának égerutat biztosítani.

E következtetések alapján a gyanú Szász János volt igali lakosra terelődött, aki azelőtt díjnokként volt a szolgabírói hivatalban alkalmazva, de 1933 tavaszán különböző szabálytalanságai miatt elbocsájtották.

Szász egyideig Kaposvárt tartózkodott, ahol ismeretséget kötött Darvas József-nével, egy különváltan élő asszonnyal. Szász Darvasnéval együtt 1934 április 1-én Budapestre költözött.

A nyomozás során nem sikerült megállapítani, hogy a bűncselekmény elkövetése idejében Igalban vagy a környékén tartózkodott-e. Budapesti lakáscíme is ismeretlen volt.

Felkutatása és kikérdezése végett az örs egyik tagjával Budapestre utaztam. Az összekötőtsit úr irodájába 20 óra körül érkeztem meg, ahol Szocsánszky örmestert találtam, akivel közöltem jövelelem célját. Szocsánszky örmester készséggel állt rendelkezésemre és 15 percen belül megállapította, hogy Darvas Józsefné Óbudán egy vendéglőben van felírónői alkalmazásban. Szász János adatai a bejelentő hivatalban nem fordultak elő.

Fentiek megállapítása után elhatároztam, hogy még az est folyamán felkeresem Darvasnét és Szász tartózkodási helyére vonatkozólag kikérdezem.

A mellém rendelt detektívvél, aki a nyomozásban Budapestén odaadón támogatott, még aznap este felkerestem Darvasnét alkalmazási helyén és kikérdezés alá vontam. A kikérdezés kezdetén Darvasnét a távbeszélőhöz kérték. Mivel olyan sejtelmeim voltak, hogy a felhívó Szász lehet, magam mentem a távbeszélő készülékhez és azon mint Varga pincér jelentkeztem. Nem tévedtem, a felhívó tényleg Szász volt, aki mint Darvasné férje mutatkozott be és arra kért, hogy feleségét küldjem a távbeszélő készülékhez, mert beszélni óhajtaná vele. Pillanatok alatt átgondolva a helyzetet, válaszképpen nyomban közöltem vele, hogy felesége kb. félórával előbb hirtelen összeesett, most is fekszik. Közlésemre Szász csak annyit mondott, hogy azonnal villamosra ül és jön.

Szász kb. 25 perc múlva tényleg meg is érkezett, de beteg felesége helyett természetesen ép, egészséges asszonyt talált társaságunkban.

Darvasné kikérdezését félbeszakítva, Szász kikérdezéséhez fogtam. Szász és Darvasné előadása között főleg az alibire vonatkozólag mutatkoztak eltérések. Szásznál a motozás során 15 pengőt találtam, amelynek az eredetéről határozott felvilágosítást nem tudott adni. A bűncselekmény elkövetésének napjára és az azt megelőző napra alibügazolása, bár azt részben előkészítette, nem sikerült. Amikor már látta, hogy tagadásával célt nem ér el, megtört, a bűncselekmény elkövetését beismerte és előadta, hogy mivel pénze elfogyott, április 15-én elhatározta, hogy a hó végén elutazik Igalba és ott a szolgabírói hivatalba betörve, az irodatiszt asztalfiókjában levő pénzt ellopja.

Elhatározásához híven április 28-án a déli vonattal Siófokon át Nagytoldipusztá-Andocs vasútállomásig utazott, onnan gyalog Igalba ment, ahova az éjféli órákban érkezett meg. A község érintése nélkül megközelítette a szolgabírói hivatalt, a konyhakert-kerítésen át bemászott a kerthe, majd onnan az udvarba ment. A magával hozott álkulccsal kinyitotta a hivatali helyiségek folyosójának ajtaját és a nyitott irodahelyiségeken keresztül az irodatiszt irodájába ment. Ott a zárt asztalfiókot a magával hozott feszítővassal felfeszítette és az ott talált 19 pengőt magáhozvette, majd a fiókot betolva, távozott. A folyosó ajtaját, hogy a cselekményt az irodaszolga ne fedezze fel és neki módja legyen elutazni, álkulccsal bezárta. Ezután a kerítésen át távozva Kaposvárra ment és onnan a reggeli vonattal Budapestre utazott.

A betörést abban a tudatban követte el, hogy nagyobb összeget fog a fiókban találni.

Szász a reá kiszabott büntetést a kaposvári kdr. ügyészség fogházában tölti.

Nagymérvben megkönnyíti a nyomozás munkáját, ha a helyszínen olyan adatokat nyújt, melyekből a tettes helyismereteire, a helyi viszonyokkal való tájékozottságára lehet következtetni, mert szűkíti azt a kört, amelyen belül a tettest keresni kell. Ezeket az adatokat megtalálni és helyesen értékelni a helyszínelő munka feladata.

A nyomozásnak Budapestén lefolytatott része arra az értékes támogatásra mutat rá, amelyben a nyomozó csendőrt Budapestén a caendőrség összekötőtsitje és az ő révén a rendőrség is részesíti.

Emléktáblával jelölték meg vitéz Jákfal Gömbös Gyula miniszterelnök murgai szülőházát. Murga község márványtáblával jelölte meg azt a házat, ahol vitéz Jákfal Gömbös Gyula szkv. altábornagy, miniszterelnök és honvédelmi miniszter úr, mint a murgai ev. tanító fia, született. Az emléktábla leleplezése 1934. december 23-án történt a miniszterelnök úr kívánságára egészen sok helyi kezetek között. A megyei eldkelőség az ünnepségen megjelent. Reggel istentisztelet volt az ev. templomban, amelyet *Gyulog István* esperes tartott. Az istentisztelet után az emléktáblával jelölt ház elé vonult a közönség, ahol *Hagymásy Zoltán* főispán, *Müller Róbert* felsőnáni lelkész és *Bayer Jenő* főjegyző mondott beszédet. Az emléktábla felírása: „Ebben a házban született 1885. december 26-án vitéz Jákfal Gömbös Gyula m. kir. miniszterelnök, honvédelmi miniszter”.

Vitézi bál. A vitézi bált február 2-án 22 órai kezdettel fogják megtartani a pesti Vigadóban. A bál legfőbb védnökségét *Kormányzó Úr Ö Főmeltósága* és a *Főmeltósági Asszony* voltak kegyesek vállalni. A bál díszelnöki méltóságát vitéz Jákfal Gömbös Gyula m. kir. szkv. altábornagy, miniszterelnök — honvédelmi miniszter — úr Ö Nagyméltósága tölti be. A nemzeti hadsereg újjászülésének 15. évfordulója alkalmából ezt az estét még a mai szerény viszonyok között is klemelkedőre és emlékeztetéssé kívánja a Vitézi Bál Elnöksége tenni és számítt a m. kir. tisztikar és hozzátartozók meglepő érdeklődésére. A belépőjegyeket a tisztikar és hozzátartozók részére 50%-os kedvezményrel adják ki, így a személyi jegy 4 P., a 3 személyes családjegy pedig 10 P. Jegyek kaphatók a királyi palota I. Alagsor (Telefon: 603—38). IV. kerület Váci-utca 62. földszint 7. (Telefon: 835—77) és VIII. kerület Üllői-út 8., I. emelet (Telefon: 345—60). Bálíroda: IV. kerület Váci-utca 62., földszint 7. (Telefon: 835—77). Meghívó egyenruhában megjelenő tiszték (használatuk) részére nem szükséges, ismerősök részére igényelhető a bálírodában. Asztaligénylés február 1-ig a bálírodától.

Szilveszter-est a budapesti csendőrtiszt társulágban. A budapesti csendőrtiszt társulág december 31-én 21 órai kezdettel Szilveszter-est rendezett. Az estélyen a Budapesti állomásos csendőrtisztek és a nyugállományú csendőrtisztek családjaikkal szép számban vettek részt és a hajnali órákig maradtak együtt.

A debreceni csendőr altiszt olvasókör a tisztikar támogatásával az előző évinél is nagyobb számban alakított indított a szegénysorsunk karácsonyi felruházására, illetve meg-

ajándékozására. A siker érdekében műsoros estet rendezett, amelyen a vidéki bajtársak közül is számosan megjelentek. Az akció eredményeképpen karácsonyra 43 szűkölködőt láttak el téli ruhaneművel. 137 család — 603 családtaggal — kapott értékes élelmiszercsomagot a ezenkívül 303 szegénysorsú ember kapott kiadós meleg uzsonnát, végül a részvétel között 100 pengő pénzsegélyt is kiosztottak. A karácsonyünnep a következő műsor szerint folyt le: 1. „Krisztus Urunk Aldott születésén”. Közének. 2. „Mennyből az angyal”. Énekelte a gyermekkar. 3. „Karácsonyi ünnepi emlékezés”. Tartotta *Keresztes Béla* g. őrnagy úr. 4. „Dicsőség mennyben az Istennek”. Énekelte a gyermekkar. 5. „Karácsonyi regő”. Írta *Székelty N. Sándor*, szavalta *János Vilma*. 6. „Az Istennek szent angyala”. Közének. 7. „Karácsonyfa”. Írta *Harnasáhy Lajos*, szavalta I. angyal: *Saadó Olga*, II. angyal: *Füzesi Aranka*. 8. „Karácsonyi ének”. Énekelte a női kar. 9. „Hiszekegy”. Énekelte a község. 10. Szeretetajándékok szétosztása. A kerületi parancsnokság nevében *ritér Szinte Gábor* alezredes úr mellátta a szenteste jelentőségét, meleg szavakkal bátorította az inségeseket és tovább nemesszívóságra buzdította az olvasókör tagjait. Ez a példa csakugyan komoly eredményekkel szolgált az emberes célt, méltó a követésre a debreceni altiszt olvasókör egész szép, fejlett belső életével együtt.

Dicsőretek. A m. kir. csendőrség felfüggyelője dicsőre okhattal látta el a *szombathelyi III. kerületi állományában*. *Csindás Paskál* thts-t, mert 21 éven át, mint járőrvezető, őrsparancsnokhelyettes és ideiglenes őrsparancsnok, később pedig mint az őrsparancsnokképző iskolához beosztott segéd-munkás, kötelesséit mindenkor nagy szorgalommal, odaadással és eredményesen teljesítette; *Várcsi János* thts-t, mert előbb a közbiztonsági szolgálatban, mint járőrvezető, őrsparancsnokhelyettes és őrsparancsnok, később, mint az őrsparancsnokképző iskola segéddoktora, teendőit kiváló lelkiismeretességgel, fáradhatatlan szorgalommal, igen jó eredménnyel látta el; végül *Hóri Vendel* g. thts-t, mert 23 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, kitűnően pedig, int törzsgazdasági hivatalhoz beosztott segédmunkás, szolgálatát emyedetlen szorgalommal, igen lelkiismeretesen és eredményesen látta el.

Fegyverhasználatok. *Kuti Miklós*, vasvári lakos, egy társával 1934. december 24-én, este 19—20 óra közötti időben, énekelve haladt a község egyik utcáján. Az éneklést a lak-tanyában tartózkodó *Varga János* őrmester és *Kemény István* csendőr meghallva, kardot költöttek hogy a duhajkodók nevét megállapítsák és csendre figyelmeztessék őket. Amikor az éneklőket utalérták és nevüket kérdezték, *Kuti* káromkodva válaszolt és a közben tartott üveget látszó emelte. *Varga* őrmester ekkor kardot rántott és *Kuti* a jobb könyökén megvágta, mire *Kuti* és társa elmenekült. A sérülés súlyosnak, de nem életveszélyesnek látszik. Csendőr nem sebesült meg. *Kuti* első segélyben részvett és orvosi ápolásáról gondoskodtak.

A sárospataki őrs állományába tartozó *Mihály Joakim* törzsőrmester és *Varga Alajos* csendőrhől állott járőr 1934. december 27-én, 3 óra 35 perckor, Sárospatak község utcáján, egy verekedő csoportot szétosztásra szállított fel. A csoportból *Osoma András* és *Osoma István* a járőrhez ugrottak és lefegyverzést szándékból a járőr mindkét tagjának pus-

**A csendőr
vásároljon**

MÁRER

egyenruházati intézetében,
Budapest, VIII., Baross-tér 9. T.: 321-78

45 év óta fennálló, szakképzett egyenruhásabóság és sapkaműhely.

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrásra.

káját megragadták. A járőr tagjai kirántották a puskájukat a támadók kezéből. A puskák fordítása közben a két támadó a fején 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. A csendőr nem sebesült meg. A járőr a támadókat elfogta és hatósági orvossal első segélyben részesítette őket.

A garadnai őrs parancsnoka, **Bacsi Károly** tiszthelyettes, 1934. december 25-én, 21 óra 10 perckor, járőr kivezetésére került, lakására a lakanyába indult. Utközben egy utcán, **Rohály István** és 5 társa, felsőnovaji lakosok megtámadták, **Bacsi** tiszthelyettes **Rohály István** ellen kardot használt és az arcán súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítette. **Bacsi** tiszthelyettes pedig az arcán késtől kisebbségekkel sérülést szenvedett.

Földes Ferenc őrmester és **Sóvári Ferenc** csendőrből állott jászladányi őrsből járőr 1935. január 2-án, 2 óra 45 perckor, a jászladányi iparoskörben tartott táncmulatságot feloszlatta, mert a táncmulatságon résztvevő duhaj legények önszervekedését csak így tudta megakadályozni. A mulatók a tánctermet elhagyva, az Iparoskör udvarán gyülekeztek, ahonnan a járőr szuronyt szegezve, az utcára szorította ki és ott az utcára szorította fel őket. A körülbelül 10 főből álló tömeg azonban — melynek tagjainál kések és valószínűleg szódásüvegek is voltak — nem oszlott szét, hanem támadólag lépett fel a járőrral szemben és már kb. 5 méterre megközelítette a járőrt. **Földes** őrmester ekkor lövegyvert használt. A lövedék a támadók közül **Csécsei Lajos** súlyosan, **Helle József** pedig könnyebben megsebesítette. A járőr tagjai nem sérültek meg. Csécseit a közösgéi orvos első segélyben részesítette, majd beszállították a szolnoki kórházba, ahol meghalt. A fegyverhasználatok ügyében kivizsgálás indult.

A szentgáli őrs állományába tartozó **Mészáros László** I. őrmester és **Lengyel Lajos** csendőrből állott járőr, január 2-án, 3/1 órakor, Bánd közűs utcáján portyázva, a sötét-ségben, két fé fából és két nőből álló társasággal találkozott. **Lengyel** csendőr járőrvezetője parancsára, villamos szobalámpájával a társaságra világított. Erre a társaság egyik főtitagja, **Weik István**, hirtelen **Lengyel** csendőrra vetette magát, dulakodni kezdett vele s mindketten az utca árkába zuhantak. **Mészáros** őrmester feltüzött szuronyával a támadó fejére ütött, aki azonban a dulakodást azután is folytatta, mire a járőrvezető szuronyával egy ízben **Weik** derekába szúrt. **Weik** erre felugrott és a körülbelül 50 méternyire eső lakására futott. **Weiket** a járőr lakásán elfogta, első segélyben részesítette, orvosi ápolásáról gondoskodott, majd a nyomozás befejezése után, az őrs átadta a veszprémi kir. ügyészségnek. Megállapították, hogy valóban ittas volt, de nem olyan fokban, hogy öntudatlan állapotban lett volna. A kivizsgálás megtörtént.

Kérlekertült szökevény. Hirt adtunk arról, hogy **Bárdos László**, lopás bűntette miatt elfogott egyén, a putnoki őrs egyik járőrtől kísérés közben megszökött. A szökevényt a putnoki őrs egyik járőre december 23-én elfogta.

Öngyilkosságot követett el egy fogoly. A gádorosi őrs egyik járőre, a Nyomozati Értesítő útján, betöréses lopás miatt keresett **Figura György**öt december 24-én elfogta. A gyanúsított az elfogás pillanatában sószavat ivott és másnap a húmezővársárhelyi kórházban, ahová azonnal beszállították, meghalt.

Ludovikás Levente. Nem tudjuk, hogy a Ludovika Akadémia Leventekörének ez a most már tizenharmadik évi kiadványa hova és hány példányban fog eljutni, csak abban vagyunk bizonyosak, hogy a nagyközönség értékes és itéletében számottevő rétegében sok-sok példányban kellene közkezen forognia ennek a művészi tartalommal és ízléssel s a szellem komoly értékeivel gazdaggá tett, 142 oldalas kötetnek. Még bennünk is évről-évre meglep az a magas színvonal, amelyet a legmagyogóbban vezetett főiskola növendékeiről sem feltételez senki mindaddig, amíg a maga szemével nem látja, mennyit, milyen szívet és értékeset tudnak ezek a fiatal katonák. Ismételjük: ezt a közönség

azéles rétegében látnia kellene minden józandékú és jószemű embernek, hogy az a magas vélemény, amelyet a közönség a Ludovika Akadémiáról eddig is alkotott magának, sokszorosára fokozódjék. Különösen abban az irányban, hogy ezen a főiskolán sokkal magasabbrendű ismeri kiképzés folyik annál, mint amit általában katonai kiképzésnek ismernek a beavatlan emberek. Szerencsés fiatalok, akik ilyen tanárok kezében nőnek férfiakká és szerencsés tanárok, akik ilyen tehetséges, lelkes fiatalokat nevelhetnek, közös munkájuk gyümölcse pedig méltó arra a legszebb nyomdal köntösre, amelyben most is megjelent. A bevezető sorokat **Witz János Gusztáv** tábormester úr, az I. főcsoport parancsnoka írta, őt a tanárok szakközleményei követik, azután átvesszük a szót a fiatalok, de nemcsak a szót, hanem a teret is szebbnél szebb rajzokkal és fényképfelirattal, képekkel, gyönyörködlettel változatossággal. A szövegrészben szakdolgozatokat, szépirodalmi alkotásokat és az akadémiai élet színes beszámolóját találjuk, színyomások műveléletekkel tarkítva. A munkatársak valamennyije legjavát adja annak, amihez hozzányúlt, ritkén **Rózsa József** százados írunk, — az I. főcsoport Levente-Köre vezetőjének — pedig külön érdeme, hogy sze kesztői minőségében most is ilyen szép pompás csokorba tudta fűzni a Ludovika Akadémia növendékeit ezeket a minden igényt kielégítő szemléi és művészi terméket. A kötet megrendelhető a Ludovika Akadémia I. főcsoportjánál (IX. Üllői-út 80.), ára 4 P 20 f.

Deményi Antal: Az önképző honvédelmiszt irányítja. Ennek a könyvnek most jelent meg a második kiadása, ami azt jelenti, hogy az 1933-ban megjelent első kiadásnak komoly sikere volt. Eltekintve attól, hogy ez attisztai karunknak a komoly önképzésben való józandékára és fejlődésére mutat, a legjobb bírálata a könyvnek lá. Ilyen művekből ugyanis csak az igazán kiválóknak jutnak el a második kiadásig, felmentve érezzük tehát magunkat az alól, hogy megismételjük azt a méltatást, amelyet **Deményi Antal** könyvéről lapunk 1933. évi 7. számú hírvetében adtunk. „Tükör, melyből az eszményi attiszt tökéletes alakja néz az olvasóra” — írtuk akkor s most örülünk, hogy a gyakorlat is igazolta ezt a nézetünket. A két részből álló, 340 oldalas könyv ára a február 10-ig postára adott rendeléseknél 4.80 P, egyébként 6 P. A postaköltség a megrendelőt terheli. Megrendelhető utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldésével egyszerű levelezőlapon is a következő címen: **Deményi Antal, Budapest, honvédelmi minisztérium, I. Szentgyörgy-tér 3. II. 38.** Többek együttes megrendelésénél a postaköltség kevesebb.

Csendőrségi Közlöny, 1. szám. Személyes ügyek. Miniszteri rendeletek. A végleges nyugállományba helyezettek: **Sóvári Pál** V. kerületbeli tthts. — Állandó nyugállományba helyezettek: **Szabó Gyula** VII., **Boga György** VII. és **Dukai Imre** I. kerületbeli tthts. — Várakozási illetményekkel szabadságoltatott: **Farkas Mátván** VII. kerületbeli tthts. — Névváltoztatások: **Vikolinszky Kálmán-Sándor** g. szds. családi nevét „**Vukováry**”-ra, **Troján Ferenc** g. szds. „**Tarnay**”-ra, **Achin Mihály** prbeső. „**Alpár**”-ra, **Hajducsek Pál** prbeső. „**Hegyvári**”-ra, **Nyuzó Imre** prbeső. „**Nyitrai**”-ra, **Nyikusz István** prbeső. „**Egerbölgyi**”-re, **Szabó Imre** tthts. „**Szalai**”-ra, **Plankó Ferenc** prbeső. „**Járjasi**”-re és **Paós József** tórn. „**Patonai**”-ra változtatta át. — Szabályrendeletek: **Pinczés Zoltán** őrgy. a Csendőrségi Lapok felelős szerkesztői tisztségéről lemondott. Helyébe a Belügyminiszter úr **Monácsy Lajos** szds-t, az eddigi segédszerkesztőt nevezte ld. — Közszolgálati alkalmazottak felárú vasúti menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványainak érvényesítése az 1935. évre. — Kerekpárosok fokozottabb ellenőrzése. — Albánia csatlakozása a gépjárművek közötti forgalmáról szóló nemzetközi egyezményhez.

Ki tud róla? **Csete Béla** csendőrt (vagy őrmestert) hivatéki ügyben keresi bátyja, **Borbély Béla**, volt bereg-újfalusi, most pebenyűd (cseh megszállt terület) lakos. Aki címét tudja, közölje a ricsel őrsparancsnoksággal.

Ki tud róla? **Krem Jánost**, aki 1909-ben, Bátaszéken született és 1932-ben a nagykanizsai csendőrségi hallgatója volt, keresi öccse, **Krem Mátván** balatonzamárdi lakos (Keszthelyi Pál útleptei vendégül címén) és kéri, hogy tudassa vele címét.

Arcképfestést és nagyítást, régi kép után is, úgyisintén képretevezést és javítást olcsón vállal és gyorsan, kifogástalanul elkészít, szentképeket és más olajfestményeket ol-

Férő, nő és gyermek
a legmegbízhatóbb minőségben. **CIPOK**
Am kir. csendőrségi tagjainak kedvező II. évf. feltevések
MÉLTÁNYOS ANGYAL KALMAN Budapest, VIII., József-körút 19.
ARBAN
A csendőrségi kedv. II. bevásárlási helye.

csón ad, részletfizetést is nyújt, hívásra díjtalanul személyesen jelentkezik Gyurácska István ny. csendőrtthts. Kaposvár, Baross-utca 3. sz. (A vasúti állomással szemben.)

SZEMÉLYI HÍREK.

Szakaszparnacsnoki teendőikkel megbízott: a szegedi V. kerület állományában vitéz Erdélyi István thts. Karcagon.

Házasságot kötöttek a pécsi IV. kerület állományában: Kamarás József őrm. Suhajda Erzsébettel Madarason és Holmos János törm. Vas Erzsébettel Perkátán; a szegedi V. kerület állományában: Vadász Mihály törm. Varga Erzsébettel Szentesen, Gáspár Lajos törm. Fejér Máriaival Besenyszögön és Gubinyi Mihály törm. Juhász Lidiával Csanád-palotán; a miskolci VII. kerület állományában: Szakál Elemér thts. Friedel Ilonával Parádán és Oszlónai József törm. Nagy Margit Annával Recskén.

Családi hírek. Született: Nagy Lajos VI. IV. kerületbeli törm-nek Rozália-Margit nevű leánya. Polgár István V. kerületbeli törm-nek István nevű fia és Börcsök János V. kerületbeli thts-nek István-József nevű fia.

Olvassa el, m'előtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat első oldalára piros íróval: „Bármilyen közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel kettes sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem tilosíró sorokban írni. Olvashatatlan kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratokban semmilyen rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vi. sz., ha a szerző megcímzett és válaszbeli címmel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése

alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének irásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteltélj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, és tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát bejegyezzük nélkül nem szabad másutt közölni, nem pedig utánnyomtatni. A nyomdai korrektúrát megvárjuk, korrektúrajavánatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Közsé-utca 111.) beszerezhetik megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabádjára szerinti költségek elkészíteni. Minden hozzáink intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetben; magánlevelet akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyegyet mellékel. Minden levelet teljes névvel és rofafokozattal ad kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzáink intézett levelet azolgálati útra nem kerülünk, azok tartalma vagy beküldőik küléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jelligűl legelőszerebb kisebb helység nevét vagy öfegyű számát válaszolni. Annak, aki jelligűt nem jelöl meg, névnek kezdőbetűit és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi Lapok” rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másról nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú tagjainak egyéni előfizetési díj felét fizetik. Előfizetni csak legalább félre lehet. Az előfizetéseket kérjük pontosan megfizetni, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.348 számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Szerkesztőségi órák naponta 8—14 óráig. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest I., Bőszörményi-út 21. szám.”

Borgó. A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-c. végrehajtási rendelete (48.000—F. M. 1894.) 19. §-a szerint az állatok legelésénél való feüllgyelet módózataira a törvényhatóság szabályrendelettelg intézkedik. Ez természetes is, mert egységes és az egész ország területén egyforma inehatósággal bíró törvényes rendelkezéssel nem lehet ilyen kérdést rendezni, tekintettel a különbözőségekre, melyek a vidékekben, azok gazdálkodásmódjában és az élet sok más vonatkozásában mutatkoznak. Ezért hita a törvényhatóságra az idézett rendelet annak a kérdésnek a szabályozását is, hogy a juhnyájban legelő juhokra kelle csengő éjjel s ba kell, hányra. A községi előjáróságnál biztosan megvan a rendelet.

II. Ha van helyi szabályrendelet az élő állatokkal való kereskedelemre az ön öse működési területén s ebben szabályozva van, hogy a hízott pulykák nyakát elkötöni nem szabad, a felvilágosított olvasó a Kih. Rtk. 86. §-ába ütköző kibágásban bűnös. Egyébként vegye igénybe a Szut. idevonatkozó felhatalmazását. 2. Névváltoztatási kérvényének az el-

A vidéki csendőrség előnyös ismert szállítója

SÁNDOR REZSŐ

órasmester, ékszerész, Nyiregyháza. Telefon 229.

Elsőrendű márkás órák 5 évi jótállással. szebbnél-szebb ékszerek. ébresztő és fali órák, a csendőrség részére részletre is. Választékot portómentesen küldök. Javítások szakszerűen végeztek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Cipők

Elsőrangú női láncos árak! Márton után is

Lantos István cipész

Budapest, VII., Dob-u. 60. (70 Mészárosi Érseket-111)

Nem gyár. kizárólag kézzel. és válaszlel. raklár

GROSZ LAJOS

egyenruha fel-szerelési vállalat

Székesfehérvár, Mossuth-utca 15. Tel.: 5-93

A m. k.-r. csendőrség szerződéses szállítója. Postaküldemények Olcsó árak. Részletfizetés.

intézését alkalmilag személyesen a belügyminisztérium illetékes osztályánál szorgalmazza. Nagyon sok az ilyen ügyirat. 3. Olvassa el lapunk 1933. évi 24. számában a 777. oldalon közölt 85. lexikonválaszt. 4. Azonban a gyógyszereknek az árát téríti vissza a kincstár, melyek a katonai gyógyszerkészítésben fel vannak sorolva. Különlegességet a kincstár terhére beszerezni nem lehet. 5. Többben fordultak hozzánk ezzel a kérdéssel, de ennyit mondhatunk, hogy a kérdés újabb rendezésére kilátás van. A részleteket mi sem tudjuk még.

Dóci István törm., Szombathely. Elfizetését f. év végéig rendezte.

Szanki örs. Az 1928. évi tartalomjegyzékből tartalék-példányunk nincs. Esetleg az 1929. évi példányok valamelyikénél megtalálják, talán az évfolyamba be is kötve. Nézzék meg ott.

Bérezes Lajos törm., Kővágószőlős. Elfizetését, amely 1934. október 31-én lejárt, nem újította meg, a lap küldését ezért szüntették meg. A most beérkező 6 pengő 1934. XI/1—1935. X/31-ig terjedő időre jegyeztük elő. Az elmaradt számokat kivételesen pótoljuk, mert véletlenül volt belőlük tartalék-példányunk.

Mátys László, Igaza van: az volna a legjobb, ha a telefonokat minden időben akadálytalanul használhatná az örs, mert sokszor előfordul, hogy este 6 óra után a falon a halgatókészülék akár ott se volna a tettes emiatt egy-egy utat nyer. Egyrészt technikai, másrészt pénzügyi okok miatt nem lehet a kérdést úgy megoldani, ahogyan ön gondolja. Ugyes csendőr azért így is segít magán.

1936. Olvassa el a lapunk 1932. évi 780. oldalán közölt 184. lexikonválaszt.

D. J. Katonai alosztály-anyakönyvi lapja beszerzését kísérelje meg a kecskeméti népgondozó kirendeltségnél a volt 5. honv. tüzezzrezdhen és a volt 53. tábori tüzezzrezdhen kötelekében töltött időre vonatkozóan. A kolozsvári csendőr kerület iratát a budapesti törzsgazdasági hivatalnál vannak, persze hiányosan. Ha a beszerzett iratok után is szükség van a cserefelvétel előjárására igazolása, keressen fel soraival újból.

Vitafüggőzők. Olvassák el mai számunkban „IIII” jellegre küldött üzenetünket. Mások jobb jelgét választanak, a mostani túlgyakori és zavart okozhat.

Saar vidék. Főigazgatói szolgálata csak akkor számítható be, ha nyugdíjra jogosító állást töltött be és átlépése 30 napon belül történik.

Híradó. 1. A csapatnál eltöltött minden 7 hónap 8 hónapnak számít a nyugdíj időben. 2. Alig másfél éve van a testületnél a máris különleges beosztásba vágyók. Ez még túlsó volt. Orlakint az örsön van rá ismét alkalma és módja, hogy sokat tanuljon, egész csendőrré edződjék, bőszeges szolgálati és emberismereteket szerezzen és csak azután gondolhat arra, hogy közlekedési örsre kerüljön. 3. Kérdésére érdemleges választ csak akkor adhatunk, ha pontosan megjelöli az üzemet, ahol dolgozott és azt is, hogy ott mely minőségben teljesített szolgálatot. 4. Szolgálati idő klasszifikására nincs időnk. Olvassa el erre vonatkozóan a lapunk 1933. évi 53. oldalán közölt 6. számú lexikonválasztunkat. 5. Az új előléptetési rendelkezések kiadását előtti állanak.

Pálmontatori örs. A múlt évi 4. és 13. számából tartalék-példányunk nincs. A többi elküldtük.

Tavaszi. 1. Írják meg nekünk a rendelet számát, amelynek alapján lisztforgalmi adóváltás címén önkre a 4 pengő 50 fillért kiírták (az előjárásúgnál megtalálhatják) a mi azo az alapon a további eljárásra megadjuk az útmuta-

tást. 2. Az 1934. évi 6. számunk 179. oldalán közölt 26. lexikonválaszt értelem szerűen erre az esetre is vonatkozik. 3. Nem követett el a járőr semmiféle bűncselekményt. Szeretnénk azért tudni, hogy a járőrtől milyen távol voltak a csempészek, milyen irányzékúak voltak rájuk a végül honnan tudják, hogy a lövedék 50–100 méterre a határvonalon túl csapódott be?

Badacsony. 1. A reánk is kiterjesztett katonai nyugdíj-törvény szerint a megazakításnak nincs jelentősége, szolgálati idejét eszerint fogják beszámítani, de arra gondoljon, hogy állományparancsban a velünk közölt adatokat tárgyalják. Ezt szolgálati úton kérje. Minden a csapat szolgálatban eltöltött 7 hónap 8-nak számít a nyugdíjban. 2. Nem kötelező. Még a lakonyában lakó nők is csak az általuk lakott épületrész és az általuk használt udvar lakonyaszerű rendjéért felelősek, viszont ebből köteleességeiket nem mérhetik centiméterrel és másoknak sem árt meg, ha a lakonyarend körül vannak valamit. 3. Az őrsparancsnok rendelkezésével irányadók, mert a Szolgálati Utasítás 100. §-ában írt kötelemeinek csak úgy tud megfelelni, ha a helyi viszonyokhoz képest szabályoz egyes kérdéseket. 4. Ha a családjával megy istentiszteletra, eleget tett a köteleességnek. Hogy vasár- és ünnepnapon mennyi ideig kell a lakonyában tartózkodni, a t az őrsparancsnok szabja meg. Levelebből általában azt látjuk, hogy ön hivatalnoknak néi a csendőr, ezért hivatali órákhoz s ereit megát kötni s ehhez alapul a napirendet veszi. A napirend azonban csak nagyvo alú irányelveket ad az időbeosztásra, részleteiben már az őrsparancsnok osztja be a napokat aszerint, amint a szolgálat követelményei azt megkívánják. Nem kell önké magyaráznunk, hogy a csendőrségi szolgálat mennyire mozgalmass, változatos, ha tehát vállalta ezt a hivatást, akkor számoljon azzal is, hogy a hivatalnokéletet nem élhet meg akkor sem, ha megvált. Baj, ha a nős csendőr minduntalan azt nézi, mikor szabadulhat már a lakonyából, akkor már nem is igazi csendőr. Viszont az őrsparancsnok is rosezül teszi, ha a nőket ok nélkül távol tartja családjuktól. Ez is olyan részletkérdés, amit részletesebben szabályozni nem lehet, amit tehát a szolgálat érdekeinek együttes átértésével s egymás magánérdekeinek a tiszteltbentartásával kell mindenütt megoldani.

Árva. 1. A gyermek apja él, elsősorban tehát ő köteles gondoskodni róla. A levélben említett körülmények azonban arra is alkalmassak lehetnek, hogy az apa — súlyosan elmebajos, vagyontalan léte — eltartásra kötelezettnek tekinthető ne legyen. Igazolja, amit a levélben megírt és szolgálati úton terjeszt fel a családi pótlék iránti kérvénvát a belügyminisztériumhoz (VI b. osztály). Ilyen kérdésekben végző eredményükben a pénzügyminiszter úr szokott azután döntő véleményt adni. 2. Közjegyzőhöz kell menniük. Ebben a különleges helyzetben ő adja meg a részletes felvilágosításokat.

Árpád. 1. Rendfokozattal bíró próbacsendőrökre azért nem lehet szigorított fogság fenytést kiadni, mert ök a Szut. 235. pontjának helyesbítésével a Szolg. Szab. I. rész 645. pont B) 3. pont 2. bekezdése szerint „végleg felvett altisztekkel egy tekintet alá eső tisztesek”-nek minősítettek, ezekre pedig a Szolg. Szab. ezt a fenytést nemet nem alkalmazza. Ahán igaz van, hogy kiképzés alatt álló próbacsendőrökkel szemben ez volna a legalkalmasabb fenytési nem, mert nem vonná el őket a foglalkozástól, de a Szolg. Szab. előírása kötelező. 2. Olvassa el az 1927. évfolyamunk 700. oldalán „Pataki díkok” jellegű üzenetünk második pontját. 3. A Szut. 312. pont A) és B) alcímeinek szövegében az „elkövetése”, illetőnek „annak nyomatékos gyanúja” megkülönböztetés azért van, mert pl. tettenkapás esetén „elkövetés”-ről, egyéb esetekben pedig „nyomatékos gyanú”-ról beszélhetünk. Igaz, hogy a cs ndrősi nyomozás során elvileg mindig, tehát tettenkapás esetén is csak „nyomatékos gyanú”-ról beszélünk, mert az „elkövetés”-t a bíróság állapítja meg, azért a megkülönböztetés az oktatásnál — ha zavart okoz — el is maradhat. Ha egy helyesbítés alkalmával törölnek az „elkövetés” szót, az sem lenne baj, az érte-

Legolcsóbban vásárolhat a csendőr

ágy nemű és fehérnemű anyagokat kész fehérnemű és minden egyéb ruházati cikket, kukt és civilruházatokat a leghedvezőbb áron a csendőrségi ruházati ártalab-

MÜLLER I.

Budapest, VII., Dohány-utca 67. szám.

(Szövetség-utca és Hársfa-utca között)

Nagybecsű rendeléseiket kéri BARTÓ JÓZSEF, a Müller-cég helyettese

BÚTOR

tarlós, modern kivitelben, kényelmes részlel
fűtésre kapható:

KISIPARI TERMÉKEK BÚTORCSARNOKA RT

Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.
Főirodánk: VII., Péterffy Sándor-ut. 40. Híradó u. szor

lem megmaradva. 4. Lekszerkonválaszt kap. 5. A meghíln-cselt egyén már teljesen a csendőr hatalmában van és ellen-szegülésre is képtelen, hiszen ha szükség, a kezeket hátra is lehet bilincselni. Nem tudunk olyan esetet elképzelni, hogy a csendőrnek egy meghíln-cselt egyén ellen még külön kény-szerítő eszköz is kelljen alkalmaznia, legfeljebb, ha meg-tagadja a továbbmenetelt, mely esetben a csendőr természe-tesen őt is kényszerítheti a karjánál fogva a továbbmenésre. 6. A Szul. 330. pont 2. alpont utolsó sorában előforduló „vagyonát” szó alatt a lopást is érteni kell. Ez nincsen értékhathárhoz kötve, (mint pl. az elfogásnál a 4000 pengő), hanem a csendőr belátására és megítélésére van bízva, hogy a vagyon veszélyeztető bűncselekményt — jelen esetben lopást — olyan súlyosnak tartja-e, hogy annak megaka-dályozására bármily súlyos kimenetelű fegyverhasználat is indokolt lehet. Két ló ellopása már jogot adhat a fegyver-használatra, pedig az értékük még 1000 pengőn is alul van, míg pl. egy malac ellopásának megakadályozására senki sem fog fegyvert használni. Különböztetnünk sem lehet a csendőr-től azt kívánni, hogy ilyen esetben, sokszor pillanatok alatt látásból vagy távolból megbecsülje az ellopni szándékolt dolgot, hogy az négyezer pengőnél többet ér-e vagy keve-sebbet. Ez túlságosan irreális feltétele volna a fegyverhasználatnak. 7. A csendőr a maga személye vagy vagyona ellen irányuló támadás elhárítása alkalmával — ha nincsen szol-gálatban — csak úgy védheti magát, mint akárki más, ilyen alkalmakkal tehát őt nem lehet „szolgálatban álló”-nak tekinteni, miután rá csak a jogos védelem rendelkezései mértékadóak. Kiténik ez abból is, hogy ha vele szemben valaki ilyenkor elleneszegül, az illetőt nem hatósági közeg elleni erőszak miatt, hanem csak úgy vonják felelőségre, mintha a cselekményét magánegyen ellen követte volna el. A csendőr szolgálati hatalma nem arra való, hogy annak révén a magánügyeit is kiváltságosan intézhesse el. 8. A Szol. Szab. I. rész 38. §. 332. pont 2. bekezdése értelmében polgári foglalkozás üzése közben nem szabad egyenruhát viselni. Ez vonatkozik a polgári állás elnyerése végett sza-badságolt igény jogosult altisztekre is.

Sajó folyó. Ügyében barátságos megállapodás kötését ajánljuk, mert ellenfeleinek legalább is annyira igazuk van, mint önnek. Arra ugyanis velük szemben hiába hivatkozik, hogy jogelődjükkal (atyjukkal) az ingatlan használatára megállapodást kötött, mert ez a megállapodás csak addig volt érvényes, míg jogelődjük volt az ingatlan tulajdonosa. Velük újabb megállapodást kellett volna kötnie. Legokosabb lenne, ha írásos megállapodást kötne velük, hogy ön ötdöd-része tulajdonjoga fejében tovább használhatja a telket úgy, mint eddig. Ezt a megállapodást aztán a telekkönyvbe be kell vezetnie, mert ha ez meg nem történik, az ingatlan eladása után az új vevővel szemben a megállapodás nem lesz hatályos. Ha azonban ezt nem találja elég ellenértéknek az örökség tulajdonjogaért, illetve ebből folyó igényeiről való lemondásáért, adja el ezt az örökséget, ha ugyan akad va-laki, aki ilyen, a gyakorlati életben veszekedés nélkül nem gyakorolható reáztulajdonra kívánczik. Ingatlanrésze el-adása esetén azonban legyen elkészítve arra, hogy a telek-től ki kell vonulnia.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE
SEZLONOK TAKARÓVAL P 85-101
EBEDŐSZÖNYGEK P 21-101
 Fotelagyak, paplanok, vastatók, kutyák, lakberendező vállalat
 Budapest, VIII., Baross u. 74. sz.
 A m. k. b. sz. 101-102. sz. alapján engedélyezett

Többeknek. Multévi december 1-i számunkban közöl-tük, hogy aki új előfizetőként óhajta megrendelni a lapot, ezt a szándékát a szerkesztőség december 15-ig közölje, mert takarékosagból tartalékpéldányokat nem nyomtatunk. Mivel még most is sok előfizetési bejelentés érkezik, közöl-jük, hogy a január 1-i számunkból már egyetlen példány sincs, előfizetést csak február 1-től fogadhatunk el. Aki az előfizetési díjat beküldötte, de a januári számok nélkül nem akar előfizetni, közölje ezt velünk, hogy a pénzt visszaküld-jük. A mind több és több előfizető az érdeklődés emelkedé-sének örömdetes jele és egyénileg is hasznos a saját példá-ny, mert nyugodtabban és összefüggőbben lehet így a lapot nemcsak olvasni, de tanulmányozni is, az előfizetési szándék elkészített beküldésén mégsem segíthetünk.

Kéziratok:

Debreceni olvasókör. Mindegyik képen olyan részlet-hibák vannak, hogy kizárólag egyik sem alkalmas. Különbö-ztessen közöttük volna valamelyiket.

F. K. Örgy. hadb., Budapest. Köszönjük a mai számunk-ban közlőjűk.

Zala. Legutóbbi számunkban Hajdu Kálmán tiszthei-yes ügyesen tárgyalta a csavargók ellenőrzésének az ügyét, részletesebben is kimeríti a kérdést, mint az Ön mostani kéz-irata, ezért nem közölhetjük. A kimutatásokkal és szállás-igazolványokkal kiegészített csavargóellenőrzés bizonyára még hatásosabb volna, de az írásbeli munkával amúgyis túl-terhelt községi előjáróságok aligha vállalnák szívesen ezt a munkát.

B. J. II. Nincs benne tanulság, nem közölhetjük. A ki-derítést a tettesek könnyelműsége rendkívül megkönnyítette.

M. P. törm., Tótkomlós. Községi parasztfogás a be-küldött nyomozás, tanulságot nem ad. Nem közölhető. Mon-danivalóját jól írja meg, alkalmasabb témával szívesen lát-juk az írását.

Vágyom Erdélyért. Vigyázzon, mert néhány erőszakolt rím még nem vers. Alapkészsége nincs a versíráshoz, sza-kitson vele.

K. I. törm., Dunaöldvár. Ha van még mondanivalója Combás gazdának, írja meg könnyű elbeszélés alakjában. Kár ezeket az eredeti, jóízű és hamisítatlan népi morfondi-rozásokat keltő összefüggés nélkül egymásbazufozni. Külön-külön minden mondata derűs és mulatságos, de együttesen az egész valami zűrzavaros töredékhalmoz. Kerekítsen ennek a jól eltalált — valószínűleg élő — figurának valamilyen összefüggő mesét s abban beszéltesse. Ha meg tudja cáli-nálni, sikere lesz vele. Kéziratát kivételesen visszaküldöttük, hogy átolgoghassa. Mást is beszéltesen, ne csak Combás gazdát, kár így tömörítve elvesztegetni a jóízű kiszólásait és eredeti gondolatmenetét.

Zs. B. bíró, Budapest. Sorrendben közlőjűk.

TELEPES ÉS HÁLÓZATI RÁDIÓK GRAMOFONGÉPEK ÉS LEMEZEK CSILLAROK

Készletei is legolcsóbban. Cserékelő.

Reich Miklós cégnél

Budapest, VI., Vilmos. császár-út 45. szám. Nagymező-utca sarok.
 Keleje a legújabb árjegyzékot!

Neubart Sándor

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ.

Oklevéllel kitüntetett órásmester.

SZÉKESFEHÉRVÁR, NÁDOR-UTCA 23.

Órák, ékszerek, ezüst- és alpakka evőeszközök és dísztárgyak. Ingaórák nagy választékban, óra- és ékszerjavítások jótanács mellett. Ha jó és o csó órára vagy ékszerre van szükség, úgy kérjen portmentes választéksomagot. Aki rendelésénél a Csendőrségi Lapokra hivatkozik szigorúan szabott árainból 5% engedményt kap.

Út a börtönbe.

(2.)

(Dr. Jaeger János fegyrintézeti lelkész „Hinter Kerkermaueren” című gyűjteményéből fordította Pinezés Zoltán őrnagy).

Az üzletben hamarosan begyakoroltam magamat a munkakörömbe s a főnököm annyira meg volt velem elégedve, hogy tisztésemeletet nyereztem. Így tud el a világra, amely nekem is sok apró szórakozást nyújtott, ha pedig a félretett pénzeszközt megengedte, néha színházba is elmentem.

A kollégáim egy szóval sem említették a borhízi jelenetet, mintha az egészet elfelejtették volna. Húsvagyokkor elmentem velük egy álarcosbálba, mert olyat még sohasem láttam. A kollégáim, akik majdnem valamennyien járműszínek gyermekei voltak, a nagyobb csigákat művelték a bálon. Folyt a pezsgő és nekem, aki még sohasem ittam pezsgót, hamarosan jókedvem kerekedett.

— Igyék senyor — mondotta Kurt, a bankár fia, aki spanyol lovagnak öltözve resztelt mellettem —, tegyen ma az én vendégem! De aztán legalább ma ne tegyen olyan alszent. Prosit! Eljen az élet!

— Na, hogy tetéztek — kérdezte Mynherr van E., egy fiatal hollandi, aki mint gyakornok, szintén a cégnél dolgozott, főleg, hogy németül tanuljon —, kedves, vidám fiúk ezek a mi kollégáink! Minden napra jut valami: kocsmá, tinglitangli, bor és nő. Nagyszerű dolog ez, sokkal jobb itt, mint kórtérnyamban. Csak rossz néven veszik Ontol, hogy olyan távol tartja magát tőlük.

— Kedves kolléga, megvallom öröme öszintén, hogyan áll a dolog. Én szegény fiú vagyok, nincsen pénzem ahhoz, hogy velük tartsak. Azt pedig nem lehetem, hogy mindig csak potyázni járjak a társaságba.

— Na, hát ez aztán igazán nem aggasza. A mi társaságunkban igazán mindegy, hogy ki fizet. Pineér! Két üveg pezsgőt! De gyorsan!

Reggel cipeltek baba tökrészen. Az első részesség az életben. Délután jöttek a kollégák, nagynehezen felöltöztek s megvetettek velem valami „Katznjammer” reggelit. Ez a reggeli, meg egy jó hideg fejmosás hamarosan talpraállított.

— No, gyérünk! — kiáltotta Kurt. — Kuttyát a szőrével. Egy kis jó hideg sör nem fog ártani.

Nem mertem ellenkezni. Egy borházban folytattuk a tegnapi mulatságot. Nagyon fáradt voltam, többször fel akartam állni, hogy hazamegyek, de ilyenkor mindig kinevettek. Az alónézet erősebb volt a lelkiismeretemenél, maradtam és jóval éjfél után botorkáltam haza.

Néhány héttel később kirándulást terveztek egy vásárra, s engem is meghívtak. Nem sokat kértettem magamtól, mert vásárra úgyis reáérttem. Templomban ugyanis az álarcos bál óta nem voltam már. Nagyon kedves,

vidám napot töltöttünk, csak a hölgyekkel szemben voltam egy kicsit ügyetlen, mert sohasem forogtam női társaságban. Este az urak magukra maradtak és egy vendéglő külön-szobáiba vonultak. Kártyázni kezdtek, még pedig nagy összegekben. Kurt adta a bankot, a hollandi pedig egy-egy lapra 50 márkát, sőt még többet is tett. Én nem ismertem a játékot, sőt egyáltalán nem tudtam kártyázni, mert Édesanyám nem tűrt kártyát a házban. Ha hébe-hóba játszottunk is valamit, csak egészen ártatlan játékok volt szabad, pl. dominót, azt is csak a hosszú téli estéken, mogyoróban.

Kollégáim valamennyien játszottak s közben szorgalmasan ittak. Az egyik fiatal könyvelő megmagyarozta nekem a játékot. Tetszés szerinti összeget lehet tenni akár melyik kártyára; a bankár két-két kártyát felüt, ha a megtett lap balra kerül, a bankár besöpri a pénzt, ha jobbra kerül, a játékos nyert. „Tempeln”-nek hívják ezt a játékot, de így is mondják: „Meine Tante-Deine Tante.” (Nálunk Nasi-Vasi-nak nevezik.)

— Na, kedves J. — kiáltott át hozzám a bankár — maga az/egyedüli, aki nem játszik? Vagy attól fél, hogy veszíteni fog? Nekem azt tanították gyermekkoromban, hogy bátraké a szerencse! Maga nem tanult valami ilyesmit?

— De, kedves uram, hogy játszhatom olyasmit, amihez nem értek? És különben sem tartom flendőnek, hogy a pénzüket elszedjem.

— Ó, szent együgyűség! Na, magából se lesz jó üzlet-ember! Vagy azt hiszi, hogy a mi főnökünk minden kockázatot nélkülözött a vagyonát? Hát a mi híres börtönk talán nem egy nagy bazarjátékház? De hát én nem akarom reábeszólni, elvégre csak időtöltés az egész és Önnek még éppen elég alkalmá lesz az életben az ilyen ártatlan szórakozásokra.

Tízennégy nap múlva megint ott ültünk. Elseje volt, éppen a postára igyekeztem, hogy Édesanyámnak 20 márkát küldjek. Robbanó tudtam nemüldözni, mert üzletességesen fel kellett ruházkodnom, ami meglehetősen sokba került, de meg aztán az utolsó időben bizony törléses kiadásokba is vertem magamat. A posta, sajnos, zárva volt. Visszajövet a barátainkkal találkoztam, akik aztán megint csak magukkal cipeltek. Ezúttal a hollandi adta a bankot s csak-hamar az egész társaság belemlekedett a játékba. Én néztem.

— Tegyen öt márkát arra a dámára — súgta nekem Kr. Kurt W. — holtbizonyosan megnyeri. Mit, nem akar tenni? Hát jó, itt van tíz márká, tegye meg helyettem a dámára, ma nincs szerencsém. — És a kezembe nyomott tíz márkát.

Föltettem a pénzt a dámára. A dáma jobbra perdült, nyertem.

— Most gyorsan a betétre! — Ujra nyertem.

— Na most mind a negyvenet az alsóra! — Ezt is megnyertem.

— Most tegye a nyolcvan márkát arra a lapra, amelyikre akarja. Magának örült szerencséje van.

Föltettem a nyolcvan márkát a tizesre. Két perc múlva kijött. Nyertem. Összeszedtem a 160 márkát és átadtam Kurt-nak.

— Itt van tíz százalék, 16 márká. Csak tegye el, itt ez a szokás. Most aztán próbáljon szerencsét a saját számíttára.

Schogysem akartam elfogadni a 16 márkát, de Kurt leintett:

— Soha semmit se utasított vissza, ami a magáé. Én a királyra tettem volna a 10 márkát és elvesztettem volna, a nyereséget tehát önnek köszönhetem.

Elővett a kisértes: Néhány perc alatt tíz márkával százötvenet nyertél Kurt-nak! Ne légy bolond, próbálj magadnak is nyerni! Holnap már megveheted a lakkipót és a selyem-

különleges üzletési kedvezmény

a m. kir. csendőrség tagjai részére.

Egyes buktok és teljes berendezések. Szőnyegterasz, kábel- és fu. szőnyegek, szőnyeg, papírok stb. Agynemű és lehnemű vaszna. Ruházószek. Csillárak.

Egyesre szerel be és Ön tesz ajánlatot, hogy kiven tizenl.

LAKÁSBERENDEZŐ-nél

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5.

Videkre megbízottal küldünk hívásra

Telefon: 271 77.

Nemzeti kiállítások

Rendjelek miniatúr

Kalendriális

Időszámoló egyesületi jelvények

Al-darabok értéke

Morzsányi Józsefnél

Budapest, IV., Eszterházi 5. sz. tel.: fon. 8-2-1

Magbízható, nagy ártitóképén ma-szír strapagép a gyári át Merced s Prima Portable
ROGEP gyári propaganda

178.⁵⁰

Kedvező
üzletési
költségek

DIXI IRÓGÉPSZAKÜZLET, BUDAPEST
VI., PODMANICZKY-U. 1. TEL.: 154 53

cilindert, amire olyan rég vágyódoztál, sőt talán még többet is. Na, ne légy olyan...

— Gyerünk, gyerünk — szakította félbe Kurt gondolatát — itt a szörcse maga előtt, csak a markát kell kinyújtania utána! Aki mer, az nyer!

— Nem, ne játszd — sügta bennem egy másik valaki — gondoldj Édesanyádra! És gondoldj az életelvedre: mindig Isten legyen a szemed előtt és a szívedben, ne tégy semmit...

— Eh, számárság — felelt a kísértés — éppen azért kell játszani, hogy a nyereségből segíthess Édesanyádon. És a lakcipó, meg a cilinder...

— Silentium! — kiáltott Kurt. — A mi új kollégánk a tíz márkát a dámára tette és nyert. Most rátesz újra tizet, lássuk megint megnyeri-e?

Nem volt mit tenni, fölvettem tíz márkát újra a dámára. Nyertem. Most már azán végleg magával ragadott a jackszenvedély. Tíz perő múlva már elfelejtettem Édesanyámat, el az életelveket, mindent, csak a lapokat lestem izgatottan, kipirult arccal. Valószággal megdöbbsentő szerencsém volt. Akármelyik lapot tettem meg, mindig mindenkélt megnyertem. Csak úgy ömlött elem a pénz. Rövid idő alatt négyszáz márkám volt.

Még 150 márka maradt a bankban. Kurt oldalba bökött:

— Vesse végát az egészet. Robbantsa a bankot!

— Na, nem bánom. Dupla vagy semmi a dámára.

A dáma jobbra került, a bankár belebukott. Ötszázötven márkát gyűrtem zsebre. Hirtelenében nem is tudtam fel-fogni, mennyi is az tulajdonképpen; millomosnak éreztem magamat, mert ennyi pénz meg sohasem volt a zsebtömböm. Végét vetettük a játéknak, de mielőtt hazamentünk volna, betértünk egy kávéházba a ott én, mint nyertes, tíz üveg pezsgőt ízttem. Százötven márkába került.

Elválás előtt megígérték, hogy másnap este revanche-ot adok. Kocsiba ültem és tíz perő múlva otthon voltam. De milyen állapotban! Úgy éreztem magamat, mintha összeverték volna s a fejem úgy fájt, hogy azt hittem, szétreped. Egész éjjel kártyáztam álmomban: ezeket tettem a dámára, mindig csak a dámára, a végén nyakig ültem bankóban és számláltam, számláltam, de sehogysem tudtam a végére jutni. Csak reggel felé tudtam valamivel nyugodtabban aludni. Csak éppen, hogy bejutottam idejére az irodába, de munkám aznap nem ért semmit.

Estefelé jobban lettem. A lelkiismeretem megint megszólalt:

— Ne menj el ma játszani. Hagyd abba, most még nem késő! — El is natároztam, hogy nem megyek el hazulról, hanem korán lefekszem.

Barátain azonban nem engedték. Megmagyarázták, hogy nem őrü dolog a nagy nyereséggel visszavonulni, kötelességem revanche-ot adni. Különben is megígérttem és úr-embernek nem szabad az ígértét megszegnie.

Ami tenétem volt, az csak mána ott-ott, évvel idősebbek voltak nálam. Hát jó, menjünk.

A játék megkezdődött. Néhány pobár bor felélőnkített s 300 márkával elkezdtem bankot adni. Hat-hét osztás után az utolsó márkáig elvesztettem.

A gyors és nagy veszteség mehökséktett; minden ideg-azálam remegett, a homlokomat kiverte a veritek. Mohon vettem magamat a borra és újra nekifogtam játszani. Most egy másik barátom adta a bankot.

Húsz márkát tettem a dámára — balra esett, vesztettem. Huszat a nyolcasra — vesztettem. Ötvenet megint a nyolcasra, megint elvesztettem. Most összeszedtem minden megmaradt pénzemet és mert már három dáma került egymásután balra, feltettem a negyedikre. Kínos percek következtek! Végre kijött a dáma — balra. Nagyon sóhajtottam és lehorgasztottam a fejemet. Vége a pénzemnek.

— Hja, így van ez — vigasztalt Kurt — nagyon szélyes holgy Fortuna istenasszony! Az egész pénzt elvesztette!

Bölintottam, hogy igen.

— Azt a kutya-fáját — mondta nekem a bankár — magától nagyon féltem ám, úgy rakta a lapokat egymásután, hogy a hideg végigszaladt a hátamon. Ha csak néhányszor nyert volna, megint elvitte volna az egész bankot.

— Az is a helyes — felelte Kurt — vagy tesz az ember, vagy nem. Ötven pfennigekkel, meg egy márkákkal sohasem jut vissza a pénzemre, azaz a pénzemre, azaz a pénzemre. Ha is veszteségben vagyok ugyan, de ha akarja, ötven márkát adok.

Mohón kaptam a pénz után s újra elkezdtem játszani. De most már elővigyázatosabban tettem, mindig csak kisebb összegeket. Egyszer nyertem, máskor vesztettem, így ment ez ide-oda. Három dáma megint egymásután esett balra, megpróbáltam megint a negyedikre tenni. Elvesztettem az az ötven márkát is.

Most kezdtem csak reagálni, hogy mit csináltam. Elvesztettem 400 márka nyereségemet az utolsó pfennigig, elvesztettem az egész havi zsebpénzemet, az Édesanyámnak szánt 20 márkát és még 50 márka adósságot is csináltam. Nagyon-nagyon megbántam a könnyelműségemet.

(Folytatjuk.)

HAJHULLÁS

és korpaképződését „CAPILL” hajápoló megszűnteti Biztos eredmény!

Kis üveg 50, nagy 80 pengő. V. érképv. Teréz körút 40-42

hegedű, Harmonium, Tárogató, Szakszolon, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbjai, csakis itt a magyar gyárban kaphatók Csendőrbűnök részleteire is!

MOGYORÓSSY HANGSZERGYÁRA

Budapest, VII., Békéscsi-út 71. Árjegyzék ingyen!

Trunkbaker

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS KÉZBEN LÉVŐ EGYETLEN POSZTÓGYÁRÁTÓL KÉRJE AZONNAL SZÖVETMINTÁINKAT ÉS ÁRÁINKAT. BUDAPEST, XI. LENKE-ÚT 117. SZÖVETLERAKAT ÉS MÉRTEKSZABÓSSÁG: IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8. ÁZ EGYETEMI TEMPLOMMAL SZEMBEN

Megfejtés.

A múltévi 23. számunkban közölt zártrendpályázat megfejtése a következő:

- ad. 1. gyalog szalasz
- ad. 2. egy golyószórós és két puskásrajból
- ad. 3. monettoszlopban
- ad. 4. az ábra szerint.

Beérkezett 173 megfejtés. Helyesen fejtették meg (betűrendben): Almás István cső. (Gelse), Antal Imre őrm. (Valkó), Aszódi György cső. (Ráckeve), Balaton József tőrm. (Szeged), Balogh József őrm. (Hajmáskér), Baráth Károly prbcso. (Ják), Bardócz Árpád cső. (Kiskunhalas), Bálint Mihály tőrm. (Győrszentmárton), Békefi József tőrm. (Nagyfátány), Bérces Ferenc cső. (Mártély), Bérczes János tőrm. (Szajol), Bíró János prbcso. (Letenye), Boda István cső. (Marcell), Borbás György prbcso. (Süneg), Borbély János őrm. (Mocsa), Bujdosó B.

József tőrm. (Tabitótfalu), Burunc Lejos cső. (Cikolasziget), Csabó József prbcso. (Tarján), Csönádi István cső. (Vilány), Csizmazia Endre cső. (Badacsonytoma), Csöndör József tőrm. (Acsád), Dajka József cső. (Hollóháza), Dani József tőrm. (Baglaskaj), Elekcs János tőrm. (Gelse), Fazekas János I. őrm. (Deszk), Fenyves János cső. (Bátaszék), Fenyves Lajos őrm. (Babócsa), Fülöp Ernő cső. (Szentlázló), Gabonai József cső. (Makó), Gulyás Péter cső. (Lepsény), Gyimesi Demeter tthts. (Devecser), vitéz Hadi József cső. (Aszódi), Halmos Ferenc cső. (Tarján), Hárangos István cső. (Nemeszálók), Hegedűs István tthts. (Pestszenterzsébet), Hegedűs János I. tőrm. (Acsád), Hernád István cső. (Réde), Herczeg József cső. (Kiskunhalas), Hódvégi Antal tthts. (Baja), Horváth Ferenc II. cső. (Sárvár), Horváth József III. cső. (Vecsés), Imrei József tőrm. (Kőszeg), Jegas János őrm. (Záhony), Kalmár Péter őrm. (Budapest), Kapás József cső. (Ónod), Karácsony Bertalan cső. (Szilvásvárad), Kántor István III. tőrm. (Nagykanizsa), Kemenes István cső. (Bihartorda), Kéri Mihály őrm. (Berekbőszörmény), Kovács Albert cső. (Devecser), Kovács Gábor cső. (Balkány), Kóvári György őrm. (Cinkota), Laki Ferenc őrm. (Ajka), Lengyel Lajos cső. (Kömlő), Losonci cső. (Vál), Magyar István prbcso. (Magyar-gencs), Magyar Maryás tőrm. (Bánokszentgyörgy), Markó Miklós őrm. (Kunszentmárton), Maroskői Géza tthts. (Ják), Mészáros Ferenc II. cső. (Ajka), Mocsár József tőrm. (Sajószentpéter), Molnár János II. tőrm. (Alag), Molnár Lajos cső. (Vilány), Nagy Sándor cső. (Valkó), Nemes Miklós cső. (Káloz), Németh István II. tőrm. (Csebestreg), Nyitrai József tthts. (Tata), Nyuzó Imre cső. (Káloz), Oláh Orbán cső. (Tura), Pacsai Dezső prbcso. (Hidas), Papp Zsigmond cső. (Karanckeszti), Pákozdi Gyula prbcso. (Makó), Pásztor Béla cső. (Hajdu-

dorog), Pásztor Károly cső. (Ráckeve), Simon Márton őrm. (Németlad), Somogyi Pál prbcso. (Kerca), Süveges András cső. (Vámosgyörk), Szabados József cső. (Székesfehérvár), Szabó Dénes cső. (Perkát), Szabó Sándor IV. prbcso. (Szakály), Szatmári Ferenc I. cső. (Visegrád), Székely Ferenc cső. (Jasatonzaniard), Sziklai Lajos prbcso. (Nagybátöny), Tamás András őrm. (Orgovány), Tárnok Ferenc cső. (Nagyfátány), Tormási Imre prbcso. (Szászvár), Tóth István VII. cső. (Hidas), Tóth József III. cső. (Ivanc), Tóth József VII. cső. (Garadna), Tóth Mihály cső. (Szöreg), Tölgyes Ferenc őrm. (Devecser), Urfi János őrm. (Veszprém), Varga Alajos cső. (Sárospatak), Varga József I. őrm. (Zalaegerszeg), Varga József II. cső. (Acsád), vitéz Varga József X. tthts. (Tolna), Vargus István cső. (Zirc), Várnagy Imre II. tőrm. (Kisújszállás), Várszegi Kálmán cső. (Fót), Vida Lajos cső. (Békéscsaba), Zengővári V. tőrm. (Tura), Zstros Sándor őrm. (Valkó).

A kitűzött jutalmat a sorsolás Tamás András orgoványi őrsbeli őrmesternek juttatta. Elküldöttük.

Közmondások értelme.

(Pályázat.)

Ki miként tudja — röviden, találoan — megmagyarázni a következő közmondások értelmét:

1. Aki másnak vermet ás, maga esik bele.
2. Ki korán kel, aranyat lel.
3. Az ifjú csatába való s nem tanácsba.
4. Főként eb többet ugat.
5. Akinek nem inge, ne vegye magára.
6. Farkas nem eszi meg a fiát.
7. Kutya van a kertben.
8. Kákán csomót keres.
9. Akinek nagy a szája, azuk a marka.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi egyenlőtől fogadunk el. Határidő: 1935 február 15. Aki a legjobb megfejtést küldi be, szép díszstollal jutalmazzuk. Az eredményt a március 1-i számunkban fogjuk közölni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHACSY LAJOS százados.

Stádium Sajtvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI.,

Rózsa-u. 111. — Felelős üzemvezető: Györy Aladár.

BÚTORT

legelőnyösebben a készítőnél.
Részletkedvezmény!

Hádl István műbútorasztalos
Budapest, VIII., Baross-utca 22.

Calderoni és Társa

látásereszek Budapest,
V., Vörösmarty-tér 1. (Haas-palota) Tel.: 811-48.

Színházi látcsövek, szemüvegek és
orrcsíptetők Zeiss punktol és Ull-
rasin üvegekkel.

Fényképészeti cikkek nagy választékban

TRIBON RUHÁZATI RT. BUDAPEST, VIII., ÜLLÖI-ÚT 14.

Az összes előírt és extra egyenruhászövetek, kész férfi, női és
gyermek téli kabátok.